

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előzetes árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Feladv. szerkesztő:

SZELE ELEMÉR

Főszerkesztő:

KEMÉNY LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal Baák-tér 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazása szerint.

Az iskolaév elején.

Az ifjúság hordja magában a nemzeti jövőt, a nemzeti remények aranygyapját. Nála van az a kincsesebb szekerény, amelynek tartalma annál becsesebb lehet előttünk, mert az maga az ifjú testi-lelki romlatlanság, a nemzeti jövő egyetlen biztosító tőkéje.

Már a régi közmondás, mely mindenha igaznak bizonyult, azt tartja, hogy a *jövő*, a társadalom életfájának nyiladó virágja — az *ifjúság*. Mi többet mondunk, határozottan kijelentvén, hogy a boldog jövőnek megteremtése, a tiszta értelem világával és a hívő kebel fölött kelt érzelmeivel, az eszmékért lelkesedő s az eszményekhez emelkedni tudó, a tisztult erkölcs s alapos tudomány fegyvereivel, azzal a keűtös benső erővel, amely az élet minden nehézségének leküzdésére képesít, — fölvertett ifjú nemzedék feladata. — Ezekre pedig nevelni őket előkelő tiszte az iskolának is, amelyre a szülők a szeretettel körülvelt osemetésben, gyermekökben, legdrágább kincsöket éppen azért bízzák.

Rövid pár nap múltán megnyílnak ismét a tudomány csarnokai, az iskolák kapui. Hogy befogadják a tanulni vágyó ifjúságot, jelesül a majdan vezérszerepet vivő, középiskolai ifjúságot is, amelyet a „nemzet jövője tükré”-nek szoktak nevezni; hogy továbbra vigyék azon az úton, amely őket az egyház, haza s társadalomban itt a földön elérhető boldogság révpartjába, e földi élet után pedig az örök élet örömeibe vezetni van hivatva... A nagy szünidő immár végére járván, az új iskolaév küszöbén vagyunk...

A Szentlélek-Isten segítségül hívásával kezdjük.

Miért?

Mert embert nevelni szent és főnséges hivatás. mindjárt a teremtés isteni műve után következő feladat; a mennyei Atya szolgálatában való, mintegy a „Világosság Atyja” készsége munkatársának foglalkozása. — Már maga azon gondolat, hogy embert okosabbá, jobbá, erőnyesebbé tenni, a földnek hasznosabb az égnek jogosítottabb polgárává képezni, hatalmunkban áll, — maga e lehetőségnek megmondolása is öröm, sőt némi boldogság érzetével töltheti el az emberszerető egyén kebetét.

Hogy azonban, már Róma legnagyobb szónoka által is „mesterségek mesterségének” nevezett, nevelés-oktatás, mely nem elégszik, nem is elkövetkezik meg pusztán a test, az értelem kifejezésével, hanem a szívet is, szóval az egész lelket műveli ki. — feladatát megfeleljen; hogy az Isten képre teremtett ember valóságosan Isten képe, a Krisztus

vérével megváltott keresztény Krisztusnak hű követője a siralom völgy szerény vándora a mennyország méltó örököse, a föld lakosa már a szentek polgártársa legyen, — az igazi nevelő-tanítónak minden rendelkezésére álló eszközt gondosan föl kell használnia a magasztos cél elérésére.

Ilyen eszközl jelöli ki ama célra a nevére méltó paedagógia: az *isteni segélyt*.

Talány kicsinylő, szánó, vagy éppen gunyos mosolyt fog felidézni az eszköznél már megemlítésre is olyanoknál, kik a mai divatos, az „anyaság és erőn túl” egyébre alig eszmélő, műveltséggel összeegyeztethetlenné tartanak effele kivánságot; és mégia komolyan merjük mondani, hogy, ha minden fontos munka vagy vállalatnál szükségünk van az égi támogatásra: a *nevelés-tanítás*nál, a mely a fontos munkák, vállalatok legfontosabbika, örökké valósulva fogják látni azon közmondás igazságát: „*Hasztalan az ember iparkodása, ha nem járul ahhoz Isten áldása.*”

Az okos és teljes sikerre törekvő neveléshez tehát, melyre mint szegletköre, van édes hazánk köznevelődése is fectetve, első sorban szükségös az *Isten segítségé*. — Hogyan? kérdik a nagy garral hirdetett modern humanizmusnak, amely pedig virág illat nélkül, nap melegség nélkül, — paedagógusai. — Hat csak egy, ha, a nevelés erény, Dániel (12. 3.) proféta szerint pedig erény: akkor annak megszerzésére és gyakorlására egyaránt az isteni segélyt nem nélkülözhetjük.

E felfogás helyességéről tesz már bizonyosságot a még egészen meg nem romlott emberiség hajdanakorából a szebb lelku böles, Platon, midőn azt az igazságot hangoztatja, hogy az *erény nem származik a természetlől*.

És a krisztusi tan által oktatoit egyének, akik magasabb felvilágosultság légörében, melyből felelősség érzetében és szentebb hivatás tudatában élnek, maradhatnának-e a pogányok mögött? Midőn az isteni kinyilatkoztatás irott okmányja, az élet megérthetetleneknek látszó titkait legigazabban magyarázó szentírás (Ján. 15. 5. stb.) szerint is „*semmi jó és erőnyes cselekedet sem vihetünk véghez Istennek támogató segélye nélkül*: lehetnek-e csak egy pillanatig is kétségben az iránt, hogy a nevelés, mint erény, az isteni segélyre szintén rászorul?

Erre gondolva, szívünkben sajnást kelt azon szomorú tapasztalat, — hogy a divatos paedagógia önhietségében, amellyel itélni akar oleneneket és holtakat, az emberiség öntudatának századok szakadatlan láncolatán keresztül nyilatkozó azon tanúságait, a legrégibb művelt népeknek a maguk életének beható vizsgálásából levont azon következtetéseit, melyek a

keresztény tanok mellett bizonyítanak, figyelemre sem méltatja; s hogy továbbá, nagyhetkén felede az; hogy mi, akik „Istenben élünk, mozunk s vagyunk (Apost. csel. 17. 24—28.)”, nemcsak Istentől, hanem Istentől is vagyunk teremtve és így Isten nélkül Istenhez, ami legfőbb célunkhoz, el nem érhetünk, — az embert osupán a földi házára szoritja, tudni sem akarván a jobb és örök hazáról...

Természetes azután, hogy e nevelési irányzat, mely azon herozitratesi dicsőségre vágyódik, hogy az emberiségnek századokon át annyi verejtek és drága tapasztalatok aran gyűjtött szellemekölcsi kincsházát elharmvassa! — midőn a magasabb támogatást, melyet az ember onnan felülről, a világosság Atyjától (Jakab 1. 17.) nyerhet, nemcsak nem kívánja, de önimádó gögőében még meg sem engedi — És ebben tér el azon paedagógiától, mely, mivel kezét a kereszténység isteni ihletete vezérli, Krisztust tüzi ki nevelési eszményeül és ez eszménynek mint isteni mintaképnek, megközelítést, célzó munkájában az égi segélyt nemcsak megengedi, de egyenesen meg is követeli.

És amikor ezt teszi a nevelésnél, felavatja azt az igazi, a termékeny erények diszes sorába. S minthogy korunk paedagógiája a nevelést éppen azon talajból igyekszik kitépni, a honnan az termékenységi erők veszi: a vallásosságból, amely egyedül alkothatja az embert, még a kísértések és megpóbtálatások szelével, viharjaival egyaránt dacoló tollgygyé, szóval a teremtés műreme-kévé, — magyarázható meg a napjainkban divó nevelésnek csillámlo külsőben az ember-s honboldogítás nagyhangu üres jelszavaiban, de az óhajtott jó eredmény helyett, annál megdöbbentőbb tünetekben. — a hiteltelenség méteye és az ebből táplálkozó erkölcsi romlásban nyilatkozó hatása...

Hiába tagadnók, hogy: valamint a föld fizikai életére a napnak áldó hatása elkerülhetetlenül szükséges: ugy a szíveknek, a lelkeknek is elkerülhetetlenül szükségük van az Isten jótékony napjára, segélyére, hogy erősödjének, hogy jó gyümöloset termjenek... Mert megdönthetetlen törvénye az erkölcsi rendnek, hogy az ember csak Istenben és Isten által éri el fejlődésének legnagyobb fokát; nélküle a legtudosabb nevelő is „sötétben tapogatózó vakvezető” (Isai 32. 14.); a legdonosabb nevelésnek eredménye is csak „hiába való munka” (Efez. 5. 11.); a legkitartóbb fáradozás sikere is csak „pusztaság és terméketlenség” (Jerem. 49. 3.)

Sőt többet mondunk. Isten a súlypont, amely felé a lelkiismeretnek nehezkednie kell; Isten a középpont, a melyhez az emberi

szívek a szeretet és félelem megnevezhetetlen édes kényszerével vonzódnak. Avagy nem hangzik-e fülünkbe szent könyveink (Zsolt. 110. 10.) amaz örök bölcsessége: „A bölcsesség kezdete az Ur félelme?”

És az nem is lehet másképen. Hisz Isten az igaz tudásnak kútfeje. — Ha az igaz, szép és jó lényeges tárgya a nevelésnek, tanításnak: úgy Isten, ki maga a legfőbb igazság, az utólráhatatlan szépség, az örök jóság, — az ifju lelkétől, melyet éppen Istenhez hasonlítóval kell nevelnie, a legnagyobb bán nélkül elzárni nem lehet.

De tovább megyünk. Egyedül Isten mindentudó, a csalahatalan igazság; kivülre csak tévely, csalódás minden; azért valódi felvilágosodásnak csak is az mondható, amely tőle nyer fényt. Nélküle minden ismeret nem egyéb hamis tannál, hű álomnál, ábrándképnél, ál-bölcséségnél. ami szívet és lelkét egyaránt kételyben hagy, megzabibaszt. És ebből szükségszerűleg folyik az is, hogy csupán s egyedül ő általa lehet az ig. zsághoz bizton eljutni s azon boldogító tudományra szert tenni, amely a rendületlenül vallásos s keresztény erkölcsileg tiszta és feddhetetlen, jámbor életben bírja kifejezését.

Éz az ok, hogy váltig int, figyelmeztet bennünket az, akinek bölcsésességét évezredekben csodálja a világ, ezen amilyen szép oiy igaz szavaiban. „Az Ur szemei kérdőnek a tádomány fölött (Péld. 22. 12.): „mert „a tudás Istene az Ur“ (I. Kor. 2. 3.): „ó ad bölcséséget a bölcsenek tudományát a tudományosnak“ (Dániel 2. 21.) Ime tehát Isten rendelete az, hogy tőle kárjzék a bölcséséget, vele kezdjük a tanítást, meg a tanulást is.

S mi következik innét? Az, hogy ha minden tudomány a mindentudó Istenőt veszi eredetét, ugyan ő hozzája kell, hogy visszavezessen bennünket. Mert oiy tudomány, amely az Örökkévalótól eltérít s oiy dolgok felé irányít, melyek veszedelmet, kárhozatot okoznak, nem tudomány, hanem oktalanság, nem áldás, hanem átok az emberre. Míképen vezessen pedig a tudomány Istenhez, ha nélküle tanulmányozzunk? — Ne is gondolja senki, hogy a világi tudományoknak elsajátíthatására nem szükséges az Isten ma-lasztja. — Mert ha a nemzetek apostola, sz. Pál szerint (I. Kor. 10. 31.) még tesztüket is Isten dicsőségére kell táplálnunk a tudományokkal sem szabad másévügből, mint Isten dicsőségére, amelyet már az egek beszélnek (Zsolt. 18. 2.). s örök üdvös-ségünkre lelkünket táplálnunk.

Bevallották ezt nyíltan a világ elsőrangú tudósai, a valódi lángelmék. — *Davy*, a nagytekintélyű vegyész azt állítja, hogy az igazi kemikus magát, az Istent látja a világ különféle külső alakzataiban. Így beszél vala *Köferrnik*, az újabb csillagászat megalapítója. A mélyelméjű *Keppler* a „Világ összhang-zatáról“ szóló művében azt valja magáról, hogy ő tudományában az Isten gondolatait utángondolja. — Hogy ne menjünk messzebb vissza a *Newton-ok*, a tudománytörténet va-lóságos nagyságai példaira, akiknek szigo-ruan keresztény elvei ismeretesekek. *Volta*, a híres fizikus, naponkint ájtatosan elinád-kozta a rózsafüzért, *Ampère*, a párisi egyet-em előkelő természetbúvára, könyv nélkül tudta *Kempis* Tamasnak aranyánál, ezüstnél, becsesebb művét „Krisztus követéséről.“

Hasonlóképen tevének az új kornak nem oiy regeg lúntú lángelméi: *Laverrie* és *Pasteur*, kiknek egyike csak akkor fogott a legnehe-zebb kérdések tüzetes vizsgálásához, ha már a Mindenható segélyét szíve alázatosságában kikérte, másika pedig sohasem tudott addig örülni orvostani-felfedezéseinek, mielőtt azokért a Fölfeszítettek halát nem adott. Ez idő leg-nagyobb csillagásza s geologusa *Braun*, sz. Loyola szerzetének tagja, imént tle fölszen-telésének felszázados örvördulóját és a neves hittudós, egyben ánnepelt anthropologus *Wassmann* szintén fegyverreit: tollait az ol-tárról veszi, hogy erőt merítsen ama gonosz tudás hydrájának diadalmos leküzdésére, amely szerint nem lényegbeli, hanem leg-főbbbe szokatzabali különbség volna állat és ember között. . . .

És ez csak egy-két példa a sok közül. De ezen egy-kettőből is világos, hogy a ne-velés-tanítás biztos sikere érdekében, Isten-nek azt a szerepet kell lelkünkben betöltenie, a melyet emlit a Memnon szobráról szóló rege, vagyis istenben nemcsak physicali élet-ünk alkotóját kell megismerünk, hanem az imádság szárnyain hozzá, mint a világosság Atyjához, mint az értelmi nevelés örök Mes-teréhez föl is kell emelkednünk, benne mint a lelkiismeret Urában, mint az erények is-teni mintaképeben, mint a végtelen tökéle-tességek kimeríthetetlen forrásában egyszer-smind az erkölcsi nevelés sarkcsillagát kell követnünk.

A nevelésben tehát, a melynek feladata az embert a boldogság utjára vezetni, és pedig ama boldogságára, amelynek előízét már itt édelhesünk a földön, — nem hime-zünk-hámozunk, kimondjuk nyíltan, ha ezt szem elől téveszti, nincs előre haladás, csak visszaesés, nincs tökéletesedés, csak hanyat-lás, nincs biztos celhoz jutás, csak tévede-zés, nincs építés, csak rontás.

Szóval-tettel valljuk azért, hogy azon titok-tal teljes táplálék, melyből a valódi értelmi nagy-ság, párosultan az örök igaz szép és jó íránt való érzékkel, életnedvét szívja; mely-ből a legfőbb Lénynek-tisztelete s az erköl-csiségek érzete felszárjazik; melyből az erény szerete és minden nagy gondolat fakad és melyből minden nemesebb emberi s isteni után való törekvés eredetét veszi, csak az elmét és szívet egyaránt átható Isten-esz-mében, melyet nem pótolhat a tudományok felhalmozása, — lehet.

Emelhetni ugyan iskolákat, képezhetni tanárokat, fokozhatni az alaki képzés köve-tményeit — nem mondom, hogy teljesen sikertelenek lesznek az abbeli fáradozások, neddők az áldozatok: de azt lelkem legben-sőbb meggyőződésével vallom, hogy a val-lás által fölmutatott Isten ismerete, szerete nélkü a nevelésből hiányozni fog az, ami a héjban a mag, a testben a lélek; hiányozni fog az igazi ideál, mely szárnyat ad a gon-dolatnak, hogy fölemelje a földi érdek pisz-kos moeasárjából; tisztaságot, vilárosságot kölcsönöz az értelemnek, hogy kifejtőzzék a lealázó gyönyörök szennyes gözköréből; ru-gót nyujt az akaratnak, hogy keresztul tör-jön a kísértetek, a bűnök erjesztő Venus-övé.

Miként minden társadalmi s politikai, épen úgy minden paedagógia kérdés is gyö-kerének legbensőbb szálagy vallási kérdés, melyet, mint ilyot, csupán a vallásosság szellemében lehet kielégítőleg megoldani. A

vallásosság ugyanis az emelkedett-szellemű bölös-Nicolas (Philos, ohretien) szerint nem-csak „mindent-megmagyaráz, és azt min-dén-magyarázza“ tudományban és életben, és szízen s természetben, a történelmi s történelem előtti időkben; hanem oiy lényező egyszerűsággal, melylyel az emberiség él, tö-kéletesedik, boldogul; nélküle vagy ellenében pedig sülyed, pusztul, boldogtalanná lesz. . . .

Tehát csakis az ég malasztjával, mely minden jó ügynél titokszűrőleg hat, és má-kodik, együtjáró Isteneszmé utján nevelhetni az igazi bensőségek életét, szilárd erkölcsi életét, szilárd erkölcsi jellemeket, akiknek életében való határozottsága, mint a közép-kor egyik legnagyobb alakjái, Hunyadi Ja-nosé, ki a romlottság éjében honfirtásainak vezérossilágként ragyogt vala és az újabb kor „legnagyobb magyarjái“. Széel, enyi Istváné. . . mindenha tiszteletet gerjeszt: a közjóért önzetlenül lelkesülő férfiakat, akik-ben élettől duzzadó erő lakozik, mely egy-aránt sikra száll az oltár és trón érdekében: példás hazafiakat, akik, meglévén bennök a nemzeteket éltető igazságra s az annak alap-ján álló ügy diadalába vetett önzert, bátór-ság, állhatatosság, megédzett, magocelozott karjaikkal megtudják védelmezni Árpád né-pét tisztult erkölcsében, a jobb ösök szel-lemében nemzeti érzületében, hogy betöl-tesse magasztos hivatását.

Eszembe jutnak itt a halhatatlan em-lekű *Dupanloup-nak* (De l'education) amily ékes, oiy tanulásos szavai: „Isteneszmé nélküli hasonló a nevelő-oktató ama kontár-kerészhez, aki azzal, amit tőle a nap me-legsége, az ég harmata, a föld neve soha meg nem tagad, gonoszul visszaél, sőt egy romlott szemnek beoltása által a gondjaira bizott fáknak szívében mérget tenyész.“

Nevelők, tanítók ne feledjék e nagy-jelentékű szavakat soha!

Hogy ehhez adjon a mindenható, mind-entudó Isten nekünk segítséget, élő hitet, ebből fakadó buzgó áhítattal és reménykedő bizalommal mondjuk lelkünk-lelkéből tanít-ványainkkal egyetemben:

Veni Sancte Spiritus!

Dr. Csösz Imre
a Fer. Józsafrend lovagja

Chanson.

Fővök már sok-sok ezer éven át
én rabszolgadok bús dalolója . . .
Énekembe bele-belehördül
miliók keserve, verszagu szója.

Voltam ott a sívó sivatagban;
a pharaok naperös birodalmán
lörtöm a bércei, hordtam a követ . . .
S ott hulltam el a pyramisok alján.

És álltam Róma cirkuszfövényén
lány, puha nők vérvágyas gyönyörére:
A mártíri mágya lángja ápoli;
s Krisztust daloltam elevenen égve.

Most a lázas élet rabja vagyok
Loholok nyáran, szaladok őszön...
Mikor állok meg s nyugszom szabadon
oh végtelen Isten, én örök Ősöm?!

LIPCESEY DOMONKOS.

HIREK.

S z i n h á z .

Megnyílt újra az arena deszkakapuja, megkezdődött az őszi szezon. Megjöttek a színészeink, hogy újra élvezetessé tegyék estéinket.

Szombaton volt a megnyitó előadás. Zsai Margit betegése miatt az előre hirdetett Erős láncok helyett a Primerose kisasszony vigátlékát adták. Kedves, bohó darab, színészei nagyszerűen játszottak. Kíváncsian vártuk az újakat/ kíváncsiságunk ki is lett elégítve Várnay Janka nővér szerepében nagyon kedves. Őde volt, sokszor kíváncsi látni triss, vidám játékát, hogy bebizonyosodott legyen mostani kritikánk, hogy tehetséges színésznő. László Tivadart nagyon jól játszik. Beszéd, alaka, hangja kellemes, várjuk az alkalmat, hogy nagyobb szerepekben láthassuk. Régi kedves színészeinkről is csak dicsőítőleg nyilatkozhatunk. Kondrát a főleg megszokott művészettel játszott finoman, elegánsan, minden helyre beletalálva magát. Örömmel láttuk viszont, Székely Blanka is igazán ügyesen játszott, és csak csupa szünet irhatunk: Somlár, Új, Galetta, Rákossy. De külön ki kell emelnünk Majthéyit. Szépen érezéssel művészetelt játszott. Különben is a darab gerédekeny előadása is dicséretet érdemel. Gratulálhatunk Fűredinek e jeles gárdához.

Vasárnap Éva került sorra, melyben ismét szerepeink volt a gárda egy új tagjához. Horváth Mici lépett fel Paquerette szerepében. Temperamentumos, jókedvű színésznő, kinek tánca és éneke többször vívta ki a közönség zajos tetszését. Játékáért a tapson kívül egy csokorban is részesült.

Azokban a legértékesebb játékok mégis Telesi Ilonka produkálta Éva szerepében. Könnyű róla kritizálni: csak az elismerés illik meg. Játéka elragadóan kedves volt, ritmikus táncát a közönség zajos tetszéssel ismételtette meg. És örömmel konstataálhatjuk, hogy Telesi sohase tér ki a közönség hívó tapsai elől.

Az előadás különben jó volt.

V. O.

— **Meggyógyulás.** Zalavármegye törvényhatósági bizottsága szept. hó 9-én d. e. 10 órákor közgyűlést tart. A letárgyalandó ügydarabok száma 183.
— **Városi közgyűlés.** Nagykanizsa város képviselőtestülete f. hó 30-án d. u. 3 órákor rendkívüli gyűlést tartott, melynek egyedüli tárgya a polgármester választásának határideje volt. A közgyűlés egyhangulag elfogadta a tanács javaslatát,

amely így szól: Ulasítsa a közgyűlés a tanácsot, hogy a polgármester választás kérdésében a szükséges lépéseket tegye meg, hogy a választás rövid időn belül megtörténhessék. Irjon át a vármegye alispáni hivatalának, hogy a pályázatot írassa ki, majd annak lejárta után a polgármester-választó közgyűlést hívja egybe.

Meghívó. Az Iparostanonciskolai Tanítók Egyesületének zalavármegyei köre f. évi szept. 6-án délután 3 1/2 órákor Zalaegerszegben a központi állami elemi iskola tanácskozási tervében rendes közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 3. Elnöki jelentés az Egyesület múlt év működéséről. 4. A rajtanyolamonn szerzett tapasztalatairól felolvas: Halász Jenő, nagykanizsai iparisiskolai tanító. 5. Az 1893. évi 33564 sz. a. kiadott iparos-tanonciskolai szervezet átdolgozására vonatkozó s az Országos Egyesület Elnöksége által kiküldött határozati javaslatot előterjeszt: Földes Miklós, nagykanizsai iparisiskolai tanító. 6. Esetleges indítványok. E közgyűlésre ugy a zalavármegyei kör minden tagját, valamint az iparkutatás iránt érdeklődőket tisztelettel meghívja:

Nagykanizsán, 1913. aug. 26-án.

Poredus Antal
köri elnök.

— **Civakodás a korcsmában.** Tegnap este 9-órákor az „Ipar”-hoz címzett vendéglőben többen nagyon hangosan mulattak. Ittassk lévén, sértő szó miatt összevetettek, mire korások és poharak törése következett. Rögön átesítettek a rendőrséget, de mire a rendőrök odaértek, lecsendesültek.

— **Beiratások az iparos tanonciskolába.** Az 1913-14. tanévre az iparos-tanuló beírása az egész évi tanfolyamban szeptember 1-12-ig szept. 6-ának kivételével, mikor köri gyűlés miatt a beiratás szünetelt, a téli tanfolyamban pedig október 15-18-ig történik a közp. áll. elemi népiskola B) IV. fű osztályában, köznapokon 6-8-ig, vasár- és ünnepnapokon d. e. 9-12-ig.

A beírásra kitűzött időben köteles minden iparosmester a tanulóját még azon esetben is beírattatni, ha az még csak próbaszolgálat van, beíg vagy esetleg mint háziiszola, vagy napszámos alkalmaztatik is az illető iparág elsajátítása végett (96:96-1907. sz. miniszteri rendelet.)

Aki tanulóját a beírásra kitűzött időn tul irtatja be, vagy nem küldi pontosan az iskolába s ezen mulasztást nem tudja külön igazolni, az az 1884. évi XVII. t.-c. 62 §-ában utközött iparkihágás követ el s vele szemben az 1891. évi XVII. t.-c. 157. §-ban megállapított 40 koronától 400 koronáig terjedhető pénzbírság fog alkalmaztatni. A később felfogadott tanuló a felfogadás napján azonnal beírandók, mert különben ezek mestereivel szemben is a fenti szakasz fog alkalmaztatni.

Azon iparosmesterek, kiknek több inasuk van, saját erdekörenek tesznek szolgálatot, ha összes inasikaikat egyszerre iratják be, s ezáltal lehetővé teszik azoknak oly módon leendő beosztását, hogy lehetőleg ne egy napon vonassanak el a műhelyből.

Az iparostanulók kötelesek a beírásnál születési

és iskolai bizonyítványukat és tanoncszerződésük másolatát bemutatni; 4 kor. 30 fillér tandíjast és az ipari szótára 20 fillért fizetni, vagy a városi tanácsoshoz intézett tandíj-elengedés iránti kérvényüket az igazgatónak átadni.

Az előadások a 10 hónapos, illetve egész évi tanfolyamban szeptember 12-én, az 5 hónapos téli tanfolyamban pedig október 18-án kezdődnek

Az igazgatóság.

— **Szordán és oszúrtőkön két nagy sláger kerül bemutatásra az „URANUS” színházban** Szarvas szálloda (volt Edison színház) A gazdag műsorból kiemelendő: Románai Tájkép, színes. Remek szép felvétel. — Scherlok Holmes. Detektiv dráma. — Duci bácsi mint esriketolvaj. Nagyon humoros — Még aztán be lesz mutatva még egy hosszú 3 felvonásos nagyatlasú remek dráma???

— **Művésziesen összeállított gyönyörű műsort nagy áldozat és sok utajárás után szerette ezt az igazgatóság. Azért senki se mulassza el meg az igazán érdekes műsort megnézni**

Vennék egy nagyobb-szabású házat a Petőfi-utcában. A címet a kiadóhivatal továbbít.

1913 760/3 V.
végrh. szam.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbírósnak 1913. évi V. 760/2 számú végzése következtében dr. Kertész Adoll budapesti ügyvéd által képviselt Weisz Géza javára 46 kor. s jár. erejű 1913. évi július hó 12-én foganatosított költégeti végrehajtás után le és felül foglalt és 650 kor. becsült 1 cassa, 1 jég-szekrény és szoba bútorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladának.

Mely árverésnek a nagykanizsai kir. járásbírósnak 1913. évi V. 760/2 számú végzése folytán 46 kor. tőkekövetelés, ennek 1912. évi augusztus hó 31 napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltó díj és eddig összesen 34 korona 80 fillérben bíróság megállapított költségek erejű Kínizsy-utca 37 szám és Kaszinoy-utca 2. szám alatt leendő eszközölésre 1913. évi szept hó 13. napjának d. e. II órája határidőn kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjelgyéssel hivataok meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzítés mellett, a legtöbbet igények becsaron alul is el fognak adani. A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és fel-foglalattak és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. LX. t.-c. 120 §-a és a v.h. n. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendelottik.

Kelt Nagykanizsán, 1913. évi augusztus hó 22. napján.

Kasza Lajos
királyi bírósági kiküldött.

Az új Osram-dróflámpák
Töreketlenek

Kénes gyógyforrás **Varasd-Töplitz** (Hórvátország)

Vasut-, posta-, telefon- és távirtda-állomás.

Uj gyógyszálloda villanyvilágítással, hírneves radioaktiv tartalmú kénes hőforrás + 58 C°.

Ajánlva: köszvény, csusz és ischias stb.-nél. Ivókurák makacs torok-, gége-, mell-, máj-, gyomor- és bébántalmaknál. Elektromos massage. — Iszap-szénsavas és napfürdők.

Egész éven át nyitva. — Modern kényelem. — Uj szállodák. Mesés környék. — Katonazene. — Prospektust ingyen küld a fürdőigazgatóság.

Fürdőorvos Dr. LOCHERT J.

Hirdessen a „Zalai Közlöny“-ben.

Korcsma bérbeadás.

Sand (Somogy megye) községben
a **Közbirtokossági korcsma**
folyó évi szeptember hó 18-án

nyilvános árverésen

a legtöbbet ígérőnek 3 évre bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 600 korona.

A korcsma átvevője jelentkezzék a megbizottaknál
Sand, (Somogy megye) 1913. aug 7.

A megbizottak neve:

NOVÁK FERENCZ, ANTALICS FERENCZ.

50% ENGEDMÉNY

a lakásoknál aug. 25-től kezdve.

DARUVÁR

FÜRDŐ SLAVONIÁBAN.

Vasas hőforrások és iszapfürdők 35—50° C. Kiváló eredmények az összes női bajoknál. vérszegénységnek, csuzos és köszvényes bántalmaknál, különösen ischiasnál és gerinekbajoknál.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított háziasszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsolésnek bizonyított kísérvényét, csúszást és megfázásokat.

Figyelmeztetés. Súlyos hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzékkel ellátott dobozba van csomagolva. Árú üvegekben K—80, K 140 és K 2— és úgyis minden gyógyszertárban kapható. — Forgalmazó: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerüzére az „Arany országház“, Prágában, Elisabethstrasse 5 nos.

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni versenytársainkat. Az élelmesség nem

ÁLL

egyéből, minthogy ne késsünk egy pillanatra sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

A

„Zalai Közlöny“ hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

VILÁG

hirdetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. — Annak határozottan

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny“ rohamos fejlődését, ez pedig világosan jelmezti, hogy

AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ, vaknak az

ALAMIZSNA!

AZ EST

a legjobb magyar napilap.

Hirei frissek
és igazak!

Közgazdasági rovata a gazdasági élet minden mozzanatáról számot ad, sportrovata a sport minden ágának eseményéről hűen beszámol.

A bel- és külföldi napieseményeit

a legmegbízhatóbb tudósítók távirati és telefonjelentései alapján leghamarabb közli.

AZ EST

megjelenik a fővárosban déli 1-kor és a délutáni első gyorsvonattal érkezik városunkba.

Ára 6 fillér.

HIRDESSEN A

A „ZALAI KÖZLÖNY“-BEN.

Aspirin-Tabletták

(a külsőértékelésért a fájdalomcsillapító szer)

Hogy bizonyos legyen az ember, hogy csakugyan a valódi Aspirint kapja, mindig A pirin-Tabletta formában kell, hogy kérje. Ezek eredeti csomagolásban, 1 üveges 20 1/2 grammos tablettával K. 1.20-ért, kaphatók. Minden egyes tablettán rajta van az Aspirin szó.

Farbenaufdruck vom. Friedr. Bayer & Co. B. M. B.

Eberfeld und Leverkusen

in M. B. B.

MILKA

Suchard

KITÜNÖ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDÉ

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

É az ottalí árak: Egész évre 10 korona, félre 6 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyen szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
SZELE ELEMÉR

Főszerkesztő:
KEMÉNY LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal Boák-tér 1.

Teléfono: 192 — Hirdetések díjazásá szerint.

Sabján Gyula dr.

A legutóbbi városi közgyűlés egyhangúlag állást foglalt a polgármester választás ügyében, mikor a polgármesteri székre Sabján Gyula dr. főjegyzőt jelölte. A városi tanács állásfoglalása ezuttal hű tükrre Nagykanizsa város közvéleményének. A fiatal, munkabíró főjegyző személye osztatlan szimpátiának örvendő a városban s így a tanács egyhangú jelölését biztos tényként kell elfogadnunk. Eldöntött dolog, hogy Vécsey Zsigmond örökébe Sabján Gyula dr. jut.

Sok ember van a városban, aki tulajdonoson fiatalnak tartja a főjegyzőt a város vezetésére. Főléleszes ezeknek csomót keresni a kákán. A legutóbbi polgármesterválasztások mind azt igazolják, hogy idősebb emberrel szemben az ifjabb, munkabíróbb, agilisabb férfiakat juttatják vezető szerephez. Bár a megfelelő kor föltétlenül respektálandó mégis bajos dolog az emberek képességeit korhatárhoz kötni, működésüket életévek-

nek megfelelően elbírálni. Montesquieu még csak 26 éves volt, mikor a bordói parlament elnökévé választották s e sok vén, megöszült parlamentaire mégis tiszteletudóan hajolt meg a kialakult közvélemény előtt.

Én azt hiszem, hogy a fiatalság megfelelő képességű egyéneknél föltétlenül előnyt biztosít, már az energia és az ambíció szempontjából is. Az ifjú erőket mindig sarkalja, őzi valami, hogy újat produkáljanak. Ilyen embernek ismerjük mi Sabján Gyulát, aki most fogja megmutatni, hogy önálló hatáskörében mire képes s azért a legszebb reményekkel nézünk működése elé.

Ismerjük azokat a nagyszabású terveket, nagy koncepciókat, melyekkel Sabján utnak indul és szerenését kívánunk ezek kivételéhez. Háta mögött igen sokan állanak, akik támogatják s így terveinek nagy sulyt adnak a kivételhez. Ha ő, hű marad elveihez, elvtársai is hűek maradnak hozzá. Nem azt mondjuk itt, hogy pártpolitika szolgálatába állítsuk. A polgármesterek pártok fölött kell állania. Vannak azonban városi érdekek

melyeknek mindig a polgármester legyen a védelmezője. A magánérdek sohasé érvényesüljön a város rovására. Ő eddig is azokkal tartott, akik a város fejlődését, erőssödését szívesen lélekkel óhajtották s hisszük ebben nem osalódnak azok, kiknek bizalmából most erre a díszes helyre kerül.

A személyéhez fűzött várakozásnak megfelelni s elleneit is megnyerni a maga ügyének nem kis feladat.

Dehát ilyenkor mindenkinek van észrevétele, ki fogásolni valója Legjobb, ha őra bizzuk, hogy tetteikkel feleljen azoknak, kik személyét illetőleg aggályoskodnak. Az a bizalom, mely most mellette van, elfordul tőle abban a peroban, mielőtt ennek megfelelni nem tudna, mert a népszerűség egyik peroban vállaira kapja kegyenőét, de perc alatt végez is velük, ha érdemtelenné tartja kegyére.

Egyet soha se hagyjon figyelmen kívül, hogy minél jobban kiemelkedik valaki a többi közül, annál többen látják. Azt hiszem, bátran fog szembe nézni mindenkivel.

Sz. Z.

Kegyelem-kenyér.

Már négyszer is megigazította fekete csipke főkötőjét az öreg Badoesayné, de még mindig nem indult. Pedig nagyon készült valahová. Legszébb gyászruháját vette magára, azt, amelyikben a férje temelése volt és amelyet csak nagyon ünnepélyes alkalmakkor vett magára. Élénk fekete szemével fürkészve nézte végig ruháját, nem akad-e valami javítani, igazítani való. Minden rendben volt. Fekete főkötőjének szalagját is megkötötte már, de még mindig várt.

Nagyon ünnepélyes volt neki e pillanat: öv. Badoesay Domokosné koldulni megy. Kiszórt arcán fagyos mosoly jelent meg és ebben a pillanatban amugy is éles arcvonalai még élesebbékké váltak. Majd elborult a mosolygó arc, előrenyúló keskeny álla remegni kezdett. Mégis csak furcsa, hogy öv. Badoesay Domokosné koldulni akar. Pedig ugy volt. Azért vette magára legszébb ruháját, azért igazított annyit főkötőjén, hogy megjelenésével megnyerjen egy csúri leányt, akitől ő: özvegy Badoesay Domokosné koldulni akar. Jóakaratot, kegyelmet akar koldulni fia, a déleg Badoesay Elemér számára.

Nehezen szánta magát a büszke asszony erre az utra, a Sandyak büszke vére eszgedezett ereiben, de vége szakadt büszkeségének, midőn fiát szenvedni látta. Bolondos egy lelke volt annak a fiúnak. Minden ujjára tíz szép leányt is kapott volna, de néki éppen az kellett, aki leghevesebb udvarlása után is hideg maradt. Hiába volt anyjának intó szava, hiába a rokonok, ismerősök kisértelei. — Badoesay Elemér megkötötte magát, hogy neki az a leány kell és nem más. Az a leány pedig ha lani sem akart róla.

Badoesay Elemér abból a fajtából való volt, akik minél több akadályllyal állanak szemben, annál bátrabban és erősebben küzdenek, de ha elvesztik a győzelem reményét, — megtörnek, sorvadni kezdenek s orsuk a teljes eltespedés és korai sír lesz. Anyja ismerte fiát és látta, hogy ez rálepiett már arra a szomorú lejtőre. Nem bántotta, nem korholta többé, jól tudta, hogy itt már csak csoda segíthet. Érezte, sejtette, hogy ez a csoda meg fog történni, hogy ez így nem maradhat, hogy jön majd segítség, de nem tudja, hogy honnan? A csoda, a segítség pedig eljött, éppen az ő személyében, mert mindenki

csodának tartotta volna, hogy öv. Badoesay Domokosné koldulni menjen egy kis leányhoz.

Pedig mégis elment. Még egyszer megigazította fekete csipke-főkötőjét, végig simította néhány-szor a selyem gyászruhát és lassan kitipegott a csöndes Badoesay kuriából. Nem kellett messzire mennie, alig száz lépésnyire, az utca másik során állt Mi-óók háza. Az ablakon kikandáulók virágok messziről hirdették, hogy gondos leánykezek ápolják őket.

Badoesayné szíve hevesebben dobogott, mert mégis csak koldulás, hogy ő koldulni megy. Szereletet meggy koldulni fia számára. A nagy elfoglaltságban észre sem vette, hogy miként került a tágas appaliba és onnan a szép Miko Margit égkek színű leányszobájába. Jó fél óra hosszat beszélgettek.

Badoesayné utja, ugy látszik, nem volt sikertelen. Margit egészen a kapuig kísérte, ott még egyszer kezét csókolta neki és visszatvonult a háza. Badoesayné pedig kipirult arccal sietett haza. Azon a kis uton is számtalanszor tekintett jobbra balra, többször hátra is fordult. Ugy tett, mintha loptott volna és most fél, hogy valaki meglátja. Lassan, hogy seukise vegye észre, osont be szobájába, remegő kezekkel oldotta meg főkötőjének szalagját.

Az új

Osram drótlámpák
Töréketlenek

Képszelés és reklám Magyarország részére: Finger és Fia, Budapest VI., Hajós-utca 41.

Divatcsevegés.

Elsősorban az új ősi szövetekről akarunk beszámolni. A választék dúsabb, mint valaha volt és bár megtalálhatjuk ott a régi seviót és posztót, de az újabb fajta szövetek mellett mindkettő mégis háttérbe szorul. Ezek az új szövetek leginkább a színnel lépnek meg bennünket, bár több közülük a sötét árnyalatú. Mindenekelőtt meg kell említenünk a barna színt minden elképzelhető változatban, az aranyruadtól a sötét feketebarnáig; ezután van mindenféle árnyalatú barnapiros, amilyen a terrakotta-, fahéj- és rozsdaszín. Nagyon divatos a zöld is, de inkább barnával, pirossal vagy kékkel elvagyve. Egyáltalában nagyon kedveltek a többféle színű szálak keverésére által nyert bizonytalan közepesnek, am' célszerűség szempontjából sokkal inkább megfelel viselőruhának, mint a sima egyszínű szövet. Az „angol-sevió”, „melanz-sevió” és „kockás-sevió” elnevezésű szövetekben a gyakorlatlan szem nem fogja megstokott sevióra ismerni, mert a férfian szőtt bordák nem annyira szembeötlők. Ezek is, meg a kis és zrnkösfejta kamgarn, férfiszövetekhez hasonlítanak, kabátos ruhának tehát tehát ezeknél szebbet és célszerűbbet nem is igen ajánlhatunk.

Sokkal nehezebbeknek látszanak az ugynevezett bársonyszőrű szövetek, amelyek az elmúlt esztendő ratinédjához hasonlítanak nagyon; ezeknél keményebbek a különféle bordás szövetek, amelyek megvanunk éppenséggel sem feltűnő kockás mintázatban. Mindennél pedig legújabb és talán a legkedveltebb is: a minás szövet. Abból készült modelleket bőven mutatunk be mai számunkban de bemutatunk ma a mult számunkban is. E minás szövetek közt megtaláljuk azt is, amelynellen a nagyanyuk garnitúrája volt bevonva. A legtöbbjük selymmel van átszőve és nem igen hatnak fiatalosnak. A tarkasságukal fogva nem is tűnnek meg egyéb dísz. mint egy kis fekete bársony vagy selymet.

Annál fiatalosabbak az ugynevezett „kompozé” szövetek, amelyeknél mindig két fajta szövet kerül együvé: egy sima, meg egyének megfelelő kockás

vagy csikos kétszínű szövet, mely a készítés módjának mindenféle változatát teszi lehetővé. Hogy aztán ki hogyan állítja össze a ruháját, az tisztán egyéni ízlés dolga. Láttunk olyat is, ahol a kabát készült sima szövetből, a kockásból pedig az alj és a kabát díszé. De lehet ugy is készíteni, hogy az egész ruhát sima szövetből varrják és a kockásból csak a gallért és hájtökhátat.

Ilyen kompozében talánunk seviót finom gyapju-szövetet és posztót is; a posztó leginkább fekete-piros, fekete-zöld és fekete-barna kockás, ezenkívül még egy hosszúszerű fekete-cibulicás is van beledolgozva. Ha még megemlíti azt, hogy nagyon divatos lesz a fekete-fehér kockás szövet is, ezzel kimerítettük a ruhák szövetek és átérthetünk a köpenyek anyagára.

Mindenekelőtt meg kell említenünk, hogy minden vastag szövet, bár árnyalat elég simulékonyak, nagyon vastagítják a terméket és csak egyszerű, szűk formák feldolgozására alkalmas, vagy a vékonyabb bársony vagy bársonyszerű anyag alkalmas bő formák készítésére is. Ezek a szövetek mind mintázatlanok, kivéve a valódi angol „bolyhos” anyagot, mely csikos is, kockás is, míg a belés hozzák van szöve.

Érdekes és sokféle a kalap formája és díszé, mely van kicsi is, meg közepesen nagy is. Az egyszerű nemez-, felbel- vagy selymflüssforma mellett, melyet csupán kevés szalag vagy egy-egy nagy virág díszít vannak nagyon csinos minás bársonyval vagy selymbrokattal bevont kalapok. Miután bársonyval és moaréval is bevonnák a kalapok meglehetősen nehezeknek látszanak, nem bírnak hát el túlságosan sok díszet. A kalap tetje kicsi és szűk, miután a hajviselést is nagyon egyszerű és nem kell hozzá sok haj. A kalap karimája inkább lefelé hajlik és az arcot mályen beárnykolja. Ennyit iszetőül a jövőendő divatról; ki tudja miré fejlődik, mire kifőrt!

— **Kiadóhivatalunkból.** Lapunk legközelebbi száma a hétfői ünnep miatt szombaton este szept. 6-án jelenik meg.

HIREK.

S z i n h á z .

Nehéz a három utolsó nap színiörténetéről ószinte kritikát mondani. A közönség bíróság pártfogása, az úres padosorok az új szereplők mindmennyi tényező, amelyek külön megértésre és magyarázatra szorulnak. Hétfőn a Sarkantyú előadásán, csaknem többen voltak a szereplők a színpadon, mint a közönség a nézőtérén. Ez a tény arról ad felvilágosítást, hogy közönségünk ízlése nem eléggé érzékeny, nincs érzéke a drámai erő iránt. Pedig színigazgatónk és színészeink sok igyekezettel s törekvéssel szolgálják a közönség művészi élvezetének kielégítését. De, a mint látjuk, nálunk csak az operette a kelendő cikk.

Kedden a Cigányprimás már telt padosorok előtt ment. Operett újdonság, új szerep beosztás mind vonzó erőnek bizonyultak. Izsó, Halmos János és Horváth Mici szereplése szép együttes és erős sikerre nyújt kilátást. Most még tartózkodó kritikát mondunk a két utóbbiról s nézetünket teljes szigorúban máskor mondjuk ki. Mellettük a régi szereplők a régi sikerrel s it-ott nemtörődömséggel fogorának, tesznek s egyik másikat szívesen cseréltük volna ki a színi erők szegődöttesénél újjal, jobbal.

Szerdaestének az Erős lányok. Félix Salten vígjátéka, Heltai Jenő fordításában.

lent a keretvetro, de ekkor már nagyon fogtotta a sírák. Mind gyakraiban csaklott el a lélekzete és végre amugy őregesen, egy csöndesen zokogni kezdett. Bőszkeségét siratta. Azután megförtölle névreszemeit, a tükör elé állt, meg mosolygani is próbált és mintha mi sem történt volna, dolgára ment. Azt azonban meg tudta állni, hogy midőn fival találkozott, néhány biztató szó ne mondjon neki.

Estére levelet hozott Elemérnek Mikóké legénye. Apró vékony betűkkel volt megírva a levél címe. Jól ismertte Elemér ezt az írást. Látás gyorsasággal bontotta fel a levelet melyben az állt, hogy Mikóké az esti theánál szívesen látják Elemért is.

Késő este jött haza Elemér. Nem értette, hogy mi történt. Ő csak azt látta, hogy Margit megváltozott. A régi hidegség eltűnt; helyét valami más foglalta el, olyan valami, amire Elemér Margit részéről már remélni sem mert; olyan valami, amit az emberek szerelmeknek neveznek.

Talán tévedek? Talán ez a hirtelen találkozás kibővítet el és ennek a behatás alatt látom olyan rózsaszínű a helyzetet? ... Ez a rózsaszín azonban állandó maradt. Három hónap múlva már azt rebokgatók a környéken, hogy Mikókéknál nemokára közigyő lesz. Elemér volt az, aki legjobban sürgette az eljegyzést. Margit azonban vonakodott. Ő csak arra vállalkozott, hogy behégesse Elemér sebit, hogy jó indulattal legyőz hozzá, de nem arra hogy nevére legyen.

Az őreg Badoocsanyé látta a veszelty, amely fát fenyegeti, félt, hogy fia mindent meg fog tudni,

azt is, hogy Margit csak az ő kérésére utította meg az ismeretséget. Valóságos rettegést ettől a gondolatától mert ismerte fát. Tudta, hogy ez a Badoocsany véd nem ismer tréfát. A Badoocsany meg nem fogadtak el kegyelem-kegyert. Fia pedig igazi Badoocsany-faj, aki kész a legdrágábbtól fosztani meg magát, ha az csak kegyelemből, csak mint más kolduska kenyér az övé.

Megint fejére kötötte fekete csipkés fejtöjét, megint izgatottan tüpögött ki az ősi Badoocsany kúriáról. Őzvegy Badoocsany Domokosné megint koldulni ment. Szeretettel koldulni fia, Badoocsany Elemér, a búszke Badoocsany számára. Megint ott állt, abban az égszűnkét leányzóbanban, azzal a szép Mikó leányval szemben. Mindketten izgatottak voltak, nem vettek észre, hogy beléptet valaki a nagy ujjal szobába. Elemér volt. Epen kopogtatni akart Margit ajtaján, midőn anyjának hangja tötté meg fület!

— Anyám Margitnál?! — Fület az ajtónyíláshoz szorította. Sejtette, tudta, hogy róla lesz szó. Sokáig tartott, mi egyen tudta érteni a beszélgetés tonusát. Sapidant megyen-sed-ett ki, megdörzömlt szeméit, mintha alomból ébredt volna fel Lásan körül nézett a szobában, nem most állomik-? Megtapogatta magát, hogy vajon ő-e Badoocsany Elemér? Szívire tette kezét, az hevesen dobogott, tehát el, ébren van és ő, ő, Badoocsany Elemér hallja azt amit ott benn beszélnek. Alig csodult fel első ámulásából, megint az ajtóhoz bajlott.

— Édes leányom! — est anyja mondta, hiszen magad is bevallottad, hogy nem idegenkedel tőle,

hogy mást sem szeretsz. Miért nem akarsz tehát neje lenni?

— Mert nem szeretem úgy, mint férjemet szeretnem kellene!

— Azután megint sokat süttogtak. Akámenyire is figyelt Elemér, nem érthette meg, hogy mit beszélnek. Végre megint hangosabban kezdtek beszélni.

— Édes leányom! igazán boldoggá tetted, hogy megmented fiamat. Látod, ha visszautasítanád, őt, egy ez halála lenne. Amilyen győngye szíve van, még valami boldogot tenné.

— Anyja szavait Margit skazitotta meg: — Nem fogom visszautasítani. De kijelentem, hogy ezt egyedül Önért teszem. Nem akarok fardalmat okozni jó anyai szívűnek.

— Csak neki ne mond el ezt leányom! — szóalt meg megint Badoocsanyé. Ő nem fogadná el ily a frigyot, mert ... mert ő nagyon búszke. Tudod, olyan igazi Badoocsany.

Elemér egész testében megremegett. Lassan kitámaszkodott a szobából. Felforrt ereiben az a búszke Badoocsany véé és érezte, hogy ő nem tudna ilyen kegyelem-kenyérűsü élni. Két plüss doboz volt a szébeben: a jeggyűrűk. Megállt a vasszóllóval be-futott tonokán, kezébe vette a két jeggyűrűt és amint csak bírta, olyan messzire hajtotta azokat a két bokrai közé. A két üres dobozzal pedig Margit ablakához surrant. Csöndösen, falhoz lapulva állt meg az ablak előtt és észrevétlenül az egyik virágcsépré tette a két üres dobozt.

volt a debütje. A darab ellenmondásban tobzodik nem egy helyen s komikai éreje is vékonyan szövődik, erőtlen, vértelen. Indoklás nélkül való fordulatok s érthetlenségek szegik a jeleneteket s inkább a szereplőkön mulik a siker, a kik az óres alaki keretnek tartalmat adtak művészetükkel. Várnay Janka (Zengelmann Hedvig) ügyes és jó erő. Játékában sok a szín és ismeri a hatás skáláját és mindig otthonos, Szerződöttése nyereségnek bizonyul, ugy látszik. Jó társa Majthényi (György herceg), aki sok átérés és átértésről ad tanubizonyítást. Eleven élet a színpadon, bár néha elfelejti, hogy az életet kell visszatükröztetni s akkor látjuk benne a színészt.

Zalai Margit, a hercegnő szerepében, nála nem szokatlan művészzel játszott. Előkelően, lüen ad vissza mindent s játéknak simasága még a darab fogyatékságából is sokat letört. Somlár Zsigmond (az uralkodó herceg) a régi jó, erős tehetség. Ujj Kálmán (Marnitz gróf) sem kevésbé dicseretes. Gombos Málván (udrarchőgy) azonban szórakozott, időelőtt beszél (pl. bossássa be a szabónót a zárt ajtónak mondta.) Rákossy és Matány rövid szerepéről kell még helyeslőleg megemlékezni s akkor kész a színi krónika, a mely legteljebb a közönséget rója meg még a távol maradásért.

Kritikus

Veni Sanote. A helybeli kath. főgimnáziumban ma tartották az év megnyitói isteni tiszteletet, a mely után a főgimnázium ifjusága és tanári kara a tornateremben gyűlt össze, hol Horváth György főgimn. igazgató az intézet fegyelmi szabályait felolvasta és megmagyarázta. A főgimnázium ifjuságának létszáma eddig 490, amely szám valószínűleg eléri az 500-at a még jelentkező magántanulókkal.

Primicia. Schulez Gábor, pécsi egyházmegyei új misés, a ki itt végezte gimnáziumi tanulmányait, hétfőn szept. 8-án mutatja be első szent miséjét az alsó templomban d. e. 10 órakor. Az ünnepi beszédet Lukács József az újmisést volt tanárja tartja.

Elhalasztott befizetés. A Nagykiszai Takarékpénztár által alapított Önszegélyző Szövetkezetnél a hetői ünnep miatt a befizetéseket pénteken tartják meg.

Irodalom.

Az Élet e szépirodalmi képes hetilap aug. 31. számában folytatja Török Gyula Zöldkőves gyűrű c. regényét, elbeszélést hoz: Pásztor Józsefét és Sárány Istvántól, verseket közöl Szalay Mátýástól és Augyal Deszától. Ezeknél Pethő Sándor Magyar elégia című vezércikket írt a magyar huanalásról, Kosztolányi Dezső utirajzot a San Lazzaro szigetről. Figyelő pedig az ósi divat újdonságairól. A rendes kritikai és aktuális rovatok, valamint a bőséges illusztrációk teszik jelkékké az Élet legfrissebb számát. Szerkeszti: Pethő Sándor VII. Damjanich-utca 50. Előfizetés egész évre 20 korona

A gyongöszívű király. Herceg Ferenc szimbólikus, mely értelmű gyönyörű elbeszélése díszíti az Új Idők legújabb számát, amelyben Horkayné is megszólal e héten és öt-teszen csereg az aktuális eseményekről. A * * * még rojtózó szerző folytatja Érdekes társadalmi regényét, melynek címe „Édith” Cholnoky Jenő pompás képekkel tarkított cikke Yellowstone park esodáról tájékoztat. Lakatos László és Kéllényi Gyula elbeszélései, Török Gyula Genre képei, cikk a piaristák lerombolás alá kerülő házáról, Szabolcsa Mihály és Párkas Imre versei, s tézi változatossá a lap szövegrészét. Az illusztrációk gazdag sorozata beszámol a legutóbbi eseményekről. Az Új Idők előfizetési ára negyedévre 5 korona. Szerkesztőség s kiadóhivatal Budapest, VI., Andrássy-ut 16. szám alatt van.

A Magyar Figyelő szeptember 1-én megjelent számának elől „Mi kisvárosiak” cím alatt aktuális ölmékedést találunk politikánk kisvárosias, pletykát fűző viszonyairól; Réz Mihály néhány kulturproblemaikra világít rá; dr Berend Miklós igen figyelemreméltó dolgokat ír a magyarországi eszesemőhalandóságól, s új eszmékkel szolgát, hogyan közdünk a halandóság ellen; Krjdy Gyula „Palotái álmok” című fautasztikus, frész regényének folytatása után Hunyar Algeron egy mélyen járó és értékes cikkben mutatja meg a modern községi politika néhány fogyatékságát és új feladatát, majd Teleky László egy polemikus cikkben véd bizonyos analógiát, melyet az idősebb Andrássy és az újabb kormányzatok pártkassa-politikája között lát. Érdekes és változatos „Feljegyzés” rovat után külföldi folyóirat szemle rekeszti be a tartalmus számot. — Előfizetési ára egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 8 korona. Kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrássy-ut 16.

A Divat Ujság minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó: negyed éven postán való szétküldéssel két korona husz filler. Előfizetui legelőszöbben a kiadóhivatalba intézett postaulványon lehet A Divat Ujság kiadóhivatala Budapest, VIII., Róka Szilárd utca 4. számú házbau van.

Magyar Lányok Képes hetilap fiatal lányok számára Szerkeszti: Tutsek Anna. Fiatal uri lányok, ifu kisasszonyok egyetlen hetilapja ez a képes heti újság. Java magyar írők, jeles tollu pedagógusok szólnak meg itten frészen írt munkáikkal,

hogy egyfelől szórakoztassák a magyar leányközönséget, másfelől, hogy az otthon falai közt átveggyék az iskola nevelő szerepét. Minden évfolyamukban két új regény kezdődik; A Magyar Lányok kiadóhivatala szívesen küld mutaványszámot. Előfizetui minden könyvkereskedésben lehet, vagy közvetlenül a kiadóhivatalnál Budapest, VI., Andrássy-ut 16. szám. — A Magyar Lányok előfizetési ára: Egész évre 12 K, Fél évre 6 K, Negyedévre 3 K.

Közgazdaság.

Az ideai rozsdakárok.

A junius julius havi folytonos esőzés miatt ezidén a rozsdá rendkívül módon elterjedt, s igen számottevő károkat okozott nemcsak a buzában, de a rozsbau — s a tavasziank közül főleg az árpában is, amennyiben a szem összeaszott, megszorult, s a gazda nem egy helyt csak osztani aratott. A rozsdá elszaporodása következtében az áttelelő teleutosporak jövőre is nagy bajokat okozhatnak s csak kissé nedves időjárás esetén a jövő évben még nagyobb rozsdakároktól lehet tartani. E növényi betegséggel szembeni védekezésről csupán annyit tudunk, hogy a foszforsav tartalmu trágyák akadályozzák, nitrogén tartalmu trágyák elősegítik felléptét. Ez idén is csak ott jelentkezett rozsdá csak ott okozott nagyobb károkat, ahol szuperfoszfáttal nem trágyáztak. Vannak vidékek az országban, így a Bácska némely mélyebben fekvő területén is, ahol a buza-termelés már már lehetetlenné vált a rozsdá pusztítása miatt, s csak azóta szűnt meg, s kiszereződött meg a termés, a mióta 300 kg. szuperfoszfátot rendszeren használnak a buza alá.

Vennék egy nagyobb-szabásu házat a Petőfi-utcában. A címet a kiadóhivatal továbbít.

Aspirin.

E világszerte ismert fájdalomcsillapító szert
igen gyakran súlyosabb készítményekkel helyettesítik.
Hogy valódi készítményt kapjunk, csakis,
Aspirin-Tablettát
vegyünk, az alábbi rajzbau látható eredeti csomagolásban, (1 órácsop 20 fégrammas tablettával ára K. 1.20).
Minden tablettán rajta van az Aspirin szó.

Wotan

Lámpa

A legjobb és a legtartósabb drótáztálás lámpa. Huzott drótáztálal 75% árammegtakarítás.

Kapható villanyserelési üzletekben, villanytápolepekben és a MARGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MÜVEK-nél, Budapest, VI., Teréz-körül 36. Gyár-utca 13.

Kénes
gyógyforrás**Varasd-Töplitz**(Horvát-
ország)**Vasut-, posta-, telefon- és távirtda-állomás.**

Uj gyógyszálloda villanyvilágítással, hirneves radioctv tartalmu kénes hőforrás + 58 C°.

Ajánlva: köszvény, csusz és ischias stb.-nél. Ivókurák makacs torok, gége-, mell-, máj-, gyomor- és bélbántalmaknál. Elektromos massage. — Iszap-szénasavas és napfürdők.

Egész éven át nyitva. — Modern kényelem. — Uj szállodák.

Mesés környék. — Katonazene. — Prospektust ingyen küld a fürdőigazgatóság.

Fürdőorvos Dr. LOCHERT J.

Hirdessen a „Zalai Közlöny“-ben.

Korcsma bérbeadás.Sand (Somogy megye) községben
a Közbirtokossági korcsma
folyó évi szeptember hó 18-án

nyilvános árverésen

a legtöbbet ígérőnek 3 évre bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 600 korona.

A korcsma átvevője jelentkezze a megbizottaknál
Sand, (Somogy megye) 1913. aug 7.

A megbizottak neve:

NOVÁK FERENCZ, ANTALICS FERENCZ.**50° ENGEDMÉNY**

a lakosoknál aug. 25-től kezdve.

DARUVÁR**FÜRDŐ SLAVONIÁBAN.**

Vásas hőforrások és iszapfürdők 35—50° C. Kiváló eredmények az összes női bajoknál, vérszegénység, csuzos és köszvényes bántalmaknál, különösen ischiasnál és gerincbajoknál.

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

patika

egy régióknak bizonyított házi szer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyított köztársasági, császári és meghíltésnek.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárlások óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üvegeket fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzékkel ellátott dobozban oszmaoltva. Ára üvegekben K.-80, K. 1.40 és K. 2.— és égyedlővén minden gyógyszer-tárban kapható. — Forgalmazók: Török Izsák gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerész a „Arany országhoz“
Prágában, Elisabethstrasse 5. ucu.

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni versenytársainkat. Az élelmesség nem

ÁLL

egyeből, minthogy ne késsünk egy pillanattig sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

A

„Zalai Közlöny“ hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

VILÁG

hirdetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. — Annak határozottan

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny“ rohamos fejlődését, ez pedig világosan jelenti, hogy

AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ, vaknak az

ALAMIZSNA!

AZ EST

a legjobb magyar napilap.

Hirei frissek
és igazak!

Közgazdasági rovatát a gazdasági élet minden mozgásánál számot ad, sportrovatát a sport minden ágának eseményéről hűsen beszámol.

**A bel- és külföldi
napieseményeit**

a legmegbízhatóbb tudósítók távirati és telefonjelentései alapján leghamarabb közli.

AZ EST

megjelenik a fővárosban déli 1-kor és a délutáni első gyorsvonattal érkezik városunkba.

Ára 6 fillér.

HIRDESSEN A**A „ZALAI KÖZLÖNY“-BEN.****Aspirin-Tabletták**

(a köztársasági fájdalomcsillapító szer)

Hogy bizonyos legyen az ember, hogy csakugyan a valódi Aspirint kapja, mindig a pirin-Tabletta formában kell, hogy kerje. Ezek eredeti csomagolásban, 1 üvegső 20 fégrammos tablettával K. 1.20-ért, kaphatók. Minden egyes tablettán rajta van az Aspirin szó.

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co.
Eberfeld und Leverkusen
b. Mülheim am Rheine.

MILKA

Suchard

KITÜNŐ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDÉ

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Évesdíj: Egyszerű árú 10 korona, félárú 6 korona, Nagydíjára 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Feladó szerkesztő:
SZELE ELEMÉR

Közlökészítő:
KEMÉNY LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Telefon: 102. — Hirdetések díjazásában szerint.

A szegény ügy nálunk.

(L. J.) Nem sokat tettünk eddig városunkban a szegény ügy rendezésére. Inkább beszélünk róla, semmint a legcsekélyebb óhajnak is törekedtünk volna eleget tenni ezen a téren. Súlyos hibának kell minősítenünk ezt a nemtörődomségünket annál is inkább, mert manapság a legégetőbb kérdések egyike ez, amelyből mindenkinek ki kell vennie a maga részét.

Hogy nálunk ezen a téren eddig mi történt, azt hamarosan elmondhatjuk, mert az alig több a semminél. Élelmes városatyáink szeme sok mindenben megakadt már, amire alig érdemes pillantást is vetni, de erre a pontra nézve a cselekvésre indító szóból még mit sem hallottunk.

A közelgő őszi és téli pedig előtérbe hozza ezt az ügyet. Gazdasági helyzetünk mostohasága, az évnek silány termése, az elemi csapások bősége mindannyian fekete színekkel vázolgat már előre is a téli nyomor képét, amely a humanus szívek jóságára

appellál s onnan vár segítséget a szegény-ség ellenében.

A nemtörődomség köpenyébe nem burkolóztatunk be ezen kérdéssel szemben, hanem munkához kell látnunk már most, a mikor legidősebb, a mikor még a tél nem fokozza a szegény emberek elégedetlenségét.

Otósó élelem és fűtő anyag biztosítása az első kötelesség. A lakásról most nem is szólunk; arról nem régiben ejtettünk szót s arra hamarosan vissza is térünk.

A közvetítő kereskedelem átka főképpen a szegény embert sújtja.

Ideje volna, hogy egyszer ennek a hydrának is feje vételessék.

Hiszén éppen ez a mi piacunk átka, hogy a szegény ember mindig harmadik-negyedik kezéből kap mindent. S mert mindenki nyerni akar, a sok nyereszkesdesi törekvés drágítja meg azután háromszorosan is az élelmi cikk árát.

Ezen kellene valamiképen segíteni s ezt bármilyen módon is megszűntetni.

Nem hisszük, hogy városi hatóságunk kezében ez ellen nem lenne fegyver. S a legkisebb intézkedés is már hathatós segítséggel bírhatna. A legkisebb teher könnyítés is nagy előny a szegény emberre nézve. S ha már a kezdet nehézségein túl vagyunk, a segélynyújtás folyamata könnyebben megy.

Városunk krónikájának története a szegény ügyet illetőleg csak üres lapokat tud felmutatni:

Nincs ott semmi sem, mi döntő érvelést szolgáltatna a mellett, hogy itt már valamit cselekedhetünk. Hiány minduntalan, melynek Szaharajából a törekvés oázisára sehol sem lelünk.

Pedig igazi naggyá a lenne előttünk, aki itt a cselekvés terére lépne s a vezér szerepére vállalkozna.

Korábban elég, hogy városunkban néhány jótékony intézmény és egyesület működik. Azok inkább a nyomor enyhítésén fáradoznak a nem a szegény ügy szociális rendezésével.

Nehéz esztendő.

Párbaj a csatatéren.

Irta: Farkas Emőd.

A pozsonyi tóhadiszálláson nagy sürgés forgás volt. Futárok, csapattisztek, kémek, különcök jöttek mentek, az ősi primási palota előtt tarka katonai csapatok állottak élénk beszélgetésbe morliva Görgei előszóbjára tömve volt minden fegyvernembeli tiszttel, akik parancsokat, leveleket, jelentéseket hoztak vagy kihallgatásra vártak.

Hirtelen egy magas, nyulánk, dölceg kapitány lépett be a Hardegg-vertések egyenruhájában. A tisztek mind feléje fordultak s meglepette suttak össze:

— Mit keres itt ez az osztrák tisz?

A verteskapitány egyenesen a segédtsízt asztalkoz lépett.

Gróf Zichy Pál vagyok, kérem, jelentsen be a tábornok urnál.

— Gróf Zichy Pál? — e-dálkoztak a honvéd-

tisztek még összébbr húzóda, hiszen ez a kivégzett gróf Zichy Ödön testér-öccse. Mit akar ez itten?

És álmélkodva méregették a verteskapitányt tetőtől talpig, némelyik szinte keresztátszorta a tekintetével.

A segédtsízt maga is meg volt lepve. Nyomban felállott és benyitott Görgeihez.

Egy perc múlva Görgei magas, szikár, szem-örvöges alakja jelent meg a kitért ajtóban.

Kérem gróf Zichy kapitány urat.

A gróf besietett, a tábornok kiküldte a bennlévőket s Görgei egyedül maradt Zichy Pállal.

— Mit kíván kapitány ur?

— Tábornok ur, osztrák tiszti rangomról már leköszöntem.

— Miért?

— Mert hazám ellen nem harcolok.

Görgei szuró tekintete figyelmesen siklott végig a fiatal grófon. Aztán ismét kérdően nézett rá.

— Az ön tábornok akarok szolgálni...

Görgei olyasmit érzett, mintha tőzes vas érintette volna a mellét. A szempillája megrezzent s az agyában hűvös szelrohamot érzett.

— Ajjó! levelet hoztam Kossuthól, — folytatta hidegben a gróf.

Görgei perekeit nem tudott szőhoz jutni. Rendkívül meglepte ez a kijelentés. Eszébe jutott, hogy akkor látta először és utoljára a gróft, amikor hadifogoly volt s a vésztörvényeségek ítélkezett fölöttük.

Bátyját az ő döntő súlyos szavára itélték halálra, öccsét pedig felmentették. Hirtelenében nem tudta, mit feleljen. Buzott szeretet-ne állani rajta s ezért akar nála szolgálni, avagy ő is bűnösnek érzi magát s most vezekelni jött az ő táborába? Nagy lélektani rejtejt előt állott, amit nem tudott megfejteni. De érezte, hogy ezt az ajánkozást nem lehet visszautasítani.

— Tehát gróf ur honvéd akar lenni?

— Igen, mert szeretem hazám s legzűvesebben szolgálnék tábornok ur töröskarában.

Ez a kijelentés még nagyobb csodálatot keltett Görgeiben, de egyuttal gyanút is ébresztett, aminek azonban egy szóval se akart hangot adni.

— Akkor a Vilmos-huszárokhöz teszem számfelületi őrnagynak s a nyugarne tisztek parancsnokának nevezem ki.

(Vége kov.)

Az új

Osram-dróflámpák
Törekeetlenek

Diosóretos buzgalma négyleteink vezetéséig folyton működnek, de az ő működésük ennek a bajnak gyökerére sohasem jut s így ez számlálás nélkül marad.

Nem lehet érdektelen ezeknek a soroknak tartalma. Ez a kulturmunka mindenkinek kötelessége, de főképpen a város vezetéséé.

Az új rezsim napjának is ezen jegyen kell feltűnnie. Ha már újítunk, a megkövült tradíciókat hagyjuk el azon új irányért, a melynek van szocialis érzéke a panasz, a sóhaj és a szegénység iránt.

Nekünk nem elég a város külső széplése. A osend és nyugalom harmoniáját szeretnénk látni a szegény emberek arcán és lelkeiben is. Ennek pedig egyik előfeltétele, hogy az anyagiasság gyomor követelése könnyen kielégíthető legyen a legszegényebb bugyellárisból is.

De ne csak a hulladék jusson a szegény ember asztalára, hanem rendes élelmi cikk is, a melynek azonban árát nem stájerolta fel a közvetítő kereskedelemnek élelmes sokasága.

Városi fogyasztási szövetkezetnek felállítására és megteremtése lenne az első kötelességünk.

Először talán nehéz az eszme megteremtésének a valószínűsége, de ha több humanus ajak hangoztatja, majd csak beszűrődik a szivekbe az érzés, hogy azt megvalósítsunk. Ide kérünk apostolokat Akik ennek az úgynök állanak szolgálatába, azok lesznek az igazi városatyák s emlegetett jótévői szenvedői felebarátjaiknak, a kiket a szegénység sújtól.

Városi moziról és takarékról már hallottunk eleget beszélni, de községi fogyasztási szövetkezetről a szegény ember érdekében még nem esett szó. Ha nem ismerünk városunkat igazán, azt hinném ezek után, hogy itt csak milliomosok laknak. Hej, pedig sok-sok itt a szegény ember, a ki szívesen hallaná, ha valamin ez ügyben tennének a hatalmasok. Videant consules!

Huszonöt éves püspöki jubileum.

Báró Hornig Károly veszprémi bíboros püspök ez évben ünnepeli püspökségének 25-ik évét és ez alkalommal az egybegyűlt egyházmegyei papok szép ünnepségben részesítették.

Az ünnepséget Csiszárik János dr. praelatuskanonok, követség tanácsos nyitotta meg, aki elhozta a pápa Ő Szentiségének sajátkezű levelét, melyben gratulál Eminenciájának. A kanonok ur a következő szavak kíséretében adta Bibornok-Megyéspüspök Urnak Ő Szentisége írását:

Főmagassága és Főtisztelendő Bibornok, Páspök Ur!

Alázatos engedelmisséggel és alattvalói hódolattal, mólvséges tisztelettel és hála szeretettel fakadó bensőséges nagy örömmel nyujtom át Kegyelmes Eminenciádnak ezt a levelet, melyet azzal biztat reám, hogy megfelelő alkalommal adjam át Eminenciádnak és amely, miként megbízatásom alkalmából velem sejtették, azokat az üdvkivánatokat foglalja magában, amelyekkel a kereszténység látható feje, dicsőségesen uralkodó Szentatyánk, X. Pius Pápa kívánja emelni kegyelmes Eminenciád jubileumi ünnepének rnyét és ha lehet, fokozni, mélyíteni óhajja azt a nagy örömet, mely Kegyelmes Eminenciádnak, Eminenciád papjainak a szívét tölti el ezen az ünnepen.

Bibornok ur megköszöni a pápai level átadását. Kiténtetésnek veszem — mondá — Ő Szentiségének figyelmét s megvagyok győződve, hogy nincs rá megfelelő érdemem, a jövőben azonban minden törekvésem oda-irányul, hogy ennek a legmagasabb helyről jövő elismerésnek tőlem teltetőleg eleget tegyek. Kérem Rédey Gyula nagyprépost ur ömeltőségát, hogy a pápai levelet felolvassni sziveskedjék.

Nagyprépost ur a felszólításnak eleget teendő, fololvassa a kéziratot, mely magyar fordításban így hangzik:

Kedvelt Fiunknak.

Báró Hornig Károlynak.

a római egyház áldozópap-bibornokának.

Veszprémi Püspöknek

X. Pius Pápa

üdvöt és apostoli áldásunkat.

Kedvelt Fiunk!

Már régóta ismeretes volt előttünk, miszerint te hivatalod semminemű részét el nem mulasztod, sőt a főpásztori tevékenységben oly buzgósággal szorgoskodik, hogy ez által Isten tiszteletét és hived üdvösségét meglepő módon előmozdítod. Mi épen ezért érdemesnek tartottuk arra, hogy téged a római bíbor diszével felékesítsünk.

Megerősítette ezt a véleményünket felőled az a jelentés is, melyet nemrégiben a veszprémi egyházmegye állapotáról Nekünk benyújtottál. Mikor ezt a jelentést olvastuk, egyrésztől öröm töltö el szívünket, másrésztől magasztaltuk a jószág Istent és neki hálat adtunk, hogy téged ily buzgó tevékenységre és oly nagy áldozatkésziségre sarkalt. Öröndetes és vigaszteljes dolgokat terjesztettél ugyanis elénk; t. i. hogy papjaid mindennemű szükségessé tudományjal rendelkeznek, hogy a keresztény népnek bőségesen nyujtatik a természetfölötti élet minden segédkezése, hogy a szent kanonok előírása szerint új plebániákat létesítettél, hogy a saját költségeden sok templomot építettél, ezenkívül hogy nagymennyiségű összeget adtál arra a célra, hogy minden

keresztény intézmény a lehető legszebben virágozzék.

Mikor mindezeket fontolóra vesszük, úgy találjuk, hogy nem tudunk örömnöknökné másként kifejezést adni, mintha azt kívánjuk, hogy püspöki hivatalod eredményes napjaiért, — melyben már 25 évet töltöttél jámborul, — adjon neked Isten bőséges jutalmat. Ennek biztosítására és a tiai jóindulatunk jelölül neked Kedvelt Fiunk, továbbá papjaidnak és hivedneik készséggel adjuk apostoli áldásunkat.

Kelt Rómában szent Péter sirjánál 1913. aug. 1-én, Pápaságunk tizedik esztendejében.

X. Pius Pápa.

A meglelentes eljenzéssel fejezték ki örömlüket a pápa kitüntető szavai után. Majd ismét Ő Eminenciája szóla meg: Jól esik szívemnek — ugymond — és sok köszönnel tartozom Ő Szentiségének. Sem multamban, sem a jövőben nem remélek, hogy magam eleget tehetek ennek a nagy kitüntetésnek meghálálásában. Felszólított azért kedves papjaimat, akiket szintén megtisztelték e sorok az én személyemben, inmond, felhivom Önöket, hogy ezt a magas kegyet megérdemeljék, fokozottabb értelemben a hódolat, engedelmisség és szeretet által Ő Szentisége iránt, akit Isten még soká éltesse.

E szavak után Rédey Gyula dr. nagyprépost lépett elő tolmácsolva kaptalan jókivánatait:

Még egy beszéd hangzott el. Ilés István passai apát-plébános a lelkészkező papság nevében következőleg adott kifejezést a bíbornok Főpásztor iránt:

Főmagassága és Főd Bibornok,

Báró, Megyéspüspök Ur!

Kegyelmes Uram!

Csekélységemnek jutott a nagy szerencse, hogy paptársaim nevében is, 25 éves püspöksége alkalmából üdvözöljem Eminenciádat.

Kegyelmes Uram! 25 év nagy idő, és ez idő alatt valahányszor veszes felhök tornyosultak egyházunk fölő, a magas püspöki kar Eminenciáddal odaműködött, hogy a zivatar minden nagyobb rázkódttatás nélkül elmúlt.

Kegyelmesen Uram! ha keserőséget okoztunk, tán némi öröme is volt, hiszen az Isten teremtette emberi természet úgy van alkotva, hogy néhány pernyi öröm évek keserőséget feledtet; felejtsd el es bucsás-son meg.

Végül, hogy türelmével vissza ne éljek arra kérem, adj ránt püspöki áldását, hogy ez áldással szövésztérve, küzdjünk a jövő akadályok ellen. Isten éltesse!

Ünnepies pillanat következett most. Ott láttuk térdre borulni az egybegyűlteket. Őszbeasarodott öreg papok ott térdeltek a fiatal munkabírók mellett, hogy fogadják a

főpásztori áldást Érezni lehetett, hogy nem kö-zönseges hangulat szállta meg lelkünket, mikor kérték a lent, bárosak teljesedne mindaz, ami e pillanatban lelküket foglalkoztatta.

Az áldásadás befejeztével Ömineniója szóllott meg egyszer:

Csak arra akarok reflektálni, hogy Nagy-ságod szavai szerint ha életemben voltak örömeim, tekintettel ezekre felejsem a báná-tot. Mondhatom Uraim, mint püspök ke-ve-sét éreztem a bánától, de az örömből annál többet. Részemről mindig nagyra-be-csüléssel vagyok Önök iránt és sajnálom a szegény vidéki papságot, amelynek folyton a visszanyomása, gyűlölete a helyzete. Miért ve-tették el a tekintély tiszteletet, ezt a kérdést most nem tárgyaljuk magát a tényt tudjuk. Mi okai nem vagyunk. Amennyire teadtuk, azon voltunk, hogy a népet az igazi helyes uton megtartsuk. Ha a Gondviselésnek úgy tetszett, hogy oly erők kerekedjenek felül, melyek a modern korszellemet alkotják, a gondviselő Isten akaratá szerint történt. Mi azért nem esünk kétségbe, nem is hagyjuk el magunkat, hanem dolgozunk, hogy jöjjön el a jobb idő, melyben a papság elfoglalhatja helyét a társadalomban, melyet hivatal van elfoglalni.

Valahol.

- Valahol messze muzsika szól...*
- Valahol ma vígan forognak a párok.*
- Valahol messze egy lány fejen*
- Menyasszonyi fátyol, koszoru s virágok.*
- Valahol messze fiatal pap,*
- Mondja miséjét először, arca halvány,*
- Valahova nézzen,*
- Ma mindig előlfe kacag az a leány.*

LIPCSEY DOMONKOS.

HIREK.

S z i n h á z .

Két nap színi krónikájról számolunk be. Csütörtök és péntek estének előadása. — Ártatlan Zsuzsi s a Farkas volt. Az első operette s már nem is a legfrissebbek sorából. Jean Gilbert zenéje s az idegen társaszerők. — *May és D' Esvalieres* — librettóját Mérey Adolf fordította le. Bohém dolog az egész, a melyben mindenki cáfolja azt, a minék előbb látszott, míg a véletlen ki nem pattantja a valóságot s akkor — kölönösen elhitetik egymással, hogy a félrelépés csak *játék*, illetve másoknak a sikamlós utról az erkölcsi komolysághoz való visszatérése muu-kája volt. S a megcsalt férjek boldogok s ez adja a komikum főeréjét. Iszó Miklós, a magánudvar, teltel-ségének gazdságát vitte be szerepébe. Ujat nem mondunk róla, ha azt állítjuk, jó volt s igaz minden ízében, még a rögtönzésben is. Szűcs Lén, a fele-

sége, rövid szerepében sem volt mindennapi. Pintér Erzi, a ki ez alkalommal debutált nálunk (Jaqueline) — megmutatta, hogy egyenes s otthonosan érzi magát a színpadon minden fatalsága dacára. Énekel, táncol s játszik bár néhol a színészes póz is meg-látásnak alakításán. Ha ezt a sallagot eldobja, csiszolt jó játékok produkál. Rákossy, Matány, Galotta, Som-lar s. főképpen Jaj Kálmán, a pincér, mindannyian hűen s plasztikusan illeszkednek be a komikum és a tetszés keretébe. Horváth Mici — Susanne — a sorok irója először látta a színen s így költés-szerűen ír róla bírálatot. Hivatása és szerepébe, a melyet a társulatnál betölt, az érdeklődés előte-rébe állítják. Hangja finom, csengő, szines, bár néhol erőtlén; de bányi jól tud vele. Játéka eleven, őszin-tesre törekvő s nem ritkán határozatlan elsőrendű s előkelő. Így játszott estorlokán. Főhíbjára, nem veszi komolyan néha szerepét s a színtől udvöz-veléssel fogad és viszonoz, a mivel közikottai a nézőt az illuzióból. Ha még oly familiaris is a kicsi tömeg-néző közönség — ez még sem szabad és meg-e-gedett.

A Farkas sem vonzott telt házat. Pedig joggal híhattuk volna ezt, mert Molnár Ferenc neve már magában véve is jó reklám, a melyet a darab különös szerkezete még inkább fokoz. Csaknem mindenki olvasta már s a nézőtörsen szinte sok is volt a sugó, a kik el're mondák a darab meséjét. Rőjnek ennek a tönyek számájára a hiányos látó-gatottság. — vagy — fókultúr tényezőnk — a mozi rovására, a mely óles plakáttal csalogtja a néma játék arenájába a város — művészetre — és művel-désre éhes publikumát.

Pedig a Farkas érdekes kétszeresen is, ha szereplők művészetében látjuk reflektálóni. Kond-ráth Ilona az átérés és a megértés öntudatosságá-val adja, amit megkíván a darab. Nehéz szerepén könnyen siklik át s a méltánylós és elismerésben vele osztzik sikereseu Majthényi is. Banalitás nélkül áll dícsőrlhetneuk őket. Ujj Kálmán sem közön-seges, bár nem teljesen találja magát szerepébe. Ez a légkör nem az ő tehetségének fejlesztő ereje.

A kisebb szerepek megtestesítői sem voltak hi-bások, — mindannyian ügyekettek jót s igazat adni abból, a mi tehetségük java.

A mint látjuk a művészek kúsztek, magukért, csak a közönség maradt indolens, — alig töltött meg néhány padsort. A közönséget kollégiális szeretettel pótolta a színtársulat, a mely az tres helyeket ügyes beosztással törek-dett kitölteni.

Kritikus.

— Tanítók és tanítónők figyelmébe!

Azok a tanítók és tanítónők, akik a vármegye terü-letén lévő állami elmi iskoláknál huzamosabb ideig tartó helyettesítésre vállalkoznak, s szándékukat oklevelek eredeti vagy közjegyzőileg hitelesített másolatának beküldése mellett sürgősen jelenléte be írásban Zala vármegye kir. tanfelügyelőjénél. Együttal közöljük lakóhelyüket és annak időközben történő megváltozását.

— **Meteorhullás Erdősokonyán.** Szép természetes jelenésnek voltak szemtanúi a minap este az erdősokonyaiak. Ugy 8 óra tájban egy üstökös csövájú meteor hullott le a messzi vidéket szinte vaskítón bevilágító fényvel. A ritka (tűnemeny teljes 10 másodpercig látható volt. Érdekes, hogy utána az egész vidéket erős köszszag volt érezhető.

— **Óvadni drámá s gyermekek miatt.** Hosszabb idő óta rossz viszonyban élt Vengh András nagyrészei gazda a feleségével. Az asszony nemrég-már el is hagyta az urát, akinél ott maradt két szép gyermekke. Az asszony azóta mindent elkö-ve-tett, hogy a gyermekeket magának szerezze, már el is akarta lopni őket, azonban nem sikerült. Venghő-

tegnap, míg ura távol volt, meglátogatta gyermekét. Közben megérkezett a férj, aki, mikor az asszonyt a két gyermek mellett látta, revolvert rántott és rálőtt feleségére, aki súlyosan megsebesült. Venghet le-tartóztaták.

— **Játék közben.** Volgyifalu községben téglát égettek tegnap. — Néhány gyermek a munkások mellett segítőkészt. Pál József 14 éves fia a már kiegészített téglarakáson állott, miközben egyik fiu meglökte s Pál leesett. A szegény fiu olyan szerencsétlenül esett a balkarjára, hogy az el-törtött. Orvoslás végett délután bezohták Alsófehérvára.

— **A veszedelmes sörtesé.** A zalacsent-lászlói határhoz tartozó Vörös-majorban egy család-asszony egy kis szopós malacot akart megfogni. Az átyszeres, amely a majorjandra tulajdonja, meglátta, hogy a kismalacot az asszony a kezében tartja és a malac sivatására ez dühös rőfőggel az asszony felé roham. Az asszony menekülni akarván a dühös állat elől, futásnak eredt, miközben alevett, a feldühödött anyasertés az asszonyra rohant és a gyáralval az asszony combját agyonmareaogtatta. Vasvillával kellett a feldühödött állatot elsavarni. A súlyosan sértlt asszonyt gyógykezelés végett Zalacsentgrótra szállí-tották.

— **Ehhalasztott befizetés.** Dézslai Takárk-pénztárral Egyes-ült Önségjelző szövetkezet a szept-tember hó 8-ára eső befizetéseket az önap miatti f. hó 12-én vagyis pénteken délelőtt tartja meg.

— **Ünnepi műsor az URANUS' szin-házban.** Az „Uranus' színházban Szarvas szállóba (volt Edison színház) ma szombat és holnap más-sárnap ünnepi előadás lesz. A 2 óras gazdag műsor 7 remek képből áll. Bemutatásra kerül „Páris gyer-meke” Népdráma 7 felvonásban. (Gyönyörű kép.) — Hétfői remek műsor a következő: 1. Janesi hős-telen. Humoros. 2. Niagara. Természetes felvétel. 3. Egy detektív szereplyben. Dráma 1 felvonásban. 4. Mit tesz a veszelem. (Nagyon mulatató, 1 felv.) 5—6—7. Egy világfi b-e-tele. Psylander Walde-mar a fősterpeben. Dráma 3 felvonásban. 8. A 76. és 76. szálló szoba. Vigjáték.

A „Vasárnapi Újság” szeptember 7-iki száma szövegben és illusztrációban egyaránt dús tartalommal jelenl meg. Lakatos László eredeti és Grazia Deledda fordított regényeinek folytatások közlése mellett ábeszélés is közöl Szemere György-től. Költeményt Korodja Páltól. Érdekes közleménye-kekt találunk még e számban a Nagy Lajos király korabeli nagyszombati emlékekről, a tengeralati fényképezésről, a római górtúról, a magyarországi földrendésekről, stb. s a rendezet beti rovatok: Iro-dalom és művészet, sakkjáték, stb. — A „Vasárnap-i Újság” előfizetési ára negyvedrere öt korona, a „Vi-lágkrónika”-val együtt hét korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Újság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb újság a magyar nép számára, felvére két korona 40 fillér.

Vennék egy nagyobb-szabású házat a Petőfi-utcában. A címet a kiadóhiva-tal továbbít.

LAMPIONOK
dus választékban
jutányos árban kapható
Ifj. Wajdits Józsefnél.

Kénes
gyógyforrás**Varasd-Töplitz**(Horvát-
ország)**Vasut-, posta-, telefon- és távirtda-állomás.**Uj gyógyszálloda villanyvilágítással, hírneves radiocív
tartalom kénes hőforrás + 58 C°.Ajánlva: közhvény, csusz és ischias stb.-nél. Ivókurák
makacs torok, gége-, mell-, máj-, gyomor- és bélbántalmaknál.
Elektromos massage. — Iszap-szénsavas és napfürdők.

Egész éven át nyitva. — Modern kényelem. — Uj szállodák.

Mesés környék. — Katonazene. — Prospektust ingyen küld a

fürdőigazgatóság.

Fürdőorvos Dr. LOCHERT J.

Hirdessen a „Zalai Közlöny“-ben.

Korcsma bérbeadás.Sand (Somogy megye) községben
**a Közbirtokossági korcsma
folyó évi szeptember hó 18-án**

nyilvános árverésen

a legtöbbet ígérőnek 3 évre bérbe fog adatni.

Kikialtási ár 600 korona.

A korcsma átvevője jelentkezzék a megbizottaknál

Sand, (Somogy megye) 1913. szept. hó.

A megbizottak neve:

NOVÁK FERENCZ, ANTALICS FERENCZ.

50% ENGEDMÉNY

a lakásoknál aug. 25-től kezdve.

DARUVÁR**FÜRDŐ SLAVONIÁBAN.**Vasas hőforrások és iszapfürdők 35—50°
C. Kiváló eredmények az összes női ba-
joknál, vérszegénységnél, csuszos és köz-
vényes bántalmaknál, különösen ischias-
nál és gerincbajoknál.

Védjegy: „Horgonyt“

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**
pótlása

egy régióknál bizonyított háziaszer, mely már
sok év óta legjobb bedörzsolésnek bizonyult
közhvények, csuszák és megfázásoknál.
Felfröszölés. Súlyos hamistványok
miatt bevásárlások óvatossá legyünk és
csak olyan eredeti üveget fogadjunk el,
mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter
orvosszervezet elismert doboza van csomá-
golva. Ára üvegekben K. 30, K. 1.40 és
K. 2. — az igazságot minden gyógyszer-
tárban kapható. — Főraktár: Török József
gyógyszervezet, Budapest.

De Richter gyógyszerüzára az „Arany oroszlánor“.
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Aspirin-Tabletták

(a közhiméjű fájdalomcsillapító szer)

Hogy bizonyos legyen az ember, hogy csakugyan a
valódi Aspirint kapja, mindig a pirin-Tabletta formában
kell, hogy kérje. Ezek eredeti csomagolásban, 1 üveges
20 félgrammos tablettával K. 1.20-ért, kaphatók. Minden
egy tablettán rajta van az Aspirin szó.
Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co.
Bayerfeld und Levetzheim
in Elberfeld am Rhein.**SZEMESNEK**kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni ver-
senytársainkat. Az élelmesség nem**ÁLL**egyéből, minthogy ne késsünk egy pillana-
tig sem, hanem soron kívül vegyük igénybe**A**„Zalai Közlöny“ hirdetési rovatát, mert ott
határozottan eredményt ér és a magyar hirdető**VILÁG**hirdetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid
idő alatt meggyőződik az eredményről. —
Annak határozottan**VAKNAK**kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny“
rohamos fejlődését, ez pedig világosan jel-
lemzi, hogy**AZ**ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek
kelő haszna van. Szemesnek áll a világ,
vaknak az**ALAMIZSNA!**

AZ EST

a legjobb magyar napilap.

Hirei frissek
és igazak!

Közgazdasági rovata a gazdasági élet min-
den mozzanatáról számot ad, sportrovata a
sport minden ágának eseményeiről híre-
számol.

**A bel- és külföld
napieseményeit**

a legmegbízhatóbb tudósítók távirati és
telefonjelentései alapján leg hamarabb közli.

AZ EST

megjelenik a fővárosban déli 1-kor és a
délutáni első gyorsvonattal érkezők váro-
sunkba.

Ára 6 fillér.

HIRDESSZEN A

A „ZALAI KÖZLÖNY“-BEN.

SuchardKITÜNŐ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDÉ

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 80 fill. — Egyszeri szám ára 10 fill.

Felolvasó-zerkesztő:

SZELE ELEMÉR

Főszerkesztő:

KEMÉNY LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatali Osztály-tér 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazásba szerint.

Őszi gondok.

Áldást ígért, bő terítést a jóakaratu embereknek a jó Isten, de mielőtt kazalba rakták a kereszteteket, sőt — sok helyen, — mielőtt a kasza gazdag rendet fogott volna, megeredtek az ég csatornáin és sok helyütt megdagadt az erek, a folyók medre; kiöntött az ár s odalett az emberek vetése.

S tizenöt vármegyének van most árvíz-károsultja. Ki többet veszített, ki kevesebbet, a nyári záporok és förgetegek azonban ártására lettek a két kézi munkásnak, a minden rendű gazdának s bizony igen megcsókkent reménységgel nézünk az év szűrtje elé. Sokra gondokkal nehezebb napok következnek.

De talán az a gondokkal terheesebb nap fogja soknak fölnyitni a szemét arra a régi ősmagyar közmondásra; „Kaparj kurta, neked is lesz.

Hát igen! kaparna is a magyar s ebben a részben nem véthető a szeméro semmi.

Nem dologtalan fajta a magyar fajta. Szeret és tud dolgozni. Meg is fogja a dolog végét, amint mondani szokták: „ég a kezében a munka.”

Megfogja a dolog végét, de az elejét sokszor nem indítja el. Így a többek között, hiába vagyunk sokszor figyelmeztető szóval, hogy idejében gondoskodjék a munkásember a maga téli mellékjövedelméről, sokan a fölük mögött engedik el a jó tanácsot, sokan meg igazán nem is hallottak a felől harangozni, hogy az itt-ott sórványosan ígérkező napszám mellett a gazdasági munkásoknak rendszeres téli mellékjövedelem kínálkozik tőle.

Miből?

Valami 140 helyén az országnak, a hol gazdasági háziipari termelő szövetkezet alakult, az egész falu megmondandó, hogy milyen alkalmas, milyen helyén való dolog a gazdasági háziipar. Van olyan háziipari termelő szövetkezet az országnak, mely egy télen át 100—150 ezer koronát oszt ki tagjainak s van olyan gazdasági háziiparos

oszlád, amelyik 3—4 koronát a rövid téli napon gyertyagyújtásig megkeres.

Hm! Ez már valami, fogja mondani az olvasó, a ki maga is kétkézi munkás és télen át egy rozsdás garast se keres, hanem kényszerül szűkösen és gondok között részeskedni az életről.

És mit csinálhat télen a gazdasági munkás?

A mit az Isten ingyen ad: a folyók partján a fűzet, vízjárta helyen a sásat, az erdei fát, a cirkot, a szalmát, a kukorica csuháját mind felhasználhatja. Az neki mind pénz ad; köthet sóprút, szőlő-, gyümölcs-, kenyér-, ruhakosarakat, csinálhat párszárított, szakajtót; eszkábálhat taligakerékeket, kasza, kapa nyelet, inyele abroncsot is csinál a háziiparos magyar, köt keféket, sokszor különbet, mint olyik keféköt.

Mindezekre azt mondja az ellenlétés: Tud is ahhoz a magyar? Nem kapálás, nem kaszálás az! — mi pedig azt mondjuk, hogy nincs ügyesebb népe a világnak a magyarnál. Már 80 000 magyar háziiparo

Nehéz esztendő.

Párbaj a csataterén.

Írta: Parkas Ernőd.

II.

A gróf kissé meghajította a fejét, a tábornok kezét nyújtott neki és Zichy gróf még aznap felöltötte a honvédruhát.

Görgei környezetében rögtön híre futott ennek s eszerfele találgatást fűztek hozzá.

Vigyáznak kell minden lépésére, mert egészen bizonyos, hogy csak azért akar Görgei közelében lenni, hogy bőszt álljon rajta bátyja haláláért. Csak nem gondoljátok, hogy egy Zichy gróf oryilkosságára vetemedik? — jegyezte meg Pusztelink őrnagy.

— Mánképpen lehetetlen megérteni, hogy ép az ő táborokába furakodjék be.

— Hátha azt akarja bebizonyítani, hogy maga is elítéli bátyja szereplését.

— Akkor nem lett volna vele s nem esett volna vele egy fogságba.

— Lehet, hogy csak véletlenül volt vele s fogalma se volt arról, hogy bátyjánál hazaáruló kiáltványok vannak.

Mesebeszéd. — kacagtak föl gúnyosan a tisztok, — erre a mánásra nagyon vigyáznunk kell.

A tisztok-tulajdonzó többsége tényleg nagyon feltűnőnek találta Zichy gróf felkínálkozását s elhatározták, hogy folyton szemmel tartják. Jó tudták, hogy katonának háboruban tilos személyes ügy miatt párbajt vívni s ezért gróf Zichy a csataterén készült elégtételt venni rajta.

Szeme közé akart nézni, mikor a halál véres szírványi csapkodnak körülöttek, — mintegy isentéletet akart kiereszkölni, vagy egy különös nemét az amerikai párbajnak ott a csataterén, az ágyuk bimbóló zúgása, a golyók pattogása, a gránátok sivatott tűz csöje között.

Másnap reggel a kémszemlére küldött huszárajtók jelentették, hogy Dévagyujfalunál ellenségre bukkantak.

Görgei azonnal lóra pattant s Pusztelink és gróf Zichy Pál őrnagyok s néhány vezérkari tiszt kíséretében a Morva folyó hidjához vágatott. A hidfő

inenső felén megállottak. Türről, a szemközti fekvő Schlosshof felől erős ágyutüz fogadta őket. A honvédek a hidfőtől jobbra és balra fedett állásból viszonozták a tüzelést. A serög zöme az utótkon volt felállítva hosszú csatárjancokban.

Görgei végig lovagolt előttük. Zichy Pál mindig mellette nyargalt. A folyó partján, a hidtól jobbra egy rozoga vámszedőház állott. Görgei emellett ugrott a hidra. Zichy utána. Az ellenség alig volt tőlük százötven lépéssnyire. Nagyszerű célpontok az osztrákoknak.

Minketlen megállottak, szorosan egymás mellett és farkasszemet néztek az osztrák ágyútegekkel, amelyekből szakadatlanul s bimbóló zúgással ropogtak a tüzárkányok. A golyók jobbra-balra jégesőként pattogtak körülöttük, leszállították az ócska vámszédőházat, leszállították a tőrök le a falmból s azok nagy port verve, omlottak a földre.

Hat- és tizenkétfőtös golyók csaptak a hid kárfájára, a hidfőre s recsegre, ropogva hullottak le a megperzselt, leszállított forgácsok. Gránátok szivottak a tejjük fölött és szelapattanya egy szétróbbant, meteor tüzgyökéiket siklottak el mellettük pokoli sustorgatással, deők nem mozdultak.

Az új

Osram - drótlámpák
Törekeiklenek

van az országban, a ki nem gubbaszkodik a sutban telen át, hanem háziiparoskodik. És nemcsak a kenyérét, a sőt keresi meg, sőt inkább a zsírt és ez adja az eledelőket.

Van e módja bármely falu népének a háziipar elkezdeni?

Igenis van. Minden esztendőben valami 400—500 tanítást rendeznek az országban. Csak ilyen helyeken rendezik ezeket a háziipari tanításokat, a hol a nép érdeklődése biztosít felőle, hogy nem esik az ország költsége hiába. Mert ezeket a háziipari tanításokat az ország, helyesebben az ország költségvetéséből, a földmivélségi miniszter rendezi. Ha tehát a sorokat olyan lelkes ember olvassa, a kinek van szive közséje, városa, gazdasági munkánépén segíteni és neki idősorán télire bőséges és számottevő keresetet biztosítani, annak e sorok elolvas-tára az legyen az első teendője, hogy írja össze azokat a gazdasági munkásokat, a kiknek kedvük van a háziiparnak valamely ágát megtanulni. Ha 20—30 ilyen derek munkásember akad, a többi már gyerekjáték. Akkor jelentse be a közséji munkánépnek szándékát vagy a megyebeli gazdasági egyletkez, vagy a megyebeli gazdasági felügyelőhöz, de meglehetei azt is, hogy egyes-nesen Adler Rácó József dr. ministeri tanácsosnak, háziipari megbízottnak írnak a egyszerű levélben illendően felkérlik, hogy az ő közséjükbe küldjön tanítómestert. A közséji képviselőtestületnek meg legyen annyi áldozatkészsége, hogy a jelentkező háziiparosoknak adjon helyiséget, fűtést,

világítást addig a pár hétig, a meddig a tanítás tart. Legfőlebb két hónap alatt a földmivélségi miniszterium kiküldött háziipari tanítója vagy megtenitja az illetőket valamely alkalmas háziiparra, hogy öröm lesz nézni a munkájukat.

Néhány év mulva pedig a mustármagból terelvényes fa lesz; ez pedig a háziipari termelő szövetkezet, a mikor a tagok rendszeres megrendelésre dolgoznak, háziiparukban egyes-ségre, gyorsaságra tesznek szert. Pénz áll a házhöz, az eddigi szűkössé napok helyett jó kedv, nyugodt folyása napok; a falu jóléte és népének melegegése.

Egyelőre nem is kell hozzá más, csak husz ilyen jószándéku ember. De lesz-e hát ennyi, a ki a maga boldogulására az ajánlott utat megindul? . . .

Voltaekppen elég lenne egy is, a ki a többi lelkesíteni tudná.

Polgármester jelölő értekezlet.

Közéletünk legaktuálisabb kérdése most, ki legyen a polgármester. Nem azért foglal-koznak vele több oldalról, mintha olyan igen szükséges volna keresni és kutatni az arra való személyt, hanem — mert sokféle az érdeke, a mely érvényesülésre tör. Természe-tes, hogy a nagy többség jelölje Dr. Sabján Gyula főjegyző, a kinek minden tulajdonsága meg van ahhoz, hogy Nagykánizsa polgár-mesteri állását méltóan betöltse Személyéhez fűződik kevés kivétellel a közhaj; ezt mutatta a vasárnapi értekezlet, a melyet Remete

Géza hívott össze, hogy azon Tamás János drt jelöljék — a melyen összesen 16 ember volt jelen. s ezek között 10 volt városi képviselő. Az így — családias jelleget öltött értekezleten Remete Géza felszólította Tamás Jánost, hogy a választási közdeleben ve-gyen részt. Tamás János dr. erre kétszere nyilatkozott. Sabján Gyula nevével díszre-temelte Remete Géza is, a kit ő is méltónak tart a polgármesteri állásra és csak azért kérte fel Tamás Jánost a jelöltség el-fogadására, hogy a város két méltó jelölt és érdemes ember között választathasson. A jelen-lők egy próbáltak súlyt adni az értekez-letnek, hogy mindannyian még néhány bi-zottsági tag megbízottnak mondták magu-kat, a kik az értekezleten különféle okból nem jelentek meg. de az értekezlet szándé-kával azonosítják magukat. Így az értekez-let résztvevői körülbelül 20—25-en lehettek. Ez történt az értekezleten, amit pragmatikus hűséggel adtnak le.

A közdelem szenvedélye is felemelte azóta szavát. Olyan hang is csendült, a mely dr. Sabján ellen másnak talán félreértett szándékát akarja kibeszélni. Mi ezzel jelen-leg nem foglalkozunk. Csak az értekezlet azon tényét említjük fel ismételen, hogy az értekezlet Dr. Sabján Gyulát nagyon is méltónak nyilvánította a polgármesterségre. De, ha így van, miért akkor a személye ellen való jelölés. Kinek érdeke, hogy a pártos-kodás több hónapok közdelme tépje darabokra társadalmi életünk békés egyességét? A vasárnapi értekezlet bő tanulsággal szol-

Az osztrákok erősen látszóvették őket, majd kezükkel mutogattak rájuk s integáltak a katonáknak, hogy vegyék célba a vakmerőket.

Erre golyószópor érvitott feljűk a előttük és mögöttük sűrű kopogással verődtek a hidra a puskagolyók. Éreztek a sűrű tömördarabok perszelő szelét, kivont kardjukat majd kiverték a kezkből a reá patant golyók, de ők merően, modorulatlanul állottak a hid lábánál s komoran, szótlannul, hol egymásra, hol az ellenségre néztek. Pusztelnik oldalán állt tőlük, de ő se szólt, csak nézte ezt a különös párbajt a bátorság, a hidegvér, a halálmegevetés ez izgalmas párbaját.

Istenítélet ez! A golyók mint szunyograj a moosár fölött, oly sűrűn repkedtek körülöttük. Némelyik belesapott a vízbe, ahonnan egész hullám-tornyot esapott föl. A síttergés, a zúgás, a patogás, a dörgés, a sítváts pokoli hangversenyében, amely az acélledekget is megráztá volna, ők meg se moocantak paripáikon. Ezek is úgy álltak ott, mintha ércből lettek volna öntve. Csak a fűket he-zezték, a szemük vilámlott s orlyuikkal fűjtak.

Parancsotriaztak vágáltak Görgeyhez jelenté-ssekkel, vagy utasítást kérve. De ő le nem jött a hid-ről. A lovat se fordította meg. Végighallgatta a jelentéseket, pár szót szólt, vagy utasítást adott anél-kül, hogy megfordult volna.

Asztán megint farkasszemet nézett az ellenség-gel, a halálstóztó ágyuk ércetváltak, a puskák cső-vével, a mikből egyre sűrűbben ropogtak a golyók. Egyszerre csak tompa zuhanást hallottak. A hidlás-ki reszegeve döngöttek alattuk. Zichy nem mozdult, Görgey se. Közvetlen mellettük kinosan rugdalozott egy paripa.

Egy pillanatra észbe villant Görgeynek, hogy Pusztelnik állt mellettük. Az őrnagy azonban élet-jelt adott magáról.

— Jaj de fáj a szívem e gyönyörű arab esőd-roméért — mormolta bosszusan, amint fölkel a föld-ről és kiszabadította magát előtt paripája alól.

— Örülj, hogy nem téged ért a golyó — fe-lélt vissza Görgei anélkül, hogy hogy megfordult volna. —

— Katona dolog — szólalt meg Zichy s me-rev, szuró pillantást vetett Görgeire.

Ez némán belintott fejével, aztán tovább nézte az ellenség táborát.

Az osztrákok most hosszú csatár-láncban, szurony szegzeve rohamot intéztek a hid ellen. —

Zichy fagyosan vizsgálta Görgei vonásait. Egy izom se tándult meg azon, még a szempillája se rez-dült. Nyugodt ez az ember, mint egy hőzobor a jégvívaton.

A honyvédek golyók ösztözet adtak az osztrák csatár-láncra. A gyilkos széles utczákat vágták az előre rohamok között. Az osztrák tisztiek kardja meg-állást intet. A csatár-láncok tisztét megállottak.

Egy tiszt intett egy osztrák czéllővő vadász-nak s a hideg nyugalommal célba vette Görgeit.

De e pillanatban valamelyik honyvéd fegyvere eldördült s a vadász arca bukott. Erre többen vet-tek célba Görgeit, de ő meg se moocant.

— Tábornok ur, kiáltott fel Pusztelnik, nem látja, hogy hányan céloznak öntre?

Görgei nem válaszolt, mintha nem látta és nem hallana. Csak állt, mint az érczobor.

A honyvédek sortűze azonban előbb dördült el s tisztán lehetett hallani az osztrákok zuhanását és

jajkiállását. Most észreveszi Zichy, hogy kartáccsal akar-nak végsőpörni a hidon.

Mivelten megfordul s melyen, esodálkozó tekin-tettel Görgei szemébe néz.

Tábornok ur, kár lenne az életéért.

Görgei ránez az ő szuró, átható tekintetével, aztán a gróf felé fordítja a lovat.

— No, ha őn azt hiszi, hát menjünk. Én eleget láttam.

Zichy előre becsóstita a táborukat, aztán ő is megfordította a lovat. Mindkettő megpörgette a sarkanyuját s a két paripa elvágtatott.

E pillanatban eldördült a kartáccsa töltött ágyu és apró szilánkokká forgosolta a hidlásfőt, ahol egy pillanattal előbb még Görgei és gróf Zichy állottak.

A csatári párbaj véget ért. Görgei elrovgolt a víz paripáján. Zichy mindenütt nyomában. És amint a golyók a vízbe hullva, sustorgó hullámokat vertek, úgy toszott Görgeinek, mintha árnyak, jelentek volna meg a vizen, mintha ott hullámaának előtte a csapel-szögietű bitó s a rajta vergődő áldozat szerdes ajka est libegné.

Tovább bírtad, mint ő, itt is te győztél.

Zichy Pál gróf u reitett párbaj óta esodás tisztelőtet és ragaszkodást tanusított Görgei iránt. Elégtételt kapott, az istenítélet döntött. Görgei ott állt egy negyedóráig a pokol izzó toronján és várta a halált. De Isten nem küldte el érte, mert még vétek nélkül volt nem. Amit pedig később vétkesít, azért százsorta nagyobb büntetés a hosszú, földi vezeklés.

gálhatott a mellett, hogy Sabján pártja erős, tömör, hiszen az értekezlet csekély számu tagjai között is nyilvánvalóan megújult a bizalom Sabján személye iránt. Mi csodáljuk, hogy Tamás János a vasárnapi értekezleten a jelöltség elfogadása mellett nyilatkozott, mikor a gyéren látogatott értekezlet megtörténtéből tanulságot vonhatott volna le a biztosan meddő küzdelemre.

A küzdelem már is szenvedély utjárá ért, amikor egyik lapírtásunk tudósításában egyenesen téves érvelést látunk Sabján dr. személye ellen. Hogy mi minden jön még elő a pártoskodó szenvedélyek küzdelme folyán, azt senki előre nem tudja. Mi csak a megzavart békét és összhangot sajnáljuk, a mely most felborult.

Verus.

Zalamegyei tanítók közgyűlése.

A Zalamegyei Általános Tanítótestület a f. hó 6-án Zalaegerszegen tartotta meg rendszeres évi közgyűlést, melyről úgy a vármegye vezetősége valamint az ottani kulturális egyesületek képviselete is teljesen hiányzott s a város polgárságát egyedül a városi főjegyző képviselte.

A közgyűlésen a vármegye tanítószágnak mintegy 200 tagja volt jelen, kik a legtöbb kinevezett kir. tanfelügyelőt Szirmay Mikást megjelenésekor zajos ovációban részesítették. Nemes érzésével rövid idő óta ismert működése után máris valóban általános közszeretetének örvend.

Az iránta való rokonszenv megnyilatkozását fokozta a tanítószághoz intézett, szeretettel áthatott, mély érzéstől tanuskodó beszéde és nyílt szívűsége, mely feleltetve a közelmúlt csalódásait a tanítószág szívét mindinkább magához fűzte.

Hasonlóan tetszést és tapsot aratott Simon Lajos az „O. T. K.” titkára is beszédével, ki a szövetségi programját kifejtve élénken vizsgálta a tanítószág orvosolendő érzelmeit. Nagy hatást ért el Brauner Lajos osztályfőnök igazgató tanító a modern iskoláról előadott tanulmányával, nemkülönben Hackl Lajos az egyszerű énekköltésről tartott előadásával.

A folyó ügyek során Banekovich János lapunk önzetesen munkatársra előtűnik jól ismert helyes és méltányolt okokból a megyei pénztárosi tisztségre való lemondását jelentette be az elnökség, melynek betöltése után a közgyűlés mihamar véget ért.

Délután 4 óraker a megyei iparostanonciskolai tanítótestület is megtartotta évi közgyűlést, melyen szokatlan részvét mellett több aktuális kérdés tárgyalatott élénk eszmecsere mellett.

HIREK.

S z i n h á z .

Öt nap színházi történetet foglal helyet ezekben a szék sorokban. Bégi de még mindig kedves és vonzó operette volt a szombati és vasárnapi repitje — a Bob herceg. Minden ízében kedves és kétszeresen vonzóvá tette az előadás keretkedése és simasága. Sárközi Blanka (a királyné), Horváth Mici (György herceg), Izó Miklós, Bákossy, Pintér Erzsébet nemcsak a tárulatot javítá tiszta s operette szerepeiben, hanem a közönség osztályon tetszését is biztosították, ha megjelennek a színen.

Hétlőn a Cigányprimás csaknem hasonló szerepreosztással ment. A siker tetézéséhez itt még Zalai Margit és Ujj Kálmán nevét fűzünk be a jelentésben.

Kedd este volt az idei színházi évad parádés estélye A Kaméliás hölgy — Dumas (Stomera fordítása) örökértékű drámája volt színen. Megérdemlére ez az előadás, hogy külön cikkben foglalkozunk vele. Kondráth Ilona, a Kaméliás hölgy a dícséret főhősnéje. Még sohasem láttuk ennyire erőiben a mely a fokozás fenségesség emelkedett, mire a kifejelethz jutott. Minden mozdulata s szava az átgodondolt művészi öntudatosság zománcától volt ékes és erős s a csodálat entuziaszma művésziete iránt ott ragyogott a közönség könnyes szemében a ott hangzott a szőnyi nem akáror tapok viharában Moltó társa László Tivadar (Dural Armand), akit most ismerünk meg s mondatban nem csekély örömrünk. Sokat ad s a mit tud, mind belélti szerepébe. Hibája, nem ura hangkalkulácjának, s nem bir a fokozás művészetével. — de még ez a hiba is éreányé válik nála, mert önfeledten éli át a szerepet s így nem jut ideje gondolkodni azon, hogy meddig is tartend hangnagysága. Somlár. Májthényi, Ujj Kálmán, Bákossy-fogalmak a siker terén: nem is dícsértek őket. Játékuk maga a dícséret. A mellék szereplők között azonban egyiknek-másiknak többet van a szeme a közönség között, mint eslekvés terén.

Szerdán a Kis gróf operette ment. Ismét a már sokszor emlegetett nevekkel találkozunk. Bákossy, Ujj K., Zalai Margit Matány, Galetta, a kik mindannyian sikeresen játszottak. De a refrain: hol van Nagykiszita színesített iránt sóhajtozó közönség? Ne beszéljünk állandó színházról, míg éreánkát őresen látjuk.

Ma este Évát adják, szombaton azonban nagy meglepetést készít Fűredi direktor — színe hozzá a Diákhercegrőt.

Kritikus.

Horváth György igazgató gyászsa.

Nagy gyász borult Horváth György főgimnáziumi igazgatóra. Hétlőn este ódos atyjától fosztotta meg a halál. Keszthelyen lakott az öreg ur, a ki szép időt élt, hiszen 92 éves koráig szemlélhették és szerethették gyermekei és unokái. Nem volt ember, ki nem ismerte volna Keszthelyen, egészséges humora s jókedve ismertté tette s mindenkit szeretetére indított. Ma már néma az a beszédes ajak s jószive — a keszthelyi temető egyik sírhantja alatt porlad.

Temetés kedden délután ment végbe és koporsóját a tisztelők és a fájadalomban öszintén osztozkodók sokasága állta körül. Ott volt helybeli főgimnázium tanári karának nagy része, a főgimn. ifjuság küldöttségével, az Irod. és Műv. kör Dr. Neumann Ede

vezetésével s a kath. legényegylet alelnöke Nagykiszaráról, a kik mindannyian koszorúval kezűben ádta kifejezését igaz részvétüknek, a mellyel Horváth György fájadalomban osztoztak.

— Honvédtűréségét Nagykiszárnak. Egy magasanragu katonatiszttel folytatott beszélgetés alapján írjuk ezeket a sorokat:

Megkérdeztük, hogy van-e reménye városunknak, miszerint az újonnan felállítandó tüzérségből részesülhetne. És akkor azt a meglepő választ kaptuk, hogy az egyedül a város vezetőségétől függ. Ugyanis a felállítandó tüzérség állomáshelyei még meghatárova nincsenek. És ha városunk ebben az ügyben lépéseket tenné a miniszteriumban, akkor biztosra vehetjük, hogy a vezetőség ezen fázisodást siker fogja koronázni. Sőt már a hadvezetéség érdeklődött is az irányban, hogy a régi honvéd lakatya, melyben most a gimnázium van elhelyezve, nem volna-e alkalmas hogy ágyútagok elhelyezésére. A válasz persze valószínűleg tagadó lesz, mert hiszen a tüzérségnek olyan nagy szártárhelyiségekre van szüksége, hogy erre az az épület, még a legnagyobb átalakítás után, se volna alkalmas. — És még egy érdekes dolgról voltunk tudomást. Zalaegerszeg városa a közel multban lovasandárparancsnokságot kapott. Azonban a városban nincs elég hely a parancsnokság elhelyezésére. Ha városunk vezetősége ezt a maga számára kérné, a miniszteriumban feltétlenül akadna pártolóra. — Pedig ebből városunknak csak haszna lenne. Bár csak minél előbb szabadulnának fel az oner erők, melyeket a polgármesteri szék körül verseny leköti, hogy produktív munkával a város jöletét intenzíve növelhették.

— Emlékezés bóró Eötvös József-ről. Az izr. templomban f. hó 12-én, pénteken, a 6 óraker kezdődő esti-istentisztelet keretében dr. Neumann Ede főrabbi bóró Eötvös József-ről, születésének századik évfordulója alkalmából, emlékezőszédet fog tartani.

— A keszthelyi főgimnázium látogatottsága. A keszthelyi főgimnáziumban az 1913—14-ik tanévre beiratkozott az I. osztályba 68, a II. osztályba 58, a III. osztályba 48, a IV. osztályba 44, az V. osztályba 37, a VI. osztályba 27, a VII. osztályba 31 és a VIII. osztályba 21 növendék. Összesen tehát 334.

Ha e számot összehasonlítjuk városunk főgimnáziumának közel 500-as növendékszámával és a keszthelyi főgimnázium pazar berendezését a mi gimnáziumunkéval, akkor tustént az a gondolat kerül elő: Mikor épül fel az új, díszes főgimnázium?

— Beiratás a helybeli kereskedő tanonciskolába. A helybeli kereskedő tanonciskolában a tanuló beírása az 1913/14-iki tanévre szeptember hó 10, 11 és 12 napjain d. u. 5—6, azontul 7—8 óraker eszközöltetik.

— Sláger-műsor az „URANUS” színházban. A szezon egyik legkitűnőbb műsorát mutatja be az „Uranus” színház Szarvas szálloda (volt Edison színház) szombati és vasárnapi előadásán. A legérdekesebb és legművészebb felvételék oly gyönyörű öszetételben kerülnek a szemléző elé, hogy mindenki a legteljesebb művelézet kielégítő érzetével konstátálja, hogy az „Uranus” ismét jó hírnevéhez méltó produkált. A n. é. közönség szives pártfogását kéri az igazgatóság.

Vennék egy nagyobb szabásu házat a Petőfi utcában. A címet a kiadóhivatal továbbít.

Kénes gyógyforrás **Varasd-Töplitz** (Horvátország)

Vasut-, posta-, telefon- és távirtda-állomás.

Uj gyógyszálloda villanyvillágítással, hirneves radioctív tartalmu kénes hőforrás + 58 C°.

Ajánlva: köszvény, csusz és ischias stb.-nél. Ivókurák makacs torok, gége-, mell-, máj-, gyomor- és béltálmaknál. Elektromos massage. — Iszap-szénasavas és napfürdők.

Egész éven át nyitva. — Modern kényelem. — Uj szállodák.

Mesés környék. — Katonazene. — Prospektust ingyen küld a

fürdőigazgatóság.

Fürdőorvos Dr. LOCHERT J.

Hirdessen a „Zalai Közlöny“-ben.

Korcsma bérbeadás.

Sand (Somogy megye) községben a **Közbirtokossági korcsma folyó évi szeptember hó 18-án**

nyilvános árverésen

a legtöbbet ígérőnek 3 évre bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 600 korona.

A korcsma átvevője jelentkezék a megbizottaknál

Sand, (Somogy megye) 1913. szept. hó.

A megbizottak neve:

NOVÁK FERENCZ, ANTALICS FERENCZ.

50% ENGEDMÉNY

a lakásoknál aug. 25-től kezdve.

DARUVÁR

FÜRDŐ SLAYONIÁBAN.

Vasas hőforrások és iszapfürdők 35—50° C. Kiváló eredmények az összes női bajoknál, vérszegénységnél, csusz és köszvényes bántalmaknál, különösen ischiasnál és gerincbajoknál.

Védjegy: „Horgony!”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknál bizonyult hatásos, mely már sok év óta legjobb bedörzsolésnek bizonyult köszvényes, csusz és meghűléseknek.

Figyelemtetés. Súlyos károsítványok miatt bevásárlókat óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K. 30, K. 1.40 és K. 2. — és ágyasulva minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török közepi gyógyszerüzemnél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerüzem az „Arany országház”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni versenytársainkat. Az élelmesség nem

ÁLL

egyéből, minthogy ne késünk egy pillanattig sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

A

„Zalai Közlöny” hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

VILÁG

hirdetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. — Annak határozottan

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny” rohamos fejlődését, ez pedig világosan jelenti, hogy

AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ, vaknak az

ALAMIZSNA!

AZ EST

a legjobb magyar napilap.

Hirei frissek és igazak!

Közgazdasági rovata a gazdasági élet minden mozzanatáról számot ad, sportrovata a sport minden ágának eseményeiről híreket szűszmél.

A bel- és külföldi napieseményeit

a legmegbízhatóbb tudósítók távirati és telefonjelentései alapján leg hamarabb közli.

AZ EST

megjelenik a fővárosban déli 1-kor és a délutáni első gyorsvonattal érkezik városunkba.

Ára 6 fillér.

HIRDESSZEN A

A „ZALAI KÖZLÖNY“-BEN.

Aspirin-Tabletták

(a közönséges fájdalomcsillapító szer)

Hogy bizonyos legyen az ember, hogy csakugyan a valódi Aspirint kapja, mindig A pirin-Tabletta formában kell, hogy kérje. Ezek eredeti csomagolásban, 1 üvegcső 20 félgrammos tablettával K. 1.20-ért, kaphatók. Minden egyes tablettán rajta van az Aspirin szó.

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co.

Siberfeld und Leverkusen

b. Mülheim am Rhein.

MILKA

Suchard

KITÜNŐ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDÉ

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egyszeri ár 10 korona, félv. 6 korona, H. H. 2 korona 60 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolvasó-zerkesztő:
SZELE ELEMÉR

Főszerkesztő:
KEMÉNY LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal Bók-lőr 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjazásában az érint.

Ki legyen a polgármester?

Megindult a lavina, kiadott a jelszó, hogy „Polgármestert választunk!” Tanácskozások, titkos konferenciák, kévéházi diskurzusok, utcai titokzatos suttogások mind-mind a tárgy körül forognak.

Hivatott, hivatalosan egyének egyformán mérlegelik a jelöltek fajsúlyát.

Egyik várospolitikai, másik összegegyeztethető egyéni vagy „klikk” érdekek kielégítése szempontjából bírálja a jelöltek értékét, rátermettségét, arravalóságát.

Ugyancsak megkezdődtek a kioktatások, vidaskodások, gyanúsítgatások is, amelyek mind csupán csak arra jók nagyon is, hogy a városatyák közötti harmóniát, egyetértést megzavarják s a biggadt a józan a mértéklet súfá dobva, tápot szolgáltatassanak oly egyenlenségeknek, melyek az elmúlt választások után már-már elsímultak s most esetleg újabb, vehemensebb erővel törhetnek ki, szembeállítva egyéneknek, klikkeknek

vagy egyéni vagy közös érdekek vagy személyes ellenszenvök szóval meg akkor, amikor az adózó polgárok lelkében már-már kialakult végleges elhatározást kidisputálni akarják, úszköt dobva a békés szándéku egyének lelkébe is.

Mert bármiként igyekezzenek is az irányadóknak feltalálódó nagyhangu városatyák maguktól elhárítani, hogy őket semmiféle, sem politikai sem mellékerdek nem vezérlje, a rosszul takargatott lelkébe belátni, hogy igenis nagyon sokan vannak, kik vagy tettelet feltékenységéből vagy személyes ellenszenvből nem ugyan hangosan; de utógva elmondják egyik vagy másik jelöltől a lekiicsinyló megjegyzéseket, kétségbevonva azok rátermettségét.

Ha a Monarchia oroszországi nagykövetségi állásának betöltéséről lenne szó, bizonyára sokkal hamarabb megállapodnának az arravaló egyénben mint nálunk a jelen esetben.

Pedig ha a mi városatyáink csakugyan a fejlődésünk érdekeit szolgáló igazi helyi

politikát óhajtanának követni s a régi szokott módon nem taktikáznának, mibamar megtalálnák közös jelöljüket annak „személyében, ki e város fejlődésének minden fázisát ismerve a nagyközönség többségének lelkében immár komoly jelöltként szerepel s aki eddigi ismert működésével, képzettségével vagyis mint e város szülőtte, ki ennek kielégítésre váro szükségletét mindvégig ismerte, — vagyis, mint az elhunyt intencióinak legközelebbi ismerője tudásával, reprezentáló képességével s intelligenciájával is méltó arra, hogy általa az adófizelő polgárok többségének kialakult óhajtása teljesedésbe menjen s aki a városatyák egyetértő jóindulatu táborárának támogatásával a polgármesteri széket bizonyára be fogja tudni ugy tölteni, mint azt ami fejlődésben levő városunk komoly érdekei megkövetelik.

Banekovich Janos

igazg. tanító.

Hogyan érik a gyümölcs?

— Őszi tárcsa. —

Irta: GRÓSZ LAJO

A tél elmúltával, a mint a napsugarak enyhébbé tünnek a földre, megindul az első márciusi nedvkerítés, a rugyek duzzadni kezdenek, nagyobbodnak, fényesednek. 30—45 nap elteltével kifílesnek s rendszer körülmények között április közepén megjelenik az első virág, levele a téli ruhát, bájos színnel s karcu termettel néz a még nagyon is szeszélyes időjárás elé, kellemes illatot árasztva maga körül. Egészen védetlennél azonban még sem áll, mert 43-egy csoportban három négy virág levén, ezek elegendő hőt fejlesztenek a maguk szatúrára az újjelők hővéssége ellen; fehér s rózsaszínűk pedig azt mutatja, hogy nappal sincs annyi hőre szükségük, mint a sokkal későbbben virágzó sárga virágu tökéletesekek. Hogy pedig az eső ki ne moshassa a porlekokból a drága virágport, a virágok nem felfelé állanak nyílásukkal, hanem oldalvást, vízszintesen

ugy, hogy az eső rájuk igeu, de beléjük nem eshet. A kellemes illat hivatására előkerülnek a méhek és más apróbb bogárkák, melyek a virág belsejéből nektáriumot szíván, magukra rázáák az éret virágport s más virágba bujva ott hagyják. Erre sírom levelet-hullni kezdenek, a bibe szár elszárad, a maghon lassan duzzadni kezd, a csésze alsó része husogodik s a virághelyén egy kis kemény zöld gömböcska áll.

A napok hosszabbodnak, a meleg emelkedik s agyongéd termés védtelenül áll az emelkedő hőmérséklettel szemben. Kétségtelenül elpusztulna a nagy forróságban, ha nem jönne az anyatermészet segítségére. Kéddig ugyanis egyetlen-egy levél sem jelent meg a fán, mert a virágokat szabadon kellett, hogy érje ama csekély hőség, melyet az áprilisi s májusi nap bocsátott a földre. Most azonban már elég a hőség megjelennek tehát a levelek s beánykólván a gyenge termést, annyi hőt bocsátanak hozzá, a mennyire éppen szüksége van. Ily göndös védelem alatt vigan fejlődnek a kis gömböcskék s hogy az eső be ne szivároghasson a gyenge gyümölcs-bőz, a vizhatlan héjon át finom réteget izsuznak ki felületükre, az ugynevezett gyümölcs-viaszt, mely a fejlődés

dés későbbi szakában a forróság hatását is megtöri. Ezt a gyümölcs-viaszt a későbbi időben a szükségesnek megfelelően mind nagyobb mennyiségben izsuznak ki. (Erre mondják „hamvas szilva stb.)

Most a fának minden törekvése oda irányul, hogy természet jól táplálja. Nagyobb mennyiségű nedvek áramlanak a rohamoson fejlődő s növekedő termés felé, mely tápláló nedvek alulról fölfelé s felülre lefelé a törzsből az ágakba, innen a galyakba, ezekből pedig a kocsánon át a terméshez s a kocsán folytatását képező áron át a belsejébe jutnak, a hol megszolván, vagy részökből és pedig a legfinomabb részökből lesz a tulajdonképeni gyümölcs: a mag, a másik részökből ennek hártýas, esontos, illetőleg bórnamú burokja; a megmaradt részökből képződik a külső, husos burok, melyet hibásan gyümölcsnek neveznek.

E husos buroknak kettős célja van s mindíg oda irányul, hogy a magot minden káros behatástól megörja.

A mint tudjuk, ez a husos rész eleintén igen kemény vagy egészen izetlen, vagy rendkívül savanyu. Ebben az időben a mag héja még gyenge hártýa, maga a mag pedig tejszerű folyadék. A leg-

Az új

Osram-drótlámpák
Töreketlenek

Képzés: 4 és rábírt Magyarország részére: Finger és Fia, Budapest VI., Hajós-utca 41.

A színház és a mozi.

Az aktualitás vonja egymás mellé most a színházat és a mozi. Aktualitás, mert mindkettőben előadások folynak, ha különböző sikerrel is. És éppen a sikernek ez a különböző volta, amelynek rosszabb része a színház rovására esik, teszi égetővé a kérdést, — megengedhető-e más alkalommal is, hogy a színház évad alatt a mozik is előadásokat tartassanak? — Mióta Fűredi direktor az őszi előadások sorát megkezdte, azóta a színházban még csak félig tett házat is alig látunk. Ennek okát nem e társulat játékaiban kell keresnünk, amely erősen kielégíti a kritikus igényeket is, hanem — a mozik előadásában. Junius-juliusban a direktor önelégült mosollyal nézhette a színházban a telt sorokat, amelyek ugyancsak kiadósan hozták meg áldozatért a kárpótlást. Most — egy hét összes előadásának közönsége sem tenne ki egy telt házat.

Mikor a színházi előadások után 10 15-en hazafelé tartunk Thábia templomának környékéről, ugyanakkor emberáradat ömlik a mozikból kifelé.

Ez részben szomorú kulturakép városunkra nézve, hogy a néma játékok gépies művészeite több vonzó hatással bír városunk közönségére, mint az eleven élet megtestestített valósága s esztétikus szépsége.

Nálunk tehát nem lelki szükséglet a színház s minden végünk bőven pótolja ezen a téren — a mozi. — S mégis állandó színház után sóhajtozunk s mindennapi életünk sivársága örökös panaszként él ajkunkon. Minek ide az állandó színház, amikor az aránakán sinos publikuma? Ezt a tények igazolják. Nálunk ez idő szerint minden művelődést és nemes időtöltést a — mozik pótolnak. Egy jó alkalom ez a tény, hogy ebből a jövőre tanulságot vonjunk le.

eselőnyös sérülés, vagy csak a legelső érintése is végzetesebb válnék rá; a felfertáris volta veszélyes. Ezt megakadályozni van hivatala a kemény husos rész.

A husos résznek ez az első célja.

A fejlődési korszak első négyötöd részének eltelével a mag héja összeáll. tartalma meg tömöttebb, a kemény husos rész puhul; az érelen szőlőszarvágba, világos sárgába megy át. A termés zsemlél, vagyis rohamos léptekkel közeledik az érett kor felé. Az izletlenség, illetőleg az erős savanyúság eltűnik. helyébe kellemes íz lép cukor, nevezetesen azelőtt s nádekor, továbbá gyümölcsavak, úgy mint alma- és citromsav keletkeznek a husos részben s a szierut, a mint cukrok vagy savak lépnek fel nagyobb mennyiségben, lesz a husos rész savanykás vagy édes, esetleg savanyu. Tulérettéségnél mind a savak cukorrá alakulnak át s ekkor minden gyümölcs édes.

Minél rohamosabban alakulnak át a savak cukorrá s minél inkább puhul a husos rész, annál inkább keményedik, lesz szívósbabb a mag héja. A sárga színt sötétkék, kékes, vörös, piros, sötétvörös, színes sárga váltja fel. A felület illó olajokat páro-

Fűredi direktor ennek a hótnek a derekán tovább lép városunkból, mert nem bírja a konkurrenciót a mozikkal. Neki egész ember tömeget kell fizetni, a mozi pedig csak filmmel dolgozik. Elvesztjük főlévesztünket a színházat s most ismét szórakozhatunk ásitozva — a mozikban s hallgathatjuk a film hajtó gép berregését.

S azután ismét felhangzik a panasz, hogy Nagykanizsa unalmas, nincs színnéza. Nem jó volna-e ezt a mostani esetet megjegyezni s jövőre belőle azt a tanulságot leszűrni, hogy, amíg színházi előadásokban gyönyörködhetünk, — szüneteljenek addig a mozik!

Verus.

A fájdalomról...

*A fájdalomról sohse lesz dal
Vagy csak idővel, mikor enyhül
Ha igazi nagy bánatot van:
Könny fakad, nem dal a szivemből.*

*Ne féltsd a költőt a haláltól,
Akárhogy zokog énekében...
Ha dal fakad már bánatából
Tul van minden nagyobb veszélyen.*

SZABOLCSKA MIHÁLY.

— **Dr. Neumann beszéde.** Hirt adtunk arról, hogy a múlt hét péntekjén az izr. templomban Dr. Neumann Ede, főrabbi Eötvös József báró születésének százados évfordulója alkalmából emlékbeszédet tartott. A gondolatokból gondolt emlékbeszéd városunk intelligenciájának nagy része meghallgatta vallás különbség nélkül.

lगत el s a gyümölcsviszai diszkrétén vonja be finom fátylával az érett termést.

Az érett szin s az illó olajok célja a termést feltűnővé tenni s míg eddig a levelek zöld színtűkkel elléggé eltartták a hasonló színt termés a kíváncsi szemek előtt, addig most megfordítva azon vannak, hogy sárga színtűkkel annál feltűnőbbé tegyék az érett termést.

A fa ekképen megjelölve a genealógia követelményeinek, L-1i ruha után lát. Igényei nagyon szerénynek. Abból állanak, hogy a levelek s a termés kocsánya és a hános közé egy parareteget felvev, mely gyöngödön lovastartja a leveleket s termést a galyakról s hajtásokról a nélkül, hogy azok az anyatesten nyitott sebeket használják. Ez a parareteget rossz hővezető lévén, a fát nemcsak a hővezetőség-től óvja meg, hanem a megfokozódástól is megvédi.

A lehalló termés husos része erjednek indulván s keletkező savak megtámadják a mag bőrémet vagy esütös héját, hogy a csirázat elomozditsák.

Ez a husos rész második célja.

Kiteszik esekből, hogy a husos résznek fiziológiai s kémiai hatása van, szerepe tehát igen fon-

HIREK.

Színház.

Egy-két nap és szomorúan elhalgat a kritikus, nincs többé színházunk. Hoaszur nyolc hónap unalmáról hangzik majd panaszos szó mindentűt, míg ismét megnyitnak az aréna kapui. Ha megnyitnak; mert Fűredi direktor gondolkodóba eshetik a felett, színtársulattal jöjjön-e ide, vagy — mozival!

Östörtörtökön az Éva operette volt soron. Már nem ujdonság nálunk; talán tizedszer játszották. Az előadás minden kritikát kiáll. Együttesei összevágók, magánszereplői pedig kedvvel, tudással mondanak és énekelnek el mindent. Jobban alig lehetne. Horváth Mici, Teleky Ilonka, Rákossy, Galetta mindannyian derekasan állták meg helyüket. S a közönség? — Arról hallgassunk. Nagykanizsa minden egyes ezer lakosát képviselte egy ember! Voltunk — huszan talán!

Pénteken kabaré estély volt. A conferencior szerepét Székely Béla töltötte be művészi találmányával. Kondráth Ilona szavazata, olyan volt, mint a játéka/általában: — tökéletes. Rákossy F., Ujj Kálmán kupléi és komikus jelenetei sikeres hatásúak. Teleky Ilonka műdalai, Galetta, Loránt, Matány angoltánc teremtje, Horváth Mici műdalai, Izsó kupléi a siker jegyében folyt le.

Szombaton és vasárnap új bemutató volt. A Diákherceg n. Reinhard operettje vonzott telt házat és nagyobb látogatottságot. Az operettéről nem sok a mondani valónk. Üres dolog biz az s a zenéje sem új. Szerzője nem tud szabadulni az ismerős Áriák hatásától s vesz innen és onnan is egy-egy dallamot olyan, mint az új ope-

tos. De van egy hátránya is, az t. i., hogy a kukacok benne fejlődnek ki egész azon állapotig, midőn bábá akarnak átalakulni. A kukacnak a husos részben való tartózkodása alatt ennek finomabb részéből táplálkozik, az egzakus korai erését s leballást okozza. Valádekkéval pedig élvezetelenné teszi az egészet. De hogyan kerül a kukac a gyümölcsbe? Nagyon egyszerűen. A logycsoké petőjét virágzás időjén a virág maghagyonába rakja tojásövé segítségével. Az ezen szúrás által keletkezett nyílás csakhamar beforradván, a pete nemokára kikél s a szerint, a mint a gyümölcs korábban vagy később ér, a kukac is korábban vagy később fejlődik ki s el akarván hagyni a fészket, két kicsi, de erős, barnás, fénylő rágójával esztornát rá magának a husos rész falán át kifelé s az így készített nyíláson másék ki a szabadba, a hol a fa alá esvén, bábá alakul át, hogy a jövő tavasszal, mint legy vagy pillé ismét ugyaszonon a virágainak maghagyonába rakja petéit.

Ha tehát kora tavasszal vagy késő őszel össesopórk a gyümölcsfák alatt a porhanyó földet s átutesztjük vagy elásuk, akkor elejét vehetjük a gyümölcs elféregesedésének.

rettek általában: — új cím alatt találkozunk régi ismerősökkel. Az előadás még nem teljesen sima, de jobb a közönséges átlagnál. Horváth Mici (Falkenhausen uralk. hercegnője) díszelőre adja szerepét. Nehol elfelejt ugyan, hogy szinpadon van, de élettel játszik csaknem mindig. Az egész darabban legjobb azonban Pintér Erzi. Valóságos nipp a szinpadon. A kibén szeretettel és kedvel gyönyörködött a közönség.

Hangja csöngő, halka, érces, behízelgő, játéka s mozdulata pedig tulinós játékosnak otthonosságáról beszél a szinpadon. Az ő játéka állt az érdeklődés középpontjában s az ő személye nélkül hiányos lenne ez a darab. Max. Baden- Baden fejelmének fia volt: Ujj Kálmán bohóságával állandóan derében tartotta a közönséget. Matány, Galetta, Rákossy, Zalai Margit, Somlár játékkal a régi díszelőre tartanak igényt.

Hétfőn az Ördög kerül színe és kedden lesz az utolsó előadás

Kritika.

— **Dr. Pachinger halála.** Dr. Pachinger Alajos piaristatanár a múlt hét derekán meghalt Temesváron. A megboldogult a nagykanizsai főgimnáziumnak több éven át igazgatója volt.

— **Vezércikkünkhez.** Közzétettük ezen közleményt, bár nem minden tekintetben értünk vele egyet. Mi sokkal önállóbbaknak hisszük a városatyánkat, semhogy más feje után indulnának. Azonban abban adunk igazat a közlemény írójának, hogy mi is feltűnjt városunk békéjét.

— **Az iszerelta ősi nagy ünnepek** október hó 1-én aszerden este fognak megkezdődni. A helybeli izr. hitközség előjárósága már megtette a szükséges előkészületeket. A templomi nélesek tulajdonosi a napokban megkapják belepőjegyeiket, a templomnélesek bérlői pedig jegyeiket a hitközségi irodában váltják ki. Szükséges azonban, hogy ez utóbbit legkésőbb folyó hó 21-éig megtegyék, mert különben az nélesek másnak adnának bérbe. — Szegények, ha ezért a hitközségi irodában jelenneknek, díjtalanul kapnak belepő jegyeket és templomnélesek. Hogy a nagytemplomi karzatok tulszofuoa ne legyenek s minden templomlátogató megfelelő helyet kaphasson, a hitközség az iskola épületben lévő kistemplom női karzatát kibővítette, ugyanoda a villamos világítást bevezette s az isztentiszlet magasztosságának emelésére a nagyünnepek tartására kuljő énekkart szervezett.

— **Titokzatos támadás.** Dr. Hajdu Gyula helybeli jőnevű ügyvédet folyó hó 11-én három bakormozott rabló megtámadta. Dr. Hajduinak azonban sikerült ki menekülni támadói közül és csak kisebb sebeket kapott karján és kezén. A támadók elmenekültek.

— **A széplű Nagykanizsa.** A nagykanizsai takarékpénztár hatalmas palotáját restaurálják s egy monumentális épület mihamar új külsőben díszíti városunkat.

— **Halálozás.** Nádasy Aladár komáromi kir. őrvényezési elnök felesége szül. Kroszetz Janka Tőbéj-Hencsen szeptember hó 9-én este negyed 10

órakor, életének 43-ik évében rövid szenvedés után elhunyt.

— **Eljegyzés** Horváth Jenő, kanizsai származásu kator. áll. isk. tanító, folyó hó 8-án eljegyzte Koller Teru ugyanottani áll. isk. tanítónt.

— **Halászi fürdés.** Alsódomborban, szombaton délután több gyermek fürögött a Drávában. A gyermekek többszeresent rendeztek annak eldöntésére, hogy ki éri el előbb a tulsó partot. Az egyik fia, Zsinics János 15 éves szabóanonc a víz közepén örvénybe került, amelyből nem tudott kiszabadulni. A fiuk Zsinics Jókoltására segítségére siettek, de már késő volt, a kis szabóanoncot elnyelte a víz. Holttestét még nem sikerült megtalálni.

— **Tűzhalál F. hó 8-án d. e.** vizgázalanóság áldozata lett Kotorbau a 3 éves Zvoseca Mihály, kinek szülei nem régen másodsor Amerikába kiköltöztek s a kis Miskát négy éves nővérkéjével: Annuskával Szeládi Márk katori gasdálkódó a neje gondjaira bízta. A kis fia, míg nevelő anyja a templomban volt, nevelő apja pedig otthon borotválkozott, a szobából kiestet, azokujajja eddig kiderítetlen módon meggyulladt s míg a kis baba későleg beietett kioltozására figyelmes nevelő apa a segítségére sietett, a gyermek egyik lábszára, mellőrdése és arca megpörkölődött annyira, hogy rettenetes sebbele másnap belehalt. A viz-gázlat megindult.

— **Postai közlemény.** Balatonszentgyörgy megyegyármegyei és Szepezd zalavármegyei községben unonnan létesített balatonkőnyéki távbeszélő központok f. hó 11-én meguyultak és egyuttal bevonattak a helybeli helyközi távbeszélő forgalomba. A szepezdi távbeszélő központ állami és magántávírókat is kezel.

— **Megölette ezertőjével az urát.** A szomszédos zalaegerszegi járásban levő Nagykuvas községben penteiken este izgalmas eset történt. A község egyik legmódosabb gazdáját két iszonyu vágással a fején, kilocsant agyvelővel, holtan találták meg a kertjében. A esendőri nyomozás kiderítette, hogy egy községbeli legény a gyilkos, aki a meggyilkolt ember feleségének felbujtására vetemedett a rettenetes bűnre.

A szenzációs esetről tudósítók a következőket írja:

Penteiken este Bankó Istvánné, egy jómódú nagykuvasi gazda felesége jayveszélve beszélt a faluban, hogy az ura holtan fekszik a kertük végében. Bankóné elmondta, hogy az ura este kiment az udvarra disznókat megetetni s többé nem tért vissza. Nemsokára ő keresésére indult s akkor rátalált, amint a sertésöl mellett holtan fektét.

A községbeliek a megöltöt helyen, nagy vertőcsában tényleg megtalálták Bankót. Fején két óriási, baltaesapástól eredő vágás tátongott, az agyveleje odalocsant a vértől ázott földre.

Az esetet nyomban jelentették a esendőrségnek, mely azonnal megkezdte a nyomozást a gyilkos után. Legelőször is Bankónét fogták vallatóra, akiről tudták, hogy rossz, erkőlesten teremtés, akinek most is viszonya volt egy falubeli legénnyel. Bankóné két órai vallatás után beismerte, miszerint tudomása van róla, hogy a szeretője, Senki Kovács István a gyilkos, de hogy a legény miért ölte meg az urát, ő

nem tudja Erre a gyilkossággal vádolt legényt szembesítették az asszonnyal. A legény be is ismerte, hogy baltával ő verte agyon Bankót, de az asszony felbujtására.

Erre a gyilkos szerelmestartetörtatták.

— **Az „URANUS” színházban Szarvas** szálloda (volt Edison színházban) szerdán és csütörtökön fényes Elite előadás lesz, melyen elsőrendű képek lesznek bemutatva. 2 slager műsor, melyre már előre felhívjuk olvasóink figyelmét. Személyt több csodaszép kép egészíti ki ezt a rekord műsört. Minden kép egy érdekes szenzáció!

Közgazdaság.

— **A föld legjobb tápláléka.** A növényzet által elvont nitrogén, mely a leghatározottabb és legrögább növényi tápanyag, istálló, mű- és szőrtárgyakkal szoktak visszatpótolni. Ujabb tapasztalatok szerint azonban a termőképes talajban nagy tömegű élő mikroorganizmusoknak, amelyek a levegő szabad nitrogénjét képesek nitrogén vegyületek alakjában lekötni ugy, hogy egy hektáron évenként 50 100 kg.-mal gyarapítják a talaj nitrogén tartalmát. E talajbaktériumok azonban csak az oly talajokban képesek gyorsan tovább szaporodni és intenzív életmőködést kifejteni, amelyek mindennemű ásványi tápanyagot elegendő mennyiségben tartalmaznak. Legfontosabb ezek között a mest és foszforos, amelyek hiányában a talajbaktériumok életmőködése jóformán teljesen megszűnik. Magyarországon azonban az egyoldalú banyagutermesztés és az elégtelen trágyázás miatt a szántóföldi talajok foszforos tartalma és ezzel a talajbaktériumok életmőködése erősen csökkent, s a helyi körülmény sok helyt a termőképesség lassu, de állandó hanyatlását okozta. Innét van, hogy egyébként kitűnő földekben, a melyek azonban emberemlékezet óta istállótrágyázza nem voltak, bőséges superfoszfóttalással a talaj termőképességét sikerült tetemesen emelni. A superfoszfóttalással tehát nemcsak a talaj foszforos, hanem közvetlen annak nitrogén készletét is gyarapított, ezzel némulog az istálló trágya szükségletét is csökkenthetjük és ez adja meg nálunk a foszforos trágyázás igazi jelentőségét.

HIRDETÉSEK.

NESTLÉ FÉL GYERMEK ÉLISZT

CSECSEMŐK, GYOMORBETEGEK ÉS BÉLADÓZÓK RÉSZÉRE

1 Kísérleti csepeokra fél dobozok 1 Korona 2
A fizeteli szűleszűnek probadoznok és rojnyok nyoen rendelkezésre állnak a MERIDA NEMZDORNAL FÉL dobozok forrákárban BUDAPEST, IV. Kossuth Lajos utca 72.

Aspirin (A BAYER)

(a köztismeri bárdalomcillapító szer)

Mintegy az Aspirin helyeti sokszor pótlózzentek adnak, szűveskedik Aspirint csak,

Aspirin-Tabletta

foromban az alábbi rajnak megőzőtí eredeti csomagolásban (1 óvógép 20 Mg. mogramon tablettával iv. K. 1,20) vértórn.

Minden tablettán rajta van az Aspirin szó.

Wotan

A legjobb és a legtarthatóbb dróttázas lámpa.
Huzott dróttázzal 75% árammegtakarítás.

Lámpa

Kapható villanyszerszám üzletekben, villanytelepekben és a
MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK-nél, Budapest, VI. Teréz-körút 36. Gyár-utca 13.

MEGHIVÓK

eddig még nem létezett nagy
választékban jutányos áron
készítettek

Ifj. Wajdits József
könyvnyomdájában.

Videki megrendések gyorsan
elintéztettek.

Aspirin

vásárolunk eredeti

— TABLETTÁKBAN —

20 drb. K 1,20

Minden Tablettára az ASPIRIN szó van rábélyegve.
Fárfabrikájában von. Friedr. Bayer & Co.,
Eberfeld and Leverkusen b. Mülheim a. Rhin.

Diszes levélpapírok és a
legszebb képes lapok

dus választékban

jutányos áron kapható

Ifj. Wajdits Józsefnél.

SZEMESNEK

kell na lenni, ha túl akarjuk szárnyalni ver-
sényitásainkat. Az élelmesség nem

ÁLL

egyéből, minthogy ne késünk egy pillana-
tig sem, hanem soron kívül vagyuk igénybe

A

„Zalai Közlöny” hirdetési rovatát, mert ott
határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

VILÁG

hirdetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid
idő alatt meggyőződik az eredményről. —
Annak határozottan

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny”
rohamos fejlődését, ez pedig világosan jel-
lemzi, hogy

AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek
kellő haszna van. Szemesnek áll a világ,
vaknak az

ALAMIZSNA!

AZ EST

a legjobb magyar napilap.

Hirei frissek
és igazak!

Közgazdasági rovata, a gazdasági élet min-
den mozzanatáról számot ad, sportrovata a
sport minden ágának eseményéről hűsen be-
számol.

A bel- és külföld
napieseményeit

a legmegbízhatóbb tudósítók távirati és
telefonjelentései alapján leghamarabb közli.

AZ EST

megjelenik a fővárosban déli 1-kor és a
délután első gyorsvonattal érkezik váro-
sunkba.

Ára 6 fillér.

HIRDESSEN A

A „ZALAI KÖZLÖNY”-BEN.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy részének bizonyult hatásos, mely már
sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult
kőszívnyál, cetrál és meghillekeket.

Figyelemrevaló: Súlyos hamisítványok
miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és
csak olyan eredeti üveget fogadjunk el,
mely a „Horgony” védjegyű és a Richter
jellegzetes elállított dobozban van csoma-
poltva. Ára üvegekben K.—50, K 1.40 és
K 2.— és úgyis minden gyógyszer-
tárban kapható. — Főraktár: Török József
gyógyszertárnál, Budapest.

Re Richter gyógyszerüzem az „Arany oroszlán”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 nos.

Sirolin „Roche” biztos
gyógyhatást nyújt katarrhusoknál
hőrgyhurutnál, asthmanál, influenza után.
Sirolin „Roche” kezdődő tüdőbetegséget
csirajában elfojt. Kellemes íze és az étvá-
gyra való kedvező befolyása megkönnyítik
a Sirolin „Roche”-al való hosszabb kurákat!

A légzési szervek
meghűléseit legbiztosabban a
Sirolin „Roche”-al kezelik. Ezért
nélkülözhetetlen ezen elismert és
bevált szer minden háztartásban.
Sziveskedjék a gyógytárakban
határozottan **Sirolin „Roche”**-t kérni!

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félreve 5 korona, Negyedévre 2 korona 80 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Feladvány-zerkesztő:
KÁROLY GYULA

Főszerkesztő:
KEMÉNY LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1

Telefon: 182 — Hirdetések díjazásában szerint.

A városok reformja.

(V.) A közterhek folytonos emelkedése az adózó nép mind nehezebb megélhetési viszonyai egyre több városnak azt a kényszerű elhatározást diktálják, hogy városi jellegűen változtasson és adminisztrációja olcsóbbá tételére a nagyközségi szervezetet vegye föl. Meglepető, hogy éppen a gazdagság hírében álló nagyalföldi, rendezett tanácsú városok jutnak erre az elhatározásra! Ámbár a közlelől nagyon ferosán fest a nagy alföldi városok csak képzeletünkben lévő gazdsága. Szólnak városban, Mezőtúron a községi pótdadó több, mint az állami adó. És majdnem így van valamennyi helyen. Az alföldi rendezett tanácsú városok visszafeljesztési buzgalmának tehát mélyreható okai vannak: a községi közadózás oly mértékű megterhelése, hogy azt a közlakosság meg nem bírja.

Legutóbb Turkeve alföldi rendezett tanácsú város tisztelettel a belügyminisztériumban és kérte, hogy rendezett tanácsú

jellegét megváltoztathassa és nagyközséggé alakulhasson. A válasz, melyet a deputációnak adtak, szolgáltatnak nekünk alkalmat, hogy a városok ezen égető kérdésével e helyen foglalkozzunk.

Turkeve városának az intézkedésre illetékes belügyministeri államtitkár azt a választ adta, hogy mivel ugy is küszöbön van a városok közigazgatásának régóta öhajtott reformja, Turkeve városa nagyon bölösen teszi, ha megvárja az országos törvény életbe lépését, mely már soká nem késhet. Az államtitkár válaszában kijelentette azt is, hogy az eddigi nagyközségek, melyek haladása kétségtelen és empórumai egy egy vidékneknek, valamint a már meglévő rendezett tanácsú városok, népességük szerint bizonyos számú kategóriákba osztva, olyan közigazgatási szervezettel láttatnak el, melyet megbirnak. Jóllehet mégis városias haladásuk ügyét az új szervezet nemcsak, hogy nem érinti, hanem még elő is mozdítja.

Mindenesetre szerencsés gondolat, hogy a meglévő városokat engedik le a falusi szín-

vonalra, sőt egyes haladásra képes nagyközségeket is az új szervezet városi intézményekkel fejleszt ki. Amit válaszában az államtitkár mondott, hogy t. i. az országra nem közömbös, hogy városias szellemi központok legyenek, hogy a meglévők megtartassanak és még több ilyen fejlesztessék, — ahhoz a legteljesebb mértékben hozzájárulunk és a felfogást magunkénak valljuk.

Mindég megdöböntünk, valahányszor a sajtóban felülött annak a híro, hogy ismét nagy község akar visszatejődni. És városból faluvá süllyedni. De ezeknek a városoknak nagy közterheit vizsgálva, minden sajnálkozásunk mellett, azt kellett mondanunk, hogy az elhatározás reális, okosan számítani tudó okokból eredt és a viszonyokban rejlik. Egeszen más dolog lesz az, ha a városi közigazgatás a városi tanács költséges intézményét megenyhíti és a jövőben a városoknak nem kell olyan nagy apparátussal dolgozniok Csak már most az a kérdés, hogy az állam miként fog gondoskodni azokról az existenciákról, akiknek a játék a kényerét

A drótnélküli telegrafia.

A csodák századát éljük. Egyik felfedezés a másikát éri és amig az egyiket csodálkozunk, addig egy-egy újabb felfedezés elfeledtetni velünk az előbit. Vasszűrnyeteink 120 kilométeres sebességgel rohannak a földet átfelel pályáinkon, autókink még ennél is nagyobb sebességgel haladva megszüntetik a távolság fogalmát. Telegoreinkon a csodás berendezés gőzhajóink járnak és a legőzhetőnek volt levegőt repülőgépek szeddesik át.

De a huszadik század embere nem ér rá csodálkozni és nem is csodálkozik rajta. Neki mindencsak természeteseknek tűnnek fel. Az ember a teremtés koronája, hatalmába adatot a föld, hogy uralkodjék rajta. És uralkodik felette.

Ígába hajja, mely az ember hajóit tölja maga előtt a viharjárta tengeren és nyugó forgatja a szélmalom kerekeit, ígába hajta a nép meloget, melynek tüzet tükrökkel öszszgyűjtve gőzkazánjait futi vele, ígába hajja a vizek zúhatagjait, hogy erejével több kilométer sugarú körbe felszabadítsa az embert a szolgálai munka elvégzésétől.

őltre kelti a szénben felhalmozódott energiát, egyrészt, hogy azat enyhítse a tél zordságát, másrészt, hogy igényei által előidézett szükségletei megsterzésében segítségére legyen.

Messzelátóival a távol világokat szemléli, a titokzatos csillagokat megfos tja nimbuszától és ki mutatja, hogy a ragyogó nap is csak azon elemekből van öszszetevő, melyből a mi sárgyóbisunk, a mi földünk.

Kutató szeme mindenüvé belát, ami véges és ha valami olyat vesz észre, amit saját céljaira fel tud használni, akkor annak kihasználására minden eszközt felkeres és igyekszik azt rabjává tenni. Mint az uzsorás, nem higgya menekülni áltozatát, hanem igyekszik minden esőpp zsírját kiszívni.

Vegyük például az elektromosság esetét. Már régen, talán a régi görögök idejében arra a felfedezésre bukkantak, hogy a borostyánkő megdörzsölve egy kis darabka papírust magához ránt és aztán eltaszítja magától. Innen indul ki a dörzsölési elektromosság. Majd Volta és Galváni kísérletei az áramló elektromosságra vezetnek. És ottól kezdve az emberi olme behatol az elektromossággal minden tit-

kába és ellesye annak minden tulajdonságát a saját céljaira használja fel.

Az elektromosság századát éljük. Az elektromos áram hajtja gépeinket, világítja utcáinkat, gyógyítja reumából elgyötört tagjainkat és az elektromos áram továbbítja gondolatainkat is.

Hogy gondolatainkat lehetőleg rövid idő alatt nagy távolságokra is közölni tudjuk, már a régi idők törekvése volt. Hiszen már az Odysseóban olvashatjuk, hogy Trója bevételét úgy adták tudtul a távoli Görögországnak, hogy a hegycék tetéjén nagy tüzeket gyújtottak, melyek messzire világítottak. És ottól kezdve hosszabb ideig csak ezeket az optikai jeleket használták fel gondolatátvitlésre. Egyik változata, a kis zászlócskák segítségével való jelzés most is alkalmazásban van. Mindunap láthatjuk, hogy a katonák ezek segítségével adnak le többsoros jelentéseket.

Hogy az elektromosságot használjuk fel a jelek továbbítására, ennek első nyomát 1753-ban találjuk. A berendezés az áram vízibontó hatásán alapult. Azonban a berendezés komplikáltsága — minden betűhöz két sodrony volt szükséges és a viznek elemeire való szétbontása is lassu folyamat volt — nem volt arra alkalmas, hogy ezen az uton halad-

Az új

Osram - drótlámpák

Törekeftelenek

piszkálja. Igaz ugyan, hogy hat éves időszaként választódnak a város tisztviselői, de azért őket egy országos rendezés esetén sommásan kenyerüktől megfosztatni ázsiai barbárság lenne és azt hisszük, van annyi humanizmus a törvény előkészítőiben, hogy erre nem is gondolnak. Hanem inkább arra, hogy a közigazgatási szolgáltatban használható régi tisztviselőknek miként biztosítsák kenyerüket megfelelő alkalmazásban.

Maga a városok reformjának kérdése régen megérett a megoldásra. Ha nem lettek volna oly zavaros viszonyaink, ez a kérdés már régen megoldódott volna. De talán szerencse, hogy ad Calendas Graceas elődátatott, mert feltehető hogy azok, akik a törvényt előkészítik, egy negyedszázad minden tapasztalatát értékesítették és így törvényterükben, valamint a gyakorlati életben olyan törvényt kerül, mely a városokhoz fűzött minden kívánatot kielégít, azokat szokatlanul meg nem terheli, mégis fölléti bizonyos városkategóriákat, melyeket eddigi városaink és nagyközségeink megterhelés nélkül megbírnak és városukat szolgálhatnak.

Örülünk annak, hogy Turkeve városa elhatározásával nyilatkozatra bírta a belügy-ministeriumot és a közvélemény némileg is alaptevő szempontokról tájékozva van, melyekkel a városi kultúrát szolgálni akarják. Csak az a kívánatos, hogy ez a törvénytervezet minél nagyobb nyilvánosság megvitatásával kerüljön az életbe.

janak tovább. Egyik terv követte a másikat és sok tervezés után létrejött az első használható terv. Gauss és Weber rendezték be 1833-ban. A feladó és felvevő állomás egymástól való távolsága 2-2 kilométer volt Göthingában, a csillagvizsgáló és az egyetem fizikai intézete között. Berendezésük azon alapult, hogy az elektromos áram a mágnesűrtre kitérőleg hat. A kitérésék számából és irányából azután egy abc-t állapítottak meg. Berendezésük azonban még mindig sokkal nehezebb volt, semhogy a gyakorlatban bevált volna.

Utánna, mint nyári eső után a gomba, nagy számmal jöttek létre a különféle telegráfberendezések. Közülük Morse rendszere volt, mely egyszerűségével minden versenytársát legyőzte. Az első Morse-féle távíróval Wasingtont és Baltimoret kötötték össze.

A Morse-féle távíró az elektromos áram mágneses hatásán alapult. Ha egy légyvasból készült hengerrre elszigetelt sodronyt csavarunk és ezen a sodronyon át elektromos áramot vezetünk, akkor azon légyvasdarab mágnessé válik és egy közelében lévő vasdarabkát magához ragad. Ha az áramot megszüntetjük akkor a légyvasrud elveszti mágnességét és elereszti a vasdarabkát, amely azután alkalmas írókészülékkel van ellátva.

A mi szegénységünk.

Nem anyagi szegénységről szólok itt. Ebben a tekintetben nincs panasz nálunk. Paloták s tágas uri lakások szegik utjainkat és tereinket, a melyek jólétől s gazdagságról bűszölkének. Hangos tanui ezek a mi anyagi helyzetünk uras voltának. Utóainkon is a fővárosi divat előkelő izlése mutatkozik s ez megint arról szolgált bizonyítást, hogy anyagi gondok nem igen kinozzák városunk lakosságának javarésztét.

S mégis, van egy pont, a mely bizonyos szegénységről beszél nálunk — s ez a mi izlésünk szegénysége. Nem fedi ezt el semmiféle külső szín sem, önkénytelenül megnyilatkozik s elarúl sok mindent, a mit előbb alig hittünk volna.

Fürosa, de igaz szavak Izlésünk szegényes s nincsen lelkünknek nemesebb álma, vágya. Egy régi témára lyukadok ki soraimmal, a melyből indokolásom meritem s tárgyam is kölcsönzöm.

Már nincs színházunk. A biztos kraoh elől állt tovább Füredi direktor, a ki meleg szavakkal bucsuzott el a színpadon a város közönségétől, megköszönve ennek pártfogását. Jogos kérdés, nem ironia-e ez a bucsuzás és köszönet?! Hetek óta alig vetődött össze több ember az előadásokra, mint a mennyit egy jókora család kiad Miért? Mert nálunk nincs kulturigény. Inkább sopánkodni tudunk, mint művelzettel gyönyörködni, s inkább szeretjük a panorámát, — mert hiszen a mozi sem más! — mint a drámai elvenséget s a művészi előadás tökéletes vetületeit.

Ezen a szomoró igazságon gondolkodóba eshetünk. Városunk vagyonos osztályait ott látjuk a mozik előadásán, de a színházból elmaradnak. Szomorú eset kommentálása ez. Városunknak egy-két hónapos színházi szeszona terjedő publikuma sincs.

Ez a tény az állandó színház építésére igen nagy befolyást gyakorolhat. Kinek építsünk félmillió színházat, ha az aréna is tág és bő nekünk. Ez csak külső parádé lenne, a mely azonban jobban kongna az ürességtől, mint az aréna.

Kulturszűkegetlenség vet árnyékot ez a szomoró igazság. Minket már nem igen vonz nemesebb dolog — a mozi reklámmal. Minden vágyunk és kívánságunk kielégítésére fel ott — s azután nincs tovább, a mihez még kedvünk volna, mert a többi már fölösleges nekünk.

Ez a mi szegénységünk, a melyről szólni akartunk s még fogunk mások is. Kár volna ezt kikapcsolni a napi érdeklődés műsorából, mert városi érdek s mindannyiunkra árnyékot borít.

Vörös.

Esőben.

*Szűk az utca, pallója kicsi —
Összecsapkod sárral a kocsi,
S míg arcomról löröm a sarat,
Barna kis lány csábit, esalogat.*

*Nem hajlok én barna lányra már
Barna kis lány szíve csapodár!
Míg arcomról löröm a sarat:
Száfélé kacsingat azalatt.*

*Van énnekem szöke szerelóm,
Rossz időben, jóban, vezetóm:
Leírli ő maga a sarat
S százszor is megcsókol azalatt!*

BALLA MIKLÓS.

HIREK.

S z i n h á z .

Közvetlen a kapuzárás előtt még két magyar darabbal mutatkoztak előttünk Füredi Béla művészei

Hétfőn este az Ördög, kedden pedig a Hálás utókor ment a színen.

Osaknem mind a kettőben ugyanazon szereplőkkel találkozunk. Erősen összhangba került társaság: Kondráth Ilona, Majthényi. Ujj Kálmán, Somlár, — a jók legjava, a kik az Ördög szellemességét életre valóan váltják fel a valóságra. Kondráth Ilona hajszál finomsága érzés fokozásokat visz be játékába s a legkényesebb részeknél is egy mekanizmus biztonságával engedelmekedik tehetése a művészi céltudatosság intencióinak. Mellette Majthényi is a siker tetőpontjára jut, csak Ujj Kálmán játéka hexagons, idegenszerű, mint aki sehogysem találja magát bele a szerepébe. Varnai Jankát sem lehet egyszerűen említésen kívül hagyni. Játékában ugyan még sok az iskolás tempó, de olykor kieszöld művészi biztos jövőjének sikere is előadásából.

Kedden Lengyel Menyhért szatirikus darabjával — a Hálás utókor — bucsuztak előttünk a színészek. A darab nem volt a legzserenesebb. Ez a darab, a mely hemzseg a szerkezeti hibáktól, — éppen nem bucsuzásra való. Üres meditáció java részben az egész, a melyben minden jöt inkább a szereplők. — mit a szerző javára könyvelünk el. Az előbb említett szereplők mellett Rákossy (Zebegény) említjük meg. ő ki valóságos diadal aratot keddi játékaival. Utólérhetetlen technikai tudással játszott meg a züllött ember életének megható epizódját, a melyben legfeljebb a hosszadal-

masság ment a siker rovására. Vajda sem (az igazgató-lanácso) mindennapi színel és erővel mutatta meg magát.

Ennyi elég a székszávu kritikából. S most odateszünk a pontot az idei előadások végére. Legfeljebb még Fűredi direktort dicserjünk meg áldozatkészségeért, a mely azonban nálunk kevés méltánylásra talált az utóbbi időben. Lenz-e még kedve hozzánk jönni, — ki tudja azt. Azt hisszük eljön máskor is hozzánk; ha nem mint színész-direktor, akkor, mint — mozi tulajdonos!

Kritikus

Királyi elismerés.

Ő Felsége a következő levélben üdvözölte bíboros püspökünket:

Bad-Ischl IX. 8.

Főmagasságu Báró Hornig bíbornok püspök urnak Veszprém.

Fogadja főpásztori áldást árasztó működése huszonötödik évének beöltése alkalmából szíves és őszinte szerencsekívánataim. Azon ritka ünnepeit, amelyet a Mindenható kegyelméből ma ül, még újra alkalmat nyújt nekem, hogy Önnek hálás köszönetet mondjak sokoldalú fáradsátaival és eredménydus tevékenységéért.

FERENCZ JÓZSEF.

A féltékeny szerelmes tette.

Tegnap este öt lövés taja verte fel a Sugár és Vörösmari-utca lakóit nyugalmukból. Főnyolc óra táján történt, hogy Horváth Kálmán, kárpatos segéd, rábotit kétszer Vörös Annára, a kit már körülbelül öt éve szeretett a szaután ömaga ellen fordította a revolver csövét. A csaknem tragikus esetet Horváth féltékenysége idézte elő, aki minden alkalmat felhasznál arra, hogy a leányt gyötörje. Legutóbb is szemrehányást tett a leányuk, hogy egy más fiatal ember címe után tudakozódott. Erre a leány haraggal fordult el tőle, mire Horváth két lövést tett a leányra, akinek jobb kezét felső- és alsókarjában érte a golyó. Harmadik golyót is lőtt a leányra, ez azonban egy közeli házába hatolt be. Azután maga ellen fordította a fegyvert s szájába lőtt. Az egyik golyó a bal ear járomcsontjában akadott meg, míg a másik csak a száj jobb szögletét horzolta.

Vörös Anna elmenekült és sebeit kímolták, Horváth azonban összeresztet. A sebesülteket Schultheis László, medicus nyújtotta az első segítyt. Az emberek pedig a szerencsétlen Horváthot ott gatyák az utca végzetén, aki eszméletlenül fektűt, míg félóra múlva megérkezett Goda Lipót dr. városi orvos és a mentő kocsai s a sebesülteket a városi kórházba szállították be. Vörös Anna az ijádségen kívül könnyebb sérülést szenvedett. A golyót felső karjából már el is távolították, az alsó karban azonban még nem találták meg. Horváth állapota sem életveszélyes. Az ellápt golyót ugyan már nehezebb volt eltávolítani, de ma délelőtt már csaknem nyugodtan pihent a kórházban, a hol a vizsgáló bíró is megjelent, hogy a sebesülteket kihaligassa. A tény oka egy másik hír szerint az volt: Horváth, a kit katonának bevettek, rá akarta birni a leányt, hogy

megvárja, míg kiszabadul a katonaságtól. De Vörös Anna válasza nem elégitette ki a szerelmes fiút, aki ezután a végsőre szánta el magát. A véletlen mult, hogy az esetek tragikusabb vége nem lett. Így néhány nap múlva meggyógyulnak, ismét örvendhetnek az édes életnek, a melynek csaknem végzetakott Horváth szenvedélyes szerelmének fellobbanása következtében. A fiatal ember különben, ugy látszik, előre megfontolt szándékkal követte el merényletét, mert a revolvért nem rég vásárolta Strasser M. üzletében. Jogos kérdés: — nem jó volna-e, a fegyver árusítást is bizonyos mértékben korlátozni, hogy avatlan kezekbe ne kerüljön a gyilkoló szerszám!

Képkiallítás Nagykanizsán.

Egy érdekes műkiallítás nyílik meg városunkban e hó 23-án délelőtt a Rozgonyi-ú. iskola tornatermében. E kiállítás java képirónk mintegy 180 jellegzetes műből van összeállítva, melyeket a maga és művész családból származó Vastag Gyula főváros szakember hoz magával. A kiállításon következő művészeink vesznek részt: Boohmann, Baditz, Benozur, Éder, Edvi-Illes, Erdőssy, Háry, Innocent, Jendratick, Juszkó, Kézi-Kovács, Királyfalvi, Lotz, Margitay, Mendlik, Náray, Nagy, Neogrády, Pálya, Perlmutter, Romek, Stein, Szász, Vastagh Geza. id. és ifj. Vastagh György, Wolf, Zorkócy. A kiállítás 8 napig marad nyitva s megtekinthető 60 filléres állandó jeggyel. A kiállított műtárgyak részletfizetés mellett is megvásárolhatók lesznek.

Eötvös emlékünnap.

A nagykanizsai izr. elemi iskola f. hó 21-én d. e. 9 órakor báró Eötvös József születésének százados évfordulója alkalmával Eötvös emlékünnapot tart. Az ünnepi beszédet Krámer Lajos tanár mondja. Eötvös költeményeiből szavalnak: Ötvös Magda (Végrendelet), Neu Kató (A megfagyott gyermek), Fodor Lajos (Bucsu), Weiszberger László (Máholnap sir takarja) 4: oszt. tanulók. Vendégeket szívesen lát a tantesztület.

A sétatör bejárata.

Az üres és disztelen sétatéri bejárót is rendezték végre. Diszvas vas és téglakéritést emeltek az ürességtől tátong helyen s így a Szépiút Egyesület ismét egy olyan foltot tántett el városunkban, a mely minden idegennek szemet szurt. Miért is nincs nekünk több *Tripanner Gyulának*, hogy még több fogylátékosságot is pótolhatnánk!

Súlyos automobil szerencsétlenség.

A napokban súlyos szerencsétlenség történt a réceai uton. Egy gazda kocsiával Nagyrécséről hazafelé tartott. Lovai egy arra haladó automobiltól megbocsodva a kocsi felborították és a gazda súlyos sérüléseket szenvedett, de jelenleg olyan jól érzi magát, hogy a kórházat elhagyhatja.

NESTLÉ FÉLE GYERMEK-É LISZT

CSECSEDM, GYOMORBETEGEK ÉS LÁMOZÓK RÉSZÉRE

0 Kisérleti csúlokra fél dobozok a 1 Korona 0
A tisztelt szülőknek próbadozók a röpörjök legeny
rendelkezésre állnak a HERUDA MANDORNAL FÉLE 0
0. frókráftában BUDAPEST, N. Kossuth Lajos utca 7 sz.

Irodalom.

Az Élet e sazipirodalmi képes heti folyóirat szeptember 14. számában Török Gyula folytatja a Zöldköves gyűrt e. regényét, amely tárgyát az ötvenes évek magyar társadalmi életéből meríti, elbeszéléseket írtak Kárpáti Aurél és P. Abrahám Ernő, verseket Elek Alfréd, Lampérth Géza és Kassák Lajos. Ezenkívül Kéki Lajos lrt tanulmányt Eötvös József bíróról születésének százados évfordulója alkalmából, Satrakoniczky Héroly egy hangulatos visszaemlékezést az Esterházy-hercegek XVIII. századbéli életéről, Makoláy József az erdélyi templom-katályokról A rendez rovatok és kritikák, valamint a bő illusztrációk egészítik ki az Élet legutóbbi számát, Szerkesztőség és kiadóhivatal VII., Damjanich-ú. 50. Előfizetés félreire 10 korona. Felelős szerkesztő: Pethő Sándor.

Szerkesztői üzenetek.

— Többeknek igaz; de, a ki nagyon sokat emlegeti az áldozathozatalt, az legtöbbször önmagának, — saját hiúságának hódolást eszen önzetlenségével. Így van az a jelen esetben is. — Gondolkodjanak felette s akkor — tudni fogják, m a kötelességük.

— Os. és P. Nem értjük halgatásukat. Meggyengült a tolluk? Cáfolatot kérünk kérdésünket.

— Őzsi nóta. Megvárjuk vele a levellhatat — s azután egy kis hullatással közöljük belőle, a mi jó.

Közgazdaság.

Szüret előtt. Most. miokr tőkén érik a ge-rezd, most gondoskodik a gazda borpárekról és szőlőszükről. Hála Istennek, ma már igen praktikus és olcsó eszközök állnak a gazda rendelkezésére, hogy a borsajtolás ne menjen a maga régi kezdetleges módján Bachert Rudolf-Molichár Fereco Kárpát nevű szőlő és gyümölcs sajtói és szőlőszüri régi kedvenceira a szőlőtermelőknék. A legtekintélyesebb kivitelben, legkitűnőbb anyagból, olcsó árak mellett kaphatók ezek. Magyarországi vezérképviseelő: L. János Zeigmond Budapesten, VI. Turér-körút 26. ahová bizalommal fordulhat minden gazda és ahonnan készséggel küldenek mindenkiük árgyűreket. A Bachert és Molichár prések és zuzók egyszerűek, könnyen kezelhető, nagy munkát teljesítenek és olcsók. Ezek biztosították részére a nagy népszerűséget és ezer és ezer számban való elterjedését.

Aspirin

(a közismert fájdalomcsillapító szer)

Mintogy az Aspirin helyen sokszor pótszerként adnak, népszerűségi Aspirin csak.

Aspirin-Tabletta

formában az alábbi megfelelő eredeti csomagolásban (10veg-csú 20 tégrammos tabletta) ára K. 1,20 vásárolni.

Híresen kábítósnak néve van az Aspirin csak.

Wotan

A legjobb és a legtartósabb drótzálas lámpa.
Huzott drótzásal 75% árammegtakarítás.

Lámpa

Kapható villanyzerelési üzletekben, villanytelepeken és a
MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK-nél. Budapest, VI., Terež-körút 35. Gyár-utca 13.

MEGHÍVÓK

addig még nem létezett nagy
választékban, jutányos áron
készítetnek

Ifj. Wajdits József
könyvnyomdájában.

Videki megrendelések gyorsan
elintéztetnek.

→ **Aspirin** ←

vásárolunk eredeti

TABLETTÁKBAN

20 drb. K 1,20

Minden Tablettára az ASPIRIN szó van rábátyozva.

Farbenfabriken vom Friedr. Bayer & Co.,
Erlfeld and Leverkusen b. Mülheim a. Rhin.

Diszes levélpapírok és a
legszebb képes lapok
dus választékban
jutányos áron kapható
Ifj. Wajdits Józsefnél.

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni ver-
sénytársainkat. Az élelmesség nem

ÁLL

egyéből, minthogy ne késsünk egy pillana-
tig sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

A

„Zalai Közlöny” hirdetési rovatát, mert ott
határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

VILÁG

hirdetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid
idő alatt meggyőződik az eredményről. —
Annak határozottan

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny”
rohamos fejlődését, ez pedig világosan jel-
lemzi, hogy

AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek
kellő haszna van. Szemesnek áll a világ,
vaknak az

ALAMIZSNA!

AZ EST

a legjobb magyar napilap.

Hirei frissek
és igazak!

Közgazdasági rovata a gazdasági élet min-
den mozzanatáról számot ad, sportrovata a
sport minden ágának eseményeiről hűen be-
számol.

**A bel- és külföld
napieseményeit**

a legmegbízhatóbb tudósítók távirati és
telefonjelentései alapján leg hamarabb közli.

AZ EST

megjelenik a fővárosban déli 1-kor és a
déltáni első gyorsvonattal érkezők város-
unkba.

Ára 6 fillér.

HIRDESSZEN A

A „ZALAI KÖZLÖNY”-BEN.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyított háziáru, mely már
sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult
kőszívnyél, csúszl és meghűléseknek.

Figyelemre: Silány hamisítványok
miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és
csak olyan eredeti üveget fogadjunk el,
mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter
ócegyezéssel ellátott dobozba van csoma-
golva. Ára üvegben K.-80, K 1.40 és
K 2.- és ügyelővén minden gyógyszer-
tárban kapható. — Főraktár: Török József
gyógyszerésznél, Budapest.

De Richter gyógyszerüzára az „Arany országhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 6 neu.

Sirolin "Roche" biztos
gyógyhatást nyújt **katarrhusoknál**
hőghurutnál, asthmanál, influenza után.
Sirolin "Roche" kezdődő tüdőbetegséget
csirájában elfojt. Kellemes íze és az étvá-
gyra való kedvező befolyása megkönnyíti
a Sirolin "Roche"-al való hosszabb kurákkal!

**A légzési szervek
meghűléseit** legbiztosabban a
Sirolin "Roche"-al kezelik. Ezért
nélkülözhetetlen ezen elismert és
bevált szer minden háztartásában.
Sziveskedjék a gyógyításban
határozottan **Sirolin "Roche"**-t kérni.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési Árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona. Ngyelvény 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felélő szerkesztő:

KÁROLY GYULA

Főszerkesztő:

KEMÉNY LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Deák-tér 17.

Telefon: 182 — Hirdetések díjazásáról szerinti.

Az iparosok továbbképző tanfolyama városunkban.

A művelt nyugat, mely a kulturában vezető szerepet tölt be, hova-tova félszázados jubileumát üli ama nagy horderejű, nemes intézménynek, mely a közel jövőben városunkban is meg fog nyílni, hogy utat s módot nyújtson haladni vágó ifjabb iparosainknak s ipari munkásainknak ama nyomdokon, melyen a művelt nyugat nagy lépéssel megelőzött bennünket, de amelyet a gyors felfogásu magyar iparos is mihamar elérhet, ha megragadja a kedvező alkalmat, mely ezáltal ingyen fog kínálkozni s amely hitvatva van kifejlesztési s betetőzési ama léha-gos ismereteket, melyeket a haladó kor immár minden olyan iparostól megkíván, ki a mai óriási versenyben nem akar elpusztulni és számítani tud versenyképes tagja akar maradni ama rohamosan fejlődő társadalomnak, melybe a mai iparos osztálynak feltétlenül be kell tudni illeszkednie.

Hogy városunk iparos közönségének nagy része fel tudja fogni e nálunk meg alig ismert fontos intézmény illetve tanfolyam fontosságát, kitetszik ama körülményből, hogy az úgy agilis apostolai Halvax Frigyes iparkarairai s Samu József iparostületi elnökök első fáradozása is örvendetes sikerrel járt, ahennyiben a tanfolyamra máris mintegy 100 hallgató jelentkezett.

Hisszük, sőt bizton reméljük, hogy a hallgatók száma a megnyitásig erősen fel fog szaporodni s különösen az ifjabb iparos generációnak egyetlen tagja sem fog onnét elmaradni.

Hiszen bacsak egy komoly pillantást vetnek a kőkédők s tartózkodók városunk előkelőbb iparosai felé, be kell tudni látniuk, hogy azok tekintélye s vagyoni gyarapodása nem a vak véletlennék s a fortuna esélyei-nek, — hanem ofoszlánrészben azok ipari s általános műveltségének köszönhető, amely nélkül a jelen társadalom egyetlen tagja sem boldogulhat, mert a törekvő, tanult, tanulni vágó s művelt erők körfelteletlen

letasítják őket a nagy versenytérről.

Fel tephát a jelentkezésre!

Nem restelleni való ám a tanulás, amely nélkül nincsen tudás! Nem válhatók az szegényére senkinek, sőt csak felemelő lehet azokra nézve, kik be tudják látni, hogy, amikor a társadalomnak majd minden lateiner osztálya nemcsak halgatással, de továbbképző tanfolyamok hallgatásával igyekszik a korral lépést haladni, — nekik is szakítaniok kell az ósdi telfogással s előítéletekkel, hogy mihamar elérkezzék az a óhajta várt idő, amikor a magyar iparos-ostály a társadalomnak egy olyan hatalmas szerve lesz, mellyel a legmagasabb. intéző köröknek is számolniok kell.

A november hó eelsején megnyitandó tanfolyam tantárgyai a következők lesznek:

1. Ipari számvetés és könyvelés.
2. Mértan.
3. Fogalmazás, ipari levelezés.
4. Ipari szakrajz.

Ezenkívül cipész és szabó szaktanfolyam.

A drótnélküli telegrafia.

Morse gépe olyan egyszerű és talán ép ezért olyan tökéletes is, hogy változás nélkül van még a mai nap is használatban.

Azokban nagy hátránya ezen berendezésnek, hogy az elektromos áram szállítására két sodronyra van szüksége. A vezeték drága is és túlságosan ki van téve az időjárás viszontagságainak. Egy-egy téli vihar össze-vissza tépi. Még inkább nehezé válik a vezeték elhelyezése, ha az áramot a tengeren át kell vezetni, de még inkább a harcmezőn, ahol felállítása sok időbe kerül és az ellenfél bármely pillanatban megsemmisítheti.

Az első lépés a vezeték elhagyására az volt, hogy a visszavezető sodronyt elhagyják azáltal, hogy az áramot a földön át zárták. Így csak egy sodronyra volt már szükség. Azokban ezt a sodronyt is szükségletlenül tenni: ez volt a bőlesek köve.

És a dolgok melyére ható emberi értelem ezt a problémát is megoldotta. Létrhozta a drótnélküli távirót.

Maga a probléma már nagyon régi. Már Morse kísérletezett ebben az irányban és sikerült is neki egy folyón át vezeték nélkül jeleket továbbítani. Azonban a probléma végleges megoldása egy fiatal olasz tudósnak Marconié az érdeme, ki hét év fárasszó munkájával, hihetetlen kitartással hozta létre világgrázoló alkotását.

A bolognai egyetemen ismerkedett meg az elektromos hullámokkal. Csillogó szemekkel, óriási munkakedvvel hallgatta tanárának előadását. És bár ismerte a nehézségeket, melyekkel a jövőben meg kell küzdenie, de azért hátrán nekirágott. És volt elég tehetsége a probléma megoldására: hihetetlen türelme és vasszorgalma volt.

Mondják, hogy mikor az iskola padjából hallgatta még az előadásokat és tanára a Morse-féle távirót magyarázva azt a kijelentést tette: Hires az, ki feltalálta a távirót, de híresebb lesz, aki majd vezeték nélkül fog először táviratozni, e kijelentés Marconiba hihetetlen munkakedvet öntött.

És munkájának meglett a maga eredménye: 1901. év december 12-án Átrepült az első vezeték nélküli távirat Dél Anglia és Észak-Amerika között.

Hogy a problémát megérthessük egy keveset a hullámmozgásokkal kell foglalkoznunk.

Az elektromos jelenségek leírására, megmagyarázására két elméletet állítottak fel. Az első elmélet, amely sokkal ismertebb és elterjedtebb: az anyag-elmélet. Ezen elmélet szerint az elektromosság anyag és pedig folyadék, melynek nincs sulya. Mivel pedig két egészen ellenétes elektromosság van, kétféle folyadékot vesznek fel: egy pozitívt és egy negatívot. Ezen két folyadék egymásra hatása idéző elő a különböző elektromos jelenségeket. Amint a víz folyik a csövekben, úgy folyik az elektromos folyadék a vezeték dróton. Ha valahol a vezeték vékonyabbá válik, akkor az elektromos folyadék nehezebbéi tudott átfolyni és ennek következtében izzásba hozza a sodronyt. Ezért világít az izzólámpa fényszála. És így magyarázhatók a többi jelenségek is.

Ezen elmélet segítségével jól megmagyarázhatjuk az összes elektromos jelenségeket kivéve éppen azokat, melyek a vezeték nélküli táviróra vezetnek.

A másik elmélet szerint az elektromosság rezgő mozgás, éppúgy mint a hang és a fény rezgő mozgások.

Az új

Osram - drótlámpák
Törekellenek

A tanfolyam a közismereti tárgyakból 3 óra, az építészeti szakrajz 4 óra, a cipész és szabó szaktanfolyam pedig 100 órára van tervezve, melyen minden jelentkező iparos és ipari munkás részt vehet s ingyen oktatásban fog részvenni az arra hivott és képzett szakitanók által.

Amikor az intéző körök ily nagy arányú anyagi áldozattal járó alkalmat nyújtanak a továbbképzésre s a hasznos ügyszólva kényeret adó ismeretek megszerzésére, bűnös közönsz s könnyelműség lenne azt elszalasztani azok részéről, kik arra reá vannak utalva s akikre nézve semmiképen sem lehet lealázó, sőt még úgy egyéni mint ipari szempontból csak felemelő leendő tanfolyam elvégzése.

Egyébként meg vagyunk róla már eleve győződve, hogy a fent megnevezett lelkes apostolok s a tanfolyam leendő vezetője Dr. Hajdu Gyula az Ipartestület szellemes titkára nemcsak megfogják tudni értetni a szóban forgó dolog fontosságát, de kedvet és ambíciót is tudnak ébreszteni az iparoság legszélesebb körében e speciális és hasznos tudni valókat terjesztő intézmény iránt.

Banekovich Janos

igazg. tanító.

Közéletünk főhíbjája.

Régi magyar virtus, a miről itt írok. Ősi bajunk, hogy mindig pártoskodunk s így a szétűzés megtöri erőnket, mielőtt valami szép vagy jó alkotásra fordíthatunk volna.

Ha a hegedő hurját megpenditem, akkor rezgésbe jön, rezgését átadja a levegőnek és létrejön a hang. A fény a hő, az elektromosság szintén hasonló rezgő mozgások, de ezeket nem a levegő továbbítja, hanem egy az egész világ miúdenséget betöltő anyag: az éter.

Az első, aki határozottan kimondotta, hogy az elektromos jelenségek ezáltal rezgő mozgások segítségével magyarázhatók meg, egy angol származású fizikus Maxwell volt. Szerinte az elektromosság és a fény ugyanaz, mind a kétő éterrezgés hullámokban továbbterjedő mozgás, csak különböző hullámhosszúsággal és rezgési idővel. És amint a fénysugarak beágyagolták az egész világot, úgy terjednek tovább az elektromos sugarak is. De amíg a fény felfogása az alkotó jósága adott érzeket a szemet, addig az ő bölcsessége jónak látta, hogy az elektromos hullámok felfogására ne legyen érzékünk.

De adott helyette emberi ész és a készített magának eszik az elektromos hullámok felfogására.

Az első, aki kísérletileg kimutatta az elektromos hullámokat, Herz volt. Herznek nagy érdeme, hogy kimutatta, hogy az elektromos hullámok, melyek az oszcillátor szákrakörében keletkeznek, nincsenek ezen vezetőhöz kötve, hanem mint szabad, önálló hullámmozgás a fény terjedésével egyenlő sebességgel terjed tovább a körülvéle közegben. És épen ezen alapul a drótnélküli távirat.

Herz kísérletei gyorsan ismeretesekké váltak és a gyakorlatba áttelítve létrehozták a drótnélküli távirat.

(Foly. köv.)

Kevés helyen annyira szembetűnő baj ez, mint nálunk. Nem azt keressük, a mi összehoz, ami egyesít, hanem mesterségesen csináljuk a szétűzést, miútha a "dividēt impera" — elv az egyéni érdekeknek is uralkodó célja lenne.

Ha közéletünk legjobbjai s vezető emberei, valaminek közösen megállapodnak, bizonyosra vehetjük, hogy hamarosan egy másik érdekcsoport támad ellenük, a melynek nézete, terve s törekvése homlokegyenest ellenkező lesz s a pars sanior tervét megsemmisíteni törekszik. Sajnálatos esemény igazának kommentálása ez a szomorú igazság, a melynek ténye megfekszi egész közéletünket s nyomasztó sulya következtében minden életrevaló eszme és terv elpusztul.

Ennek oka, hogy komolyan előre menni sohasem tudunk. Ott is megbolygatjuk az egyetértést, hol a kisebbség veresége nyilvánvaló. S az esetleges fiaskó sem elég kiábrándító, hogy a pártoskodás szellemével felhagyjunk.

Iparszerűleg üzünk ezt a mesterséget, s szintén mondhatjuk, ezen céhnek atyamestereit megtalálhatjuk sorainkban.

Mennyi fölösleges szó esik áldozatul ennek a körülménynek, a melyet pedig más jobb ügyre is fordíthatunk volna s talán eredményesebben. Egy kis baráti vonzalom s más egyéb, már is elég arra, hogy darabokra törje a jogosult vágyak és egyöntetű közönhajnak remélt tárgyát. S azután az ellentétes elv három vagy tíztagu bizottsága megteszi önmagát a névtelenség homályá alá rejtőző sok elvtárs képviselőjének.

Megindul a hajszja az igaz ügy rovására. Előkerülnek a kalamárisokból a szemeszedett valótlanosságok, amelyeknek sora azokra hull, akiknek önzetlensége csak tisztelget érdemelket, eszméjük pedig általános elfogadásra és méltánylásra tarthat jogigényt.

Mikor szűnik meg nálunk ez a különös betegség? — Ki tudná azt megmondani! Kérónikus bajképpen lép fel minduntalan, a melynek bacillussait feltve ápolgatják azok, akiket érdekük a közönhajjal szemben az ellentétes áramlat felé vonz. Sohasem tudunk tőle megszabadulni.

Közéletünknek nincsen orvosa, aki ezen baj ellen esetről-esetre fellépne. Pedig míg ez meg nem történik, hiába nemes célokért minden törekvés, a hangos és larmásabb ellenfél megbolygatja a lelkek egyensúlyát s csak hosszas küzdelem után jut sikerhez az, ami gyorsabban is bekövetkezhetnek.

Kapjunk már egyszer észhez, és irtsuk ki közéletünkükből ezt a rákbajt. Nézzük meg mindenkor, hol a többség s hol vannak vezető tekintélyeink s ezeknek a közérdeket szolgáló munkáját támogassuk a veterán szétűzés ajánlata helyett. Milyen másképpen fog

festeni tüstént közéletünk, ha kisorsolva ellenmondások nemérvényesülnek s az egyéni érdekek aspirációt nem viszik be a közélet mozgató motívumai közé. Végére is hibás felfogás az, hogy, mert nekem valami jó s hasznos, azt a közös erő segítsen nekem megteremtteni; s hogy ez könnyebben sikerüljön, egyéni törekvésemet bevonom a nyilvános jelentőség zománcával.

Mikor látunk már igazán, hogy ezt a bajt számították a mi közéletünkükből — minden önző törekvésével egyetemben?!

Vorus.

Almodom.

Almodom — egy kis madarat hívogat a társ
"Gyere velem egy ragyogó, napfényes világba:
Gyere velem megtanulnak léged is röpülni...
Ősz van, de a napsgárnak lehet még örülni.
Találhatunk még valahol egy virágos ágat
Ott majd eldaldolod nekem a legszebb nótádat."

"Az én legszebb dalom könnyeket fakaszt,
Elsíratom benne az elmúlt tavaszt,
Mikor virággal volt tele a határ,
Meleg napsgárban fűdött a madár.
Most hervadt a virág, zörög a haraszt,
Nincs derű, a virág: csak köny, csak panas.
Fájó lemondással várom a telet,
Mely mindent letarol, mindent eltemel,
Melyre soha többé nem jön kikelet."

GRIGÁSSY JÁNOSNÉ.

HIREK.

— Érdekes vendég Zákányban. Kedden érdekes előkelő vendége érkezett Zákányba Zichy Ödön grófnak: Konstantinovic Sándor montenegrói tábornok és felesége. A tábornok, aki Daniló trónörökös apósa, kiváló részt vett a balkáni háborúban, amint hogy már több más háborút is végig küzdött. Régi vadászársával, Zichy Ödön gróffal néhány napig a gróf zákányi, azután bihari birtokán fog vadászni. A tábornok daliás termetű, ősz szakállu férfi: tisztelgetet keltő alakja, valódi típusa a "hadviselés agg vitézeinek.

— Óriási vihar emberáldozatokkal. Óriási vihar vonult végig f. hó 18-án esőtörtökön este 7-8 óra között a nagyatádi járásra. A rekkenő meleg napot este folytatott villámias váltotta fel, míg 7 óra után óriási szélesség kísérletében felhőszakadás és tyuktojásnyi jég következett. Csokonya, Visonta, Háromfő tájékán a nagy szélesség fákat döntött ki és házakat rombol össze.

Sajnos a nagy szélvihar, az anyagi károkon felül emberáldozatot is követelt. A kivadári uradalomhoz tartozó Pácsró pusztán egy akol-féle épületet döntött össze, — melynek romjai alól két halottat és egy súlyosan sebesültet hoztak elő. — Minthogy a cselédek jelentése szerint — az épület már régtől fogva rozoga volt — az ügyesség megindította az eljárást az uradalom, illetve Gróf Somssich Adolf ellen. Folyó hó 20-án szállt ki a hivatalos közeg Dr. Kiszeley László járásbíróval és az orvos szakértőkkel a helyszínre, hogy hivatalosan megállapítsák vajjon terheli az uradalmat vétkes gondatlanság, azáltal, hogy a dűledező hajlékból a cselédeket nem lakoltatta ki.

— Nagy tűz Kiskanizsán. Pénteken 1/2 óra körül megkondultak a harangok. Kiskanizsán tűz ütött ki és d. u. 8 óráig folyton égett. Leégett a Pápai-utóban 10 ház a 6—26 számok között. A tűz terjedését elősegítette a kiskanizsaiak teljes hanyagsága. Annál nagyobb elismeréssel kell adóznunk Dúrr Vilmos a Patria pótkávégyár igazgatója iránt, aki azonnal a végző színhelyére küldte a gyári tűzoltóságot.

Városunk rendőrfőkapitánya a következő levélben fejezte ki elismerését:

Dúrr Vilmos urnak,

a Patria pótkávégyár igazgatójának
Nagykanizsa.

Folyó hó 19-én történt tüzesetnél megjelent tűzoltóság vezetőjétől és kirendelt közegemlélt arról értesültem, hogy volt szives a gyár tűzoltóit a végző színhelyére küldeni.

Ezen példaadásra nagyon alkalmas sziveségeirt fogadja hatóságom elismerését és köszönetét.

Nagykanizsa, 1913. évi. szept. 19.

Deák s. k.
főkapitány.

— A felső ker. iskolában a szóbeli érettségi vizsgálatok szeptember hó 25-én tartják meg.

— Ujabb revolveres dráma. A véres revolveres dráma rövid időn belül megismétlődött városunkban. Parger Zsigmond, 30 éves cipészesség már hosszabb idő óta udvarolt Lipovics Mariska 22 éves cselédjának, ki azonban nem akart felőle tudni. A legény erre revolvert szerzett és ráírt Lipovics Mária. A lövés talált, mire Parger menekülni igyekezett, de a rendőrség letartóztatta. Lipovics Mária sebesülése nem súlyos.

— Kazallakók. A főváros kétes existenciája a barlanglakásokba menekülnek. A mi hajléktalanjaink igényei sokkal alacsonyabbak. Megelégedésnek a közelben lévő szalmakazalokkal is. Tegnap is a rendőrség három alakot állított elő, mert kazalokban vonták meg magukat. Pus István, Jirika

Edvarda és Knébel Mátvás a major szalmakazaliban kerestek menedéket a viharos, esős időjárás viszontagságai ellen. A rendőrség azonban előállította őket.

— Mit fizetnek az önkétesek berukkoláskor. A saját költségükön szolgáló egyéves önkétesek által fizetendő általánosszegekről szóló kimutatóst most közölte a honvédelmi miniszter a törvényhatóságokkal. Eszerint a saját költségükön szolgáló önkéteseknek berukkoláskor a következő összeget kell fizetni: 1. Fegyver-kért és azok karban tartásáért 7 koronát. 2. Legénységi felszerelésért 16 koronát. 3. Kincstári élelmezésért, a zsoldot is beleszámítva 334 koronát. 4. Ruházatért 4 koronát. Kölosönzött látásért, beleszámítva az ellátást, vasalást a szolgálati pótdíjat, a lópalósi és esetleges gyógykezelési költségeket 702 koronát. 6. A teljes lófelszerelésért pedig a lovasságnál 32 koronát, a tüzérségnél 29 koronát.

— Biztosíték. Álaros báiban [mulat egy jókedűv férj, a mikor egyik barátja megzólítja:

— Te itt a feleséged!

— Nyugodtan lehet! A zsebemben van a fogszora.

— Az „URANUS” színházban Szarvas szálloda (volt Edison színház) szerdán és csütörtökön fényes Elite előadás lesz érdekes műsorral. A gazdag műsor nemesak mennyiségénél, hanem rendkívül változatoságánál fogva és feltűnést kelto, melyben a drámai és vig elem mellett kitűnő tudományos természeti felvételek és legújabb aktualitások váltakoznak. Senki el ne mulassza e valóban érdekes csodaszép műsort megtekinteni. — Bővebbet a falragaszok!

A Magyar Figyelő most megjelent 18. számának élén találjuk Gróf Tisza István cikkét a parlamenti örség és parlamenti souverainitásról, amelynek a napi sajtónak majdnem minden orgánuma más konferenonban közölte le egész szövegét. Aléxander Bernát „Merre megyünk?” című értékes dolgozata a napi politika fölé emelkedve a legmagasabb szempontokat vizsgálja meg. — Igen érdekes Dr. Lengyel Ernőnek „Az újság és az újságíró”-ról szóló történelmi studiuma. Gesztosf Gyula báró Kótvós József emléktéle idézi fel kiadatlan levelek alapján. Wallasz Jenő az Oszlályimperializmusról ír, Ernest Seillière új könyvét ismertetve. Krudy Gyula gyönyörű regényének, a palotai álomokak utolsó fejezetét találjuk a gazdag számban, amelyet Sikabonyi Antal, Balocnicus, Kádár Gusztáv és mások teljegyzései és a változatos külföldi szemle egészítenek ki. — A Magyar Figyelő szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VI. Audrássy-ut 16. Előfizetési díj egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Szerkesztői üzenetek.

— P. J. Helyben. Ismerjük élet derűjét s kifogyhatatlan humorát s így örömmel üdvözöljük munkatársaink között.

— Os Verse sorra kerül. Közönet és üdv.

— Összel Nem felel meg. Kivételeseu vissza küldjük.

Közgazdaság.

Szüret előtt. Most, mikor tóken érik a gerezd, most gondoskodni a gazda borprecekről és szőlőszokról. Hála Istennek, ma már igen praktikus és olcsó eszközök állnak a gazda rendelkezésére, hogy a borsajtolás ne menjen a maga régi kezdetleges módján. Bachert Rudolf-Molichár Forenc Express nevű szőlő és gyümölcs sajtói és szőlőszői régi kedvencei a szőlőtermelőknök. A legtekótelosabb kivitelben, legkitűnőbb anyagból, olcsó árák mellett kaphatók ezek. Magyarországi vezérképviselő: **Köcs Zsigmond** Budapest, VI. Teréz-kört 96. Ahová bizalommal fordulhat minden gazda és ahonnan készséggel küldenek mindenkinek árjegyzéket. A Bachert és Molichár presák és szók egyszerűnek, könnyen kezelhető, nagy munkát teljesítenek és olcsók. Ezek biztosították részére a nagy népszerűséget és ezer és ezer szamban való elterjedését.

20193

1913.

Verseny tárgyalási hirdetés.

Nagykanizsa r. t. város tanácsa ezenel közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező „Gőzfürdő” összes tartozékaival 1914. évi május hó 1-étől 6 egymást követő évre zárt írásbeli ajánlat útján megtartandó versenytárgyaláson haszonbérbe adatni fog.

A kiáltási ár 3000 Korona azaz Háromezer Korona.

A kiáltási évi haszonbérösszeg 5%-a bánatpénzül vagy óvadékképes értékpapirokban, avagy a helybeli pénzintézetek bármelyikénél elhelyezett nason összegről szóló betétkönyvben az ajánlatok felbontása napjáig a v. pénztárnál letétbe helyezendő.

Az ajánlatok a bánatpénz letételét igazoló pénztári elismeréssel és az egyéni feltétlen megbízhatóságot igazoló okmányokkal felszerelt ajánlatok **d. é. 10 órájáig hó 4. napjának f. é. 10 órájáig** a v. íktatóba adandók be, mikor is a beérkezett ajánlatok a kiküldött bizottság által felbontatni fognak.

Tartozik bíról az évi haszonbér egy negyed részletét a bérlet átvételé illetve odaátélése után 8 nap alatt óvadékként a v. pénztárnál letétbe helyezni vagy bánatpénzét megfélelő összegre kiegyezíteni, mely óvadék a bérlet lejártá és a bérlet tárgya kifogástalan átadása után lesz — minden kamat nélkül kiutalandó.

Az ajánlatot tevők között a v. képviselőtűtet szabadon választ tekintet nélkül az ajánlati összegre.

Az ajánlatot tevők által letett bánatpénzek, azoknak kik a bérletet el nem nyerik a közzgyűlés hozandó véghatározatával lesznek kiutalandók.

A bérletre vonatkozó szerződési feltételek a v. kiadónál hivatalos órák alatt betekinthetők és 2 kor. másolási díj fizetés ellenében megszerezhetők.

A városi tanács.

Nagykanizsán, 1913. évi szeptember 12.

Dr. Sabján Gyula s. k.
h. polgármester.

Wotan

A legjobb és a legtartósabb drótzáras lámpa.
Huzott drótzárral 75% árammegtakarítás.

Lámpa

Kapható villanyüzemelési üzemekben, villanytelepökön és a
MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK-nél, Budapest, VI. Teréz-körút 36. Gyár-utca 13.

MEGHIVÓK

eddig még nem létezett nagy
választékban jutányos áron
készítetnek

Ifj. Wajdits József
könyvnyomdájában.

Várak megrendelések gyorsan
elintéztetnek

Aspirin

vásárolunk eredeti

TABLETTÁKBAN

20 drb. K 1,20

Minden Tablettára az ASPIRIN szó van rábélyegezve.

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co.,
Elberfeld und Leverkusen b. Mülheim a. Rheia.

Diszes levélpapírok és a
legszebb képes lapok

dus választékban

Jutányos árbán kapható

Ifj. Wajdits Józsefnél.

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni ver-
sénytársainkat. Az élelmesség nem

ÁLL

egyeből, minthogy ne késsünk egy pillana-
tig sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

A

„Zalai Közlöny” hirdetői rovatát, mert ott
határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

VILÁG

hirdetőit itt megtalálja. A hirdető rövid
idő alatt meggyőződik az eredményről. —
Annak határozottan

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny”
rohamos fejlődését, ez pedig világosan jel-
lenzi, hogy

AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek
kellő haszna van. Szemesnek áll a világ,
vaknak az

ALAMIZSNA!

AZ EST

a legjobb magyar napilap.

Hirei frissek
és igazak!

Közgazdasági rovata a gazdasági élet min-
den mozzanatáról számot ad, sportrovata a
sport minden ágának eseményeiről híre be-
számol.

A bel- és külföld

napieseményeit

a legmegbízhatóbb tudósítók távirati és
telefonjelentései alapján Teghamarabb közli.

AZ EST

megjelenik a fővárosban déli 1-kor és a
délutáni első gyorsvonattal érkezik váro-
sunkba.

Ára 6 fillér.

HIRDESSEN A

A „ZALAI KÖZLÖNY”-BEN.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított hatásos, mely már
kévtől óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult
készenyűvel, csúszól és meghűléseknél.

Figyelemre: Silány hamisítványok
miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és
csak olyan eredeti üvegeket fogadjunk el,
mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter
cégjeggyel ellátott dobozba van csoma-
golva. Ára üvegekben K.—80, K 1.40 és
K 2.— és úgyis minden gyógyszer-
tárban kapható. — Főraktár: Török József
gyógyszervezőség, Budapest.
Dr. Richter gyógyszer-tára az „Arany országhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Sirolin „Roche” biztos
gyógyhatást nyújt katarrhusoknál
hőghurutnál, asthmanál, influenza után.
Sirolin „Roche” kezdődő tüdőbetegséget
csirajában elfojt. Kellemes íze és az étvá-
gyra való kedvező befolyása megkönnyítik
a Sirolin „Roche”-al való hosszabb kurákat!

A légzési szervek
meghűléseit legbiztosabban a
Sirolin „Roche”-al kezelik. Ezért
nélkülözhetetlen ezen elismert és
bevált szer minden háztartásban.
Sziveskedjék a gyógytárakban
határozottan Sirolin „Roche”-t kérni.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Feladvány szerkesztő:

KÁROLY GYULA

Főszerkesztő

KEMÉNY LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Telefon: 102 — Hirdetések díjazása szerint.

Olcsoőbb lesz-e a pénz?

Hogy olcsóbb lesz-e a pénz? — ez ma a kérdések kérdése. Legyen bármilyen foglalkozású az ember, egyaránt megérzi a nehéz időket. Most, hogy a balkáni béke nyíltbe van útve, kétszeresen okunk van reménykedve nézni affelé, hogy az óhajtott közgazdasági fellendülés várt és ígért ideje elkövetkezzék. De mivel mi a vidéken a mértékadó pénzügyi körök felfogását nem tudhatjuk, őrültekül lóvárosi levelezőnköt, hogy elsősorban pénzügyi szakembernek tollából szeretnénk a pénzügyi helyzetre vonatkozó cikket közzélni. Ennek a főkérésünknek eredménye az alábbi közlemény, melyet egy budapesti első rangú bank vezérigazgatója mondott tudósítónknak tollba.

A pénzpiac feszültsége, ha fog is valamit engedni, de nagy optimizmussal ne nézünk a legközelebbi jövő elé. Hallatszott ugyan, hogy a Német bank leszállítja a kamatlábat, de mint azóta ismeretes, a Bank

ezt a híresztelést megcáfolta. Ellenben az Angol bank négy és fél százalékról 5%-ra emelte a hivatalos kamatlábat és így nagy reménykedés lenne azt hinni, hogy az Osztrák Magyar Bank fog a kamatlábon enyhíteni, mikor egész Európában oly nyomott a helyzet. Voltaképpen nem is az baj, hogy a vállalkozás drága hitelt kénytelen igénybe venni, nagyobb baj az, hogy egyáltalában a vállalkozás még nagy kamat mellett sem vehet igénybe annyi tőkét, a mennyit óhajtaná. Egész Európában évtizedek óta nem tapasztalt nagy pénzhány van. Ennek oka leginkább a balkáni háború, mely az európai hatalmakat nagy hadi óvintézkedésekre bírta. Ha nekünk egy milliárdunk veszett oda (annyi, a mennyit a franciák fizettek a németeknek a Sedani vereség után hadi sarként) a hadi felkészültség kiadásaira, az a szomorú vigasztalásunk van, hogy a velünk farkasszemtel néző oroszoknak is legalább ennyije elfecsérelődött. És aztán az angol valjón nem milliárdokat öl-e a nagy osatahajói építésébe? És egész Európa nem ros-

kadozik a rendes és rendkívüli haditerhek alatt? Emellett a német-tőke Ázsiában gyarmatosító törekvésekre ment ki. S ma még e tőkék is bizonytalanul kamatoznak; aztán most minden töké arra spekulál, hogy a Balkán hitelignyét kielégíthesse. Bizonyos dolog, hogy legelőször Szerbia, Bulgária, Montenegró kötik meg új államkölsőneiket, persze oly terhes kamatláb mellett, hogy a francia tőzserék mosolygó arca még mosolygóbbra válik. Csak Bulgáriának öt milliárd frankra van szüksége. És a nagy Szerbia mit fog elnyelni, ha a meghódított török földet pacifikálni akarja. Az európai államok valamennyije új rentéket kénytelen kibocsátani, hogy felemésztesse a pénztári készleteit pótolja. És éppen ez a nagy tökékeresés teszi drágává a pénzt és lesz okozója annak, hogy a kereskedelem és ipar egyelőre kénytelen lesz tovább bőjtölni.

Mivel azonban a legnagyobb töké az embérfi munka, egy európai jó termés esetén, ha munkára a szükséges béke és konszolidált viszonyok meglesznek, — új pénztrázs

A drótnélküli telegrafia.

III.

Lássuk már most egy drótnélküli táviró berendezését.

A vezetékkel bíró táviró három részből áll: a feladó állomásból, a vezetékkel és a felvétel állomásból. A drótnélküli távirónál is van feladó állomás és felvétel állomás, de a vezeték hiányzik.

Vegyük első sorban a feladó állomást. A feladó állomás egy árhító kör, melynek részei a következők:

Egy telep vagy accumulator az elektromos áramot szolgáltatja. Az áram egy kapcsolón át egy Runkorff-féle szikrainduktor primér tekercsére van átvetve. A secundár tekercs két vége rézgömbbel van összekötve, melyek egymástól pár milliméter távolságra vannak. A gömbök egyike egy hosszú vezetékkel az ugynevezett antennával, a másik pedig a földdel van összekötve.

A berendezés működése a következő: Ha a kapcsoló segítségével az áramot zárjuk, akkor a két gömb között szikrák ugranak át és elektromos

hullámok jönnek létre, melyek minden irányban továbbterjednek.

Azonban ezen rövid szikrák nem hoztak létre eléggé erős elektromos hullámokat. Ezen először úgy igyekeztek segíteni, hogy a két rézgömböskét egymástól eltávolították, miáltal hosszabb szikrákat kaptak. Azonban ekkor a rezgés gyorsan esillapodott, sőt ha az ellenállás a gömbök távolsága miatt nagy lett, akkor a rezgés egyenlő lökésű fajult. És ez Marconinak sok gondot okozott. Végre egy szerencsés véletlen juttatta az első sikerekhez.

Marconi első kísérleteit egy szikla tetején végezte, de kevés eredménnyel. Egyszer aztán arra a gondolatra jutott, hogy lejön a szikla tetejéről és egyik kis gömböt vezetékekkel a szikla tetején lévő nagy végével kötötte össze. És kísérletei bámulatosan sikerültek. Ettől fogva a feladó állomás egyik gömbjét egy 100 méterrel is hosszabb függőleges állású dróttal, az ugynevezett antennával látta el. Az antenna szerepe azonban még mindig ninesen tudományosan megmagyarázva.

Az antennáknál kilóvált hullámok a föld hájtását követve mennek szét a világűrben és elhatolnak a felvétel állomásig.

A legegyszerűbb felvétel egy Branley-féle köhéser: egy üres üveghenger, melynek mindkét végébe egy-egy fémgömb van beleerősítve és a köztük lévő tér nikkell és ezüstreszelékkel van kitöltve. A reszelék normális állapotban nem vezet az elektromosságot. Azonban ha a kohérent elektromos hullámok érik: ez esetben vezetővé válik. Tehát ha egy elektromos csengő áramkörébe bekapcsoljuk akkor a csengő csak az esetben fog megszólalni, ha a kohérent hullámok érik. Ha a hullámok megszűnnek, azért a csengő még mindig szól, míg csak a kohérent még nem rázza. Ugyanis az elektromos hullámok ezt a vasreszeléket valamiteképpen rendezik és ezáltal vezetővé teszik. Ha a kohérent megszakad, akkor ez az elrendezés megszűnik és elveszti vezető képességét.

Hogya* most gondoskodunk arról, hogy egy eszköz a kohérent minden egyes esetben megrázza, csak a csengőtől az oszillatőről küldött hullámoknak megfelelőleg hosszabb vagy rövidebb ideig fog szólalni, vagy ha a csengő helyébe egy Morse-féle írógépet teszünk, akkor hosszabb vagy rövidebb vonásokat kapunk és ezekből összehajthatjuk az abcét.

Ezek a drótnélküli táviró alapelvei.

Az új

Osram-drótlámpák
Töreketlennek

fakad mindenfelé a szorgalom és munka nyomán és a nehéz idöket csak legföjebb az az ember fogja megérezni, aki ebben az időben esztelenül pazarolt a más pénzével, vagy esztelenül nagyobb vállalatokba bocsátkozott a tulajdona kölcsönzött pénzzel.

Véleményem az, hogy az európai pénzfeszültség nem fog rövidesen megszűnni és a javulás lassu tempóban. de állandóan meg lesz és minden attól függ, hogy az emberi munka Isten áldásával fruktuálós legyen. Ha mi elég okosak leszünk, mint a Balkán szomszédai, felhasználni a közlést, jövőre kitűnő piacunk ígérkezik olyan területeken a hol a török eddig uralkodott, de keleti fatalizmusával, igénytelenségével nem számított jó vevőnek. A pacifikált földet értelmes vállalkozóknak és dolgozó népek jutottak, akiknek a munkához gép, szerszám, igaerő, tenyésztés és szükségessé, akiknek ruházata nem törökös és igényesebb. Mindez föltételezi, hogy mi jobb vevő közönséget szerezhettünk az új területen s erre való számítással a magyar tőkének be is kell rendezkednie ipari vállalkozásokba, ha majd lassan-lassan a mai pénzügyi helyzet kialakul.

De ismétlem: ne számítsen senki arra, hogy máról-holnapra a hitelviszonyok gyökeresen javuljanak, azért akármilyen pénzember véleményére kíváncsi a közvélemény, más választ alig adhat, mint azt, hogy óvatosság és takarékoszággal kell átszenvedni ezeket a nehéz idöket és várni a jobb napokat.

Magá az eszköz eléggé tökéletes, de azért még mindig javításra szorul. Nagy hibája, hogy a feladó állomás antennájáról kiszárgott elektromos hullámok, minden irányban egyenlő energiával terjednek, ami roppant nagy pazarlás és a második, mely az elsővel összefügg, hogy a hullámok a többi állomások által is fel foghatók. Mindkét bajon igyekezzek segíteni: az első az úgynevezett irányított hullámok által, a második pedig a pontos ráhangzás által.

Jelenleg ott tartunk, hogy a vezeték nélküli telefon is meg van oldva.

(Vége)

A Tisza partján...

Irta: SZABOLCSKA MIHÁLY.

*A Tisza partján szeretlek meghalni,
Virághullajló őszi alkonyattal.
Vagy azt se bánom: hogyha éppen akkor
Pirosítaná magát az őszi hajnal.*

*Csak ősz legyen; szép bánatos szelíd ősz
Mint amilyenem volt a születésem...
S a távozásom olyan (szeretettel)
Áltják körül, mint rég az érkezésem!*

*És ami e két ősz közlétől,
Az életmre több áldás ne szálljon:
Mint ahogy én haló poromban is majd
Édes szülőim emlékélt eláldom!*

Szükség-e a női iparostanoniskola?

A ferdesarku cipellőben járó, doboztornyot hurokoló kis masamodó leány, az ollót szimbólumként büszkén hordó serdülő kis fiatal varróleány a különböző ipari műhelyekben a mindennapi kenyérért dolgozó, neveletlen leánysereg, alig hogy fészüldödni tud, máris felfrufruzva az utcasarok díszlámpáitva, szemérmesen pislogva lesi pillantásait a felvonuló ledér férfi műhelytársaknak. Oly nagy tudással, képzettséggel a romlás felé, aminőt egy e célból szervezett tanfolyam is alig tudna eredményesebben produkálni.

Togynék egy sétat az ebédutáni vagy esti munkaskorzó alkalmával. Figyeljük meg, hallgassuk ki ama merész udvarlósok tárgykörét s tartalmát; elborzadunk, hogy amár éretlennek sártatlanoknak vélt műhelybeli leánykák mily nagy tudással ríposztognak a nyegle fráterek legdrasztikusabb megjegyzéseire, mintegy biztató agit adva a közeledésre.

Az a jobbjízésű fiatal ember, ki csupa naivitásból egyik vagy másik efajta jobb arcu kis fruska iránt gyermekes szerelemre lobban, elpirul s megretten, amikor hallja emez erkölcsi süllyedés felé hajló, legszebb fejlődésben levő bimbók erkölostelen megjegyzéseit.

De nem megyek tovább. Nem akarok belyemelyedni amaz erkölcsi fertő további felfedésébe, mely magába rántja azokat az úgyzólvá senké által nem védett, jobb sorsra érdemes teremteseket, kiket a kenyérszükség oly korán hajtott ama körbe, ahol jót alig, de rosszat, erkölostelen bőven tanulhatnak.

Amikor a szocializmus torát iltte s a férfi munkásosztály a női munkások asszisztálása mellett leszede a tejtelt a nehezen kiesikart bár talán jól megérdemelt sikerről, e védetlen, kora reggeltől estig dolgozó s sorsát valóban békén turo kis birkaseregrol megfeledeztek.

Amikor tudatára ébredt a társadalom, hogy az akkori időben annyira megvetett ipari pályára kergetett tanoncok hözagos, sőt minden alap nélküli szellemi nivóját emelni kell, iparostanonciskolákat állított s ezeket költött azoknak fejlesztésére, tullicálva az elemi iskolát, megint megfeledeztek ama védetlen, hiányos nevelésű apró bakfis leánygyermekéről, kik naponkint reggeltől estig úgyzólvá kenyérré is alig elég néhány filléért huznak vonnak s kenyérelenek hallgatni hivatott és hivatatlannok dorgatóriumait s esipós és drasztikus megjegyzéseit anélkül, hogy rekompenzációképen gondoskodtak volna legalább arról, ha a kenyérrért hajnaltól késő estig verejtékező szegény, de gyermeke erkölostes s jövőjéért remegő édes apa és anya nem adhatja meg, nyújtassék mód és alkalom arra, hogy

a serdülő leánysereg felvilágosításék, különösen hiányos nevelése pótolassék, hogy az az ártatlanság himpora, mely szegény de becsületes szülei körében még megmaradt rajta, ne hulljon le róla akkor, amikor a kenyérszükség oly korán kereseti foglalkozásra kényszeríti. — mert ez a társadalomnak erkölcsi kötelessége lett volna, ha hibáért felelősségre vonja.

Mint egy angol igazságügyminiszter helyesen jegyezte meg. Nem mindig az a hibás aki a bünt elköveti, hanem hibás az a társadalom is, amely nem adott alkalmat és módot arra, hogy a kellő nevelést megadva, az illetőknek a tisztességes utat megmutassa.

Nézzünk csak körül, gyözödjünk meg a fent vázoltak igazságáról s kövessük a művelt nyugat példáját, mely erre már rég egy hatalmas orvosszert talált a női ipariskolák felállításával, melyeknek legfőbb bázisa, a hiányos nevelés pótlása s oly tárgyak oktatása, melyekre az ily serdülő leánykáknek okvetlen szükségök van.

Ezzel nemcsak elvonjuk figyelmüket ama valóban nemtelen uttól, de egyuttal utravalót is adhatunk nekik a jövendő életre, melyet felölt korukban hálásan meg fognak köszönni.

Mert ha minden járványos testi betegség esetére azonnal alakulhat járványbizottság s készenlében áll a járványkórház; nem kevésbé fontos, hogy az ilyen állandóan epidemikus erkölcsi járvány ellen is alakuljon egy bizottság és istapolóintézet, amely hivatva lenne az ily erkölcsi halottaknak szavat lelkeket az erkölostos életnek megmenteni.

Erösen hiszem, hogy ez minden nagyobb megérköstötés nélkül keresztülvihető lenne, ha a helyi hatóság s az iparöstület agilis vezetősége azt komolyan öhajtaná. Ha rövid időn belül meg is fog történni, szivesen reméljük.

Banekovich Janos

igazg. tanító.

HIREK.

— **Szinfoniai hangverseny.** November havában ismét művelvezetben lesz részünk. A szinfonikusok Kaposvárról jövet nálunk is játszanak egy este. A hangversenyt Nagykánizsa város közönsége rendezti.

Vastagh Gyula képkiallítása. A hét elején nyílt meg a Bazsgonyi utcai iskola tornatermében az a múkiállítás, mely java főtönként 160 darabot meghaladó eredeti képeit és skobrait foglalja magában. A gyűtemény nem hoz harokkat eredményező meglepetéseket, nem hoz küzdelmes új irányokat. Művészi szempontból a békét, a megállapodott, kiforrott irányt képviseli ezen egyes késsel összeválogatott gyűtemény. Jól ösük ezt megállapítani és hangsúlyozni akkor, midőn nem egy művészi egte-

sület, hanem egy pár exzellece magánvállalkozás kiállításáról van szó; mert lelkesedéssel kell támogatni minden olyan vállalkozást, amely a művészeti nevelésben a művészetgyökletnek segítőkész nyújt, azonkívül a magyar művészek termékeinek pártolásával a megélhetésüket és ez által a magyar művészet megismerséjét biztosítja.

Az itt kiállított anyag úgyszólván minden egyes darabja megérdemelné, hogy foglalkozunk velük.

Kiemelkednek közülük Vastaghi Géza hatalmas, erős vonású oroszlánképe, Komáromi „A tűz meséje” és Éder Iovás Rákóczija. A bajszállónom esetkezeltő Bachmann egy egész sorozatot küld esendületleiből, a melyeken a kidolgozás és a tárgyak elhelyezése mesteri. Tájépfestőink java neveikkel és jellegzetes művekkel szerepelnek, u. i.: Edvi-Illes, Erdősy, Kézdy-Kovács, Kuszka, Mednyánszky, Neogrógy, Olgyay, Spányi. Innocent és Tolnay több szép megrajzolt fejtanulmányt, Margitay, Náray, Szász, Romek, Wolff genrefestők rokonszenves témákat festenek kisebb nagyobb képeiken. A kiállítás okt. 1-ig marad nyitva, s megtekinthető d. e. 9—1-ig, d. u. 2—6 óráig 60 filléres állandó jeggyel. A kiállított műtárgyak részletezését mellett is megszerezhető.

— Az Irod. és Műv. körből. Az Irod. és Műv. kör igazgató tanácsa gyűlést tartott, a melyen a művészeti szakosztály vezetőjévé Lajpcsig Antal bírót választották meg a városunkból eltávozott Böhm Emil helyébe.

— A tüdővész áldozatai. Egyre nagyobb az inség és nyomorúság ebben a sok sorscsapástól sújtott országban és árvíz, pánztelenség, üzleti pangás, kivándorlás, munkanélküliség mellett, amelyek mint egyiptomi csapások sópörnek végig a társadalom, rémséges erővel rombol a tüdővész. Igazi heroizmus az, amellyel e rém pusztítás ellen az országosan ismert József kir. Herceg Szanatorium Egyesület küzd. S most, hogy közeledek az őszi idény, az egyesület a multkhoz hasonlóan a társadalomhoz fordul, hogy egyetelőt munkával segítse őt a szegény szerencsétlen tüdőbetegek megmentésében. A belügyminiszter már kiadta rendelkezését a közigazgatási hatóságokhoz, a „Csak egy virágzózatát” jellege alatt ismeretes gyűjtés támogatása érdekében s a közigazgatási hatóságok nemes buzgalommal és megismerő szociális megérzéssel fogtak hozzá a szervezés munkájához, amely halottaknapja táján országos közgyűjtésben fog kulminálni. Szükséges, hogy a közigazgatási hatóságok nemes munkáját a társadalom megkönnyítse és mindentől önkéntes gyűjtés is induljon. Jöszívű hölgyek járjanak házról-háza az egyesület tarsolyaival és gyűjtsek tele a jótékonyág filléréivel, amelyekből új életet arany értéké válik. A tarsolyokért nevük és címük bemondásával forduljanak a József kir. Herceg Szanatorium Egyesület központjához: Budapest, IV. Sütő-utca 6. Ugyanitt kérhetnek taggyűjtő levelet is, egykezzenek minél több hívet szerzeni az embermentő küzdelemnek. Az egyesület tagsági díja 4 korona, s igazán a legnemesebb jótékonyágot szolgálja az, aki e csekély összeget lefizeti. A József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület különben gyönyörű intézménygel ajándékozza meg ismét a magyar társadalmat, most épült fel második nagy népszanatoriuma, amely a tavasszal nyílik meg, hogy sok ezer és ezer tüdőbeteg Mekkája legyen.

— Halálozás. Ifjú Vámosi Tivadar szeptember hó 24-én délután 7/4 óra körül életének 18-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. A korán elhunyt tisztviselője volt a Gazdasági Takarékpénztárnak. Temetése szeptember hó 26-án d. u. 4 óra körül lesz a temetőben lévő halottas háznál.

— Vak tüzlárma. Kedden este fél 9 óra tájban felharsant a [tűzoltók kürtje. Az

Érzsébet-téren volt egy kisebb tűz. A postával szemben lévő ház udvarán Beck Henrik fűszerkereskedő nélnány ecetsav tartályának szalma burkolata égett. A tüzet, mielőtt a tűzoltók megérkeztek, a házbeliek eloltatták.

— Az „URANUS” színházban Szarvas szálloda (volt Edison színház) mindig a legedesebb és legjobb műsort találja a közönség. — A szombati és vasárnap előadás nagyon érdekesnek ígérkezik, miután az „Uranus” színház agilis igazgatója oly remek szép műsort szerzett meg nagy áldozatok árán, melyet eddig még egy mozgóban sem lehetett látni. Már előre felhívjuk a n. e. közönség szives figyelmét.

Közgazdaság.

Szüret előtt. Most mikor tőkén érik a gerezd, most gondoskodik a gazda borprekérről és szőlőszőlőkről. Hála Istennek, ma már igen praktikus és olcsó eszközök állnak a gazda rendelkezésére, hogy a boraszatolás ne menjen a maga régi kezdetleges módján. Bachert Rudolf-Molichár Ferenc Express nevű szőlő és gyümölcs sajtói és szőlőszőlő régi kedvencei a szőlőtermelőknek. A legtekintetesebb

82. szv. szám.
1913

Árlejtési hirdetmény.

A székesfehérvári m. kir. állami méntelep székesfehérvári, komáromi, nyitrai, palini és nagykanizsai osztályainál elhelyezett katonai legénység és ménállomány részére 1913. november hó 1-től 1914. október hó végéig alábbi körülbélőli szükséglet biztosítása végett a székesfehérvári m. kir. állami méntelep számvívó irodájában 1913. évi október hó 6-án délelőtt 9 órakor írásbeli nyilvános árlejtés fog megtartatni

Az egyes állomások körülbélőli szükséglete a következők:

Mely teleposztálynál	Időtartam	Körülbélőli szükséglet				J e g y z é t
		kenyér 1400 gr. su. lyu. adag	széna métermáza	alom szalma	kemény tűzifa kő- méter	
az 1-ső számú székesfehérvári		18000	—	—	150	A kenyér, széna és alomszalma öt öt napi szükséglet szerint az egyes osztályok laktanyájába befurorva szállítandó, illetve adandó át. A tűzifa szükség szintén az illető osztály laktanyájába furorva adandó át.
a 2-ik „ komáromi	1913. november hó 1-től 1914 év október hó 31-ig	10000	1800	900	20	
a 3-ik „ nyitrai		13000	2200	1100	120	
a 4-ik „ palini		12000	—	—	100	
nagykanizsai koret		3000	350	180	50	

A takarmány szükségletre megjegyeztetik, hogy a termelők nemcsak az egész mennyiségre, hanem 100 métermázására is tehetnek ajánlatot. Egyenlő ajánlatok esetén a gazdák és gazdasági szövetkezetek ajánlatai előnyben részesülnek.

A közelebbi szállítási feltételek a székesfehérvári m. kir. állami méntelep számvívó irodájában, valamint a nevezett ménteleposztályoknál megtudhatók, ahol a szállítási feltételek füzete is betekinthető, és a honnan az árlejtési hirdetmény kívánatra megküldetik.

Székesfehérvár. 1913. szeptember hó 20.

Székesfehérvári m. kir. állami méntelep katonai parncsnoksága.

HIRDETÉSEK.

Diszes levélpapírok és a legszebb képes lapok

dus választékban

jutányos árban kapható

Ifj. Wajdits Józsefnél.

MILKAI KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK

MIZAITUSOK.

237.063.1913. sz.

F. II.

A magyar királyi államvasutak téli menetrendje 1913-1914. évről.

A magyar királyi államvasutak vonalain és az általuk kezelt magánvasutakon f. évi október hó 1-én a téli menetrend lép életbe, mely a jelenleg érvényben lévő nyári menetrenddel szemben a következő lényegesebb változásokot tartalmazza:

A budapest-nyugati p. udvar esztergomi és a buda-császárfürdő-öbndai vonalon.

A Pilisecbáról Budapestre este 9 h 25-kor érkező vasár- és ünnepnapon vonat szeptember hó 30-án, a Budapestről Pilisecbára d. u. 1 h 05-kor induló és a Pilisecbáról Budapestre este 8 h 15-kor érkező vasár- és ünnepnapon vonat pedig november hó 10-án megszűnik.

A szombathely-pinkafői vonalon a Pinkafőről-Nagyszentmikályra jelenleg d. u. 4 h 41-kor induló vonat Pinkafőre már d. u. 2 h 32-kor fog indulni.

A budapest-nyugati p. udvar-marcheggi vonalon az Érsekújvárról Budapestre éjjel 11 h 50-kor érkező vonat megszűnik; a Párkány-Nánádról Budapestre délelőtt 8 h 45-kor érkező vonat csak Nagymarostól közlekedik; a Budapestről este 7 h 55-kor induló vonat Párkány Nána helyett csak Vácig közlekedik; a Budapestről Nagymarosra d. e. 11 h 35-kor induló és a Nagymarosról Budapestre este 8 h 10-kor érkező vasár- és ünnepnapon vonat megszűnik; a Budapestről d. u. 3 h 55-kor és d. u. 5 h 30-kor induló vonatok Szob helyett csak Nagymarosig közlekednek; a Nagymarosról Budapestre éjjel 10 h 25-kor érkező vonat csak Vácot marad forgalomban; a Nagymarosról reggel 6 h 35-kor Budapestre érkező és Budapestről éjjel 11 óra 35-kor Nagymarosra induló vonatok Vác és Nagymaros között megszüntetettnek; a Rákospalota-Ujpestről Budapestre éjjel 3 h 51-kor érkező vonat elmarad, megszűnik végre a Pozsonyból Marcheggre este 8 h 50-kor induló vasár- és ünnepnapon vonat. A Budapestről Marchegg-felé d. u. 2 órakor induló gyorsvonat Párkány-Nána és Galánta állomásokon nem fog megállani, helyette e két állomáson a d. u. 2 h 30-kor induló gyorsvonat áll meg.

A lipótvári-pozsonyi vonalon egy új vonat helyzetetik forgalomba, indul Pozsonyól d. u. 4 h 25-kor, érkezik Lipótvárra este 6 h 02-kor.

A úc-ipolyvási vonalon a Vácraól-Ipolyvágra d. e. 9 h 59-kor induló és az Ipolyvágról Vácra este 9 h 13-kor érkező vasár- és ünnepnapon vonat megszűnik.

A párkány-nána-garambentzenci és garamkőváci-aranyosmaróti vonalon a Léváról minden hétfőn reggel Aranyosmarótra induló heti vásári vonat megszűnik.

Az érsekújvár-németprónai vonalon a Nagybellérről Nyitra felé d. u. 3 h 43-kor induló teher vonatonál a személyszállítás Nagybellé és Nagytapolcsány között megszűnik.

A pöstény-verbói vonalon a vasár- és ünnepnapon idényvonatpár megszűnik.

A hódak-trencsénteplic-trencsénteplic-fürdői vonalon a Trencsénteplic-fürdőiről éjjel 11 h 01-kor, reggel 4 h 42-kor, d. u. 5 h 29-kor és éjjel 10 h 18-kor induló, valamint az oda éjjel 3 h 15-kor, d. u. 2 h 05-kor, este 8 h 40-kor és éjjel 11 h 55-kor érkező motoros vonatok megszűnek.

A nagyfőcsanak-jókuti vonalon a Nagyszombatra reggel 5 h 55-kor érkező vonat Szencice helyett csak Jablónétól közlekedik.

A budapest-keleti p. udvar-hatvan-ruttkai vonalon a Budapest-Józsefvárosra Gödöllőről reggel 5 h 50-kor érkező és a Budapest-Józsefvárosról-Gödöllőre este 7-kor induló vonatok vasár- és ünnepnapokon nem fognak közlekedni. A vasár- és ünnepnapon vonatpár Budapest-Gödöllő között megszűnik.

A budapest keleti p. udvar-lavocsei és a miskolc-kassai vonalon a Budapestről Kassa felé d. e. 9 h 36-kor induló és a Budapestre Kassa felé d. e. 6 h 25-kor érkező idénygyorsvonatpár szeptember 30-án megszűnik, december 15-től február 28-ig azonban ismét forgalomba helyeztetik.

A máramaroszei és akasztaltnai vonalon a Máramaroszeigről d. u. 3 h 40-kor induló és oda

délután 4 óra 39-p-kor visszaérkező idényvonatpár megszűnik.

A budapest-keleti p. udvar-predáci vonalon a Nagyváradról Kőbánya felső p. udvarra minden hétfőn reggel 6 h 39-kor érkező vonatforgalom kiterjesztetik Budapest keleti p. udvarra, a hova reggel 6 h 40-kor fog érkezni; a Budapestről-Nagykátára d. u. 3 h 25-kor induló és a Budapestre Nagykátáról este 8 h 10-kor érkező vasár- és ünnepnapon vonatpár megszűnik; a Predáciáról Budapest nyugati p. udvarra reggel 7 h 35-kor érkező gyorsvonat Apahida állomáson szeptember 16-tól kezdve feltelesen meg fog állani; a Budapest-nyugati p. udvarról este 9 h 35-kor és az este 10 h 50-kor induló gyorsvonatoknál a megállás Kolozs-Kolozs-közán szeptember 15-től kezdve megszűnik; a Kolozsáról a Budapest felé d. u. 1 h 13-kor induló gyorsvonat Sztána állomáson október 1-től kezdve nem áll meg; Zichybarlangnál a vonatok a téli évad tartama alatt nem állanak meg. A Budapest nyug. o. udvar-Kolozsvár között közlekedő, Budapest nyug. p. udvarról d. u. 2 h 25-kor induló, valamint az oda d. u. 1 h 50-kor érkező gyorsvonatpár III. oszt. utasokat nem fog szállítani, helyette a Budapest nyugati p. udvar-Székelycsárd-Marosvásárhely között közlekedő, Budapest nyug. p. udvarról este 10 h 50-kor induló, valamint az oda reggel 6 h 50-kor érkező gyorsvonatpár lesz III. oszt. utasok szállítására berendezve.

A székelycsárd-beszercei vonalon az éjjeli vonatpár megszűnik.

A marosludas-r Nagység-Budatelkerei vonalon a Marosludasról Nagység-Budatelkerei jelenleg este 6 óra 18 percek induló vonat már delután 4 óra 20 percek fog indulni.

A nagyvárad-püspök (feliksze) fürdői vonalon a túrói évad vonatok megszűnek.

A nagyzeben-cáimeni vonalon a nyári idényvonatpár megszűnik.

A budapest-nyugati p. udvar-orsovai vonalon a Budapestről-Ceglédre d. e. 11 h 55-kor induló és a Budapestre Ceglédre este 9 h 20-kor érkező vasár- és ünnepnapon, valamint a Szegeдрől Kiskunfélegyházra este 8 h 10-kor induló és a Szegeдрől Kiskunfélegyházra reggel 5 h 37-kor érkező naponta vonatok megszűnek, Karánsebestől-Lugosig a Karánsebestől este 10 h 30-kor induló tehervonatonál a személyszállítás megszűnik.

A temesvár-józsefvárosi buszifürdői vonalon a Temesvár-Józsefvárosi Buszifürdőiről este 9 h 12-kor érkező vonat helyett a Temesvár-Józsefvárosra este 7 h 10-kor érkező vonat fog közlekedni.

A zombolya-nagybeeskereki vonalon a Torontál-szécsányra reggel 7 h 55-kor érkező vonat Nagybeeskerek helyett csak Nagybeeskerekbőgápartról fog közlekedni.

A kisnyír-kerekegyházi vonalon a Kisnyírről d. e. 11 h 31-kor érkező és az onnan d. e. 11 h 45-kor induló vonat megszűnik.

A cegléd-kupai-kovácsmajori vonalon a Ceglédre Csemő felé éjjel 3 h 39-kor induló és a Ceglédre Csemő felől reggel 6 h 10-kor érkező vonat a november 1-től február 28-ig terjedő időtartamra megszűnik; a Ceglédre Kupai-Kovácsmajor felől este 9 h 36-kor érkező vonat november 1-től április 30-ig az egész vonalon, a Ceglédre Kupai Kovácsmajor felé este 8 h 40-kor induló vonat pedig Gerjtől Kupai Kovácsmajorig megszűnik; ellenben a Ceglédre Gerjtől este 8 h 15-kor érkező vonat a fenti időtartamra ismét forgalomba helyeztetik.

Az eszék-zupanjei-szűvartói vonalon a Zupanje-szűvartóiról Zupanje jelenleg este 6 h 20-kor induló vonat Zupanje szűvartóiról már d. u. 3 órakor fog indulni.

A strizivojna-vipolje-samaci vonalon a Strizivojna-Vipoljéről jelenleg jelenleg d. e. 10 h 57-kor induló vonat már d. e. 9 h 30-kor fog indulni.

A baja-beszdán zombori vonalon a Zomborról jelenleg d. e. 8 h 57-kor induló vonat Zomborról d. u. 12 h 35-kor fog indulni.

A nagyfűny-csantavéri vonalon az éjjeli vonatpár megszűnik.

A sunja-doberling vonalon a vonatok minete gyorsították.

A budapest keleti p. udvar-fiumei vonalon a Fiuméről Budapestre d. e. 9 h 35-kor érkező gyorsvonat Fiumétől Adony-Pusztaszabolcsig október 10-től február 28-ig megszűnik.

A Budapestről Fiumébe este 7 h 40-kor induló

gyorsvonat október 1-től február 28-ig megszűnik. Budapest keleti p. udvar és Budapest-Kelenföld között azonban 1914. februárban minden hétfőn, csütörtökön és szombaton a wien-budapest-tíri-ripari expressz vonatok hálókocsijával forgalomba helyeztetik Skradtól-Pümeig a vasár- és ünnepnapon idényvonat megszűnik.

A körös-belovár vercei vonalon a vonatok minete Körös és Belovár között gyorsították.

Az adony-pusztaszabolcs-tapolcai vonalon a nyári idény gyorsvonatpár megszűnik.

A jutás-alóórsi vonalon az Alsóórsre d. u. 3 h 09-kor érkező és az onnan este 7 h 27-kor induló vonat megszűnik.

A székesfehérvári-paksi vonalon a Bőrgöndről Székesfehérvárra d. e. 10 h 11-kor induló vonat megszűnik.

A győr-jutas-újdombovári vonalon a Hajmáskértről Győr-újdombovár és a Győrtről Hajmáskérig minden hétfőn közlekedő vonat megszűnik.

A celdömök-csáktornyai vonalon Zalaszentiván-Kisfaludpuszta és Zalaegerszeg között a hajnali vonatpár, a zalaszentiván-kisfaludpuszta-zalaszentiváni vonalon pedig a estalokozó vonatpár megszűnik.

A túrje-balatonszentgyörgyi vonalon Zalaszentgyörgy és Túrje között - a Túrjére este 7 h 24-kor érkező és az onnan este 6 h 33-kor induló vonat megszűnik.

Az igazgatóság.

(Utánnyomas nem díjazatik.)

Aspirin

vásárolnak eredeti

TABLETTÁKBAN

20 drb. K 1,20

Minden Tablettára az ASPIRIN szó van rábélyegezve.

Fárbentfabrikon von Friedr. Bayer & Co., Elberfeld és Leverkusen b. M. Mehm a. Reha.

MILKA

KITÜNŐ ALPESI TEJCSOKOLÁDE

Suchard

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 6 korona, Negyedévre 2 korona 80 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Feladószerkesztő:
KÁROLY GYULA

Főszerkesztő:
KEMÉNY LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-lőr 1.
Telefon: 192. — Hirdetések díjazásba szerelt.

Egyről-másról.

Megnehezült az idők járása felettünk. Borús a látóhatár. Hideg szellő rezgeti a sárguló uvert, a száraz falevelek fázósan zörögnek. Az emberek az ősz hidege miatt a szobába menekülnek, hol felöltött télikabátokkal ülnek körül — a hideg kályhát.

Mert hát fura világot érünk. A nyomorúság viosorgatja telénk fogát, az iparosok panaszkodnak, mert nincs munka, a földhöz kötött földműves, kinek egyetlen vágya, hogy egy darabka földet sajátjának mondhasson, panaszkodik, hogy nem kap még nagy kamatra se kölcsönpénzt, a hivatalnokok serege panaszkodik, hogy jövedelméből nem tud megélni, mindenki panaszkodik: és a kávéház tele van kaecóg emberekkel, a mozi tömve van mulatni vágyó és mulatni tudó sokasággal és ha végig nézzük vasárnap délelőtt a korzót, vagy pedig az egyik egyesület bajját, a fényűző ruházatkodás szinte kirívólag tűnik fel előttünk.

Mindenki panaszkodik és mindenütt a jólét jeleit látjuk. Honnan van ez az ellentét? Vajjon a panasz nélkülöz-e az őszinteséget, avagy a jólét külső jelei hazudnak.

Keressük először a panasz okait. Bizony nehéz az élet. Ez most már nem olyan mondas, amit csak azért mondunk, mert így hallottuk az idősebbektől, de mert tényleg így van. Az élet nehéz feladatok elé állítja a megélhetésért küzdő embert és ha meg akar felelni ezeknek, minden erejét és minden tudását össze kell szednie. Mert két eset előtt áll. Vagy dolgozik, küzd teljes erővel, szabad idejét is munkára fordítva és akkor megszabadul az élet anyagi gondjaitól, vagy pedig élvezi az életet, de akkor az anyagi gondok ömloterhe nehezedik megroppant csontjaira.

Pedig az élet célja nem lehet a munka. Mi szeretjük a munkát, dolgozunk szorgalmasan, becsületesen és igyekszünk megállni helyünket, ahova sorsunk szeszélye állított. Az élet célja maga az élet. A munka csak szükségesség az élethez, annak lényeges járuléka.

Az egész időnket munkára fordítani, ez már visszaélés az emberi szervezettel.

A régiek emberiesebben tudtak élni. Elvégezték a dolgukat, de hagytak időt a pihenésre is.

Nézzük azonban ma egy kishivatalnok életét. Fizetése kevés, állása és társadalmi helyzete pedig kötelezi arra, hogy a jobb anyagi viszonyok között élő kereskedőkkel versenyezzen a ruházatkodásban és egyéb dolgokban. Mit tehet egyebet? Ellopja magamagától a szabad idejét és értékesíti. Jövedelme emelkedik és így a fényűzést — legalább kifelé — folytatni tudja. Hogy otthon dideregnek az apró csemeték, hogy az apjától megfosztott gyermek nevelése esetleg ferde irányokat vesz fel, azzal ő nem törődik.

Pedig lehetne ezen másképp is segíteni: Az igényeket kellene redukálni az egész vonalon. A mi egész társadalmunk a fényűzésre van berendezve. Pedig nem erre, hanem egyszerűsége, kényelemre, őszinteségre kellene törekedni. Mit ér, ha fenn az

Autognosis.

A lelkem most egy szirti zárda, kökerítéses, hús és hallgatag... Ablakain csak délutánként verődnek át a napsugarak.

Alkonyatkor cellaajtókon kilép sok barnacsuhás bús barát; a sacellumba csüggött fővel vonulnak ives folyosókon át.

A Completoriumban felbúg a hangjuk önadaadón, lágyan... Megdöbög ilyenkor a szívök a durva, barna daróc ruhában.

S hogy a kórus végeztével hívós celláikba visszaternek,

felsír ott mindegyikük ajkán egy ős, bünbánatos zárdaénekc...

Egy ifju barna szerzelesben, ki önmagát ájultira verten feküdt, komor cellája ölén: Jajj! a lelkem lelkét felismerem.

Lipcsy Domonkos.

A fiu gazember.

Írta: PAKOTS JÓZSEF.

A Székely-kurján nagy volt a szomorúság. A nagyasszony naphosszat az ambituson ült és várt valamit.

Kéző ősz volt. A Nyárád-parti fák rézrőtös színt váltottak s az országúton a borvizes székelyek szekerei csikorogtak. Közöbön volt a tél, a borvizesek mosszi utjokról siettek hazafele.

A nagyasszony szomorúan nézte a kocogó szekereket és felsőhajtott:

— Oh, az a fiu, az a fiu, az a fiu...
— Az a fiu gazember! — csattant fel hirtelen egy bársony hang az ambitus végéről.

— Ne, ne!
— A nagyasszony tiltakozva emelte fel a kezét és könnyörögve nézett az urára, Székely Barnabás-ra. Székely Barnabás esteherás szemöldökei összerándultak. Megfordult és tehetetlen haraggal bámult belé a levégbé.

A nagyasszony szomorúan folytatta:
— Ne bántsd azt a fiut, hátha beteg szegény. Ágyban fekszik és nincs seukije, akivel irathatna.

Ez a melegség vigasztalásnak oly szomorú volt, hogy a nagyasszony szeméből kiszökött a könny.

Székely Barnabás észrevette ezt a könnyet és hirtelen lelohadt a haragja. Odalépett öreg hiteltartáshoz és szelíden megfogta a kezét.

— Öreg bolondok vagyunk mi ketten, — mondotta elérzékenyítve — nagyon a szívünkhez nőtt az a fiu.

Aztán, hogy elérje felindulását, újra patogni kezdett:

Az új

Osram - dróflámpák
Törekvellenek

ernyő, de ninosen kas. Persze ezt nehéz megkérdeni. Nagy önállóság kellene hozzá. Mert olyan nehezen lehet kárni az elől a kérdés abból, mit fogunk mondani a szomszédok, mit fogunk szólni a hivatalosaknak. Ezt csak egyszerűen lehetne megoldani. De lehetne. Szervezkedni kell először, azután a közös elhatározás alkalmat fog adni egy egyszerűbb életre.

A rém ellen.

Még élnek közöttünk emberek, akik a hatvanas évek kolerajárványára visszaemlékeznek. Olyan súlyos benyomást gyakorolt ez a betegség az emberekre, hogy sokan nem is a kolerától, hanem a kolera látásának izgalmaiból, az elkéklől, kinokban vonagló emberek hörgésétől lettek betegé. A kör ellen nem tudtak másként védekezni, mint kuruзалó szerekkel, kénnel, füstöléssel. Még ma sem találták föl a kolera szérumát, mégis összehasonlíthatatlanul kisebb a kolera megbetegedések száma. Mert rájöttünk, hogy a fertőző járvány ellen mindössze egyetlen orvosság létezik: a tisztaság.

Az orvosok ebben a betegségben rendszerint kikérik a hatóságok támogatását. Mert csak az előzetes óvintézkedések tudják megóvni az embereket attól, hogy a veszedelem közéjük ne férközzön. Az előzetes intézkedések azonban rendszerint egy kissé megkétszereződnek. Mert nemcsak a megfertőzött vidékhez közel eső folyam vizét kell tiltani, attól, hogy a nép abból igyek vigyazni, hanem a határok lezárásának, hanem óvakodni kell még mielőtt a kék betegség gyökeret vert volna az országban.

Megakadályozhatnók a járvány becipelesét azzal, ha nem az utolsó órában kezde-

nék meg az előzetes intézkedéseket, hanem ha a hatóság, a pap, a tanító és mind azok a tényezők, akiknek a népre befolyásuk van évközben figyelmeztetnek a népet a tisztaság nagy előnyére, a tisztaságnak arra a hatalmas erejére, amelynek külön óvintézkedés nem létezik. Miért nincs a hollandusoknál, miért nincs az angol nép között elterjedve a kolerajárvány. Sem az egyik, sem a másik nincs sokkal különb gazdasági helyzetben a magyar népnél, de a hollandus nem tölti életének legnagyobb részét kocsimáskában nem dőzöl és nem forgácsolja szét erejét, hanem gazdaságosan rendezkedik be, az életét a tisztaság alapelvei szerint rendezi be és ez a betegség ördögét vissza szorítja.

A mi törekvésünk nem lehet más, a kolera és egyéb betegségek ellen küzdelemben, mint az, hogy tisztán éljünk, és hogy a tisztátalanságot mindenféle eszközzel megakadályozzuk. A testi tisztátalanság nem kevésbé megvetendő, mint a lelki tisztátalanság. Aki nem tudja kellőképpen ápolni a testét, aki a környezetét nem tudja rászoktatni arra, hogy tisztán éljen, tisztát egyék, tisztá ruhát vegyen föl, sűrűn mosakodjon, világos és pormentes lakásban lakjon az nem fogja megérteni azt, hogy mi a betegség ellen a legjobb orvosság. Aki erre nem képes, az mindig ki lesz téve annak, hogy egy járványnak áldozatul essen.

Népünket oktassuk ki inkább a tisztaságra, mint minden más egyébire. Tanulja meg a nép, hogy tiszta lélek csak tiszta testben lakhatik és hogy nincs nagyobb boldogság a világon, mint az a tudat, hogy az ember saját akaraterejével, önfegyelmével tudott gátat vetni a kór terjedésének.

Tehát ne terjeszkedjünk ki másra, mint a tisztaságnak minél szélesebb rétegben való meghonosítására. Ez legyen a célunk a kolera elleni védekezés során. Csakhogy vi-

gázunk és ne későn, amikor már az emberek a járvány ittlété miatt elvesztették a fejüket, vigyázzunk, hogy ne ilyenkor kezdjük meg a baj reparálását, hanem korábban intézkedjünk. Oktassuk ki a népet arra, hogy a tisztaság nem követel okvetlenül jó módot, hanem hogy lehet — mint ahogy azt a hollandusok és angolok példája is mutatja, még szegény sorban is tisztának lenni. Aki az északi országokban jár és ellátogatott akár egy hajónak is otthonába, az osodálkossággal tapasztalja, hogy milyen rend honol a kis hajókon. Milyen egészségesek a gyermekek és az egyaránt és hogy milyen egyszerű eszközökkel tudnak ezek az emberek küzdeni a betegségek mindenféle fajaja ellen.

Mert nemcsak ez az egyetlen előnye a tisztaságnak, hanem van egy más fontosabb előnye is, az, hogy az ember megelégedettedb, vidámabb és jóval nagyobb az életkedve, mintha testi bajokkal kell küzdenie. A magával megelégedett és jókedvű ember tud már a testével ellentállni a fertőző betegségeknek. A lerongyolódott, kialsóleg és bensőleg lezallott ember nem tud védekezni egy erős járvány hatalma ellen. Összeroppan. Ezért oly erős a kolera a balkáni államokban és azért nincs hatalma a nyugati és északi népek között. Ezt megmondás tárgyává tehetnek a hatóságok.

A tiszta ember erősebb és erkölcsösebb a tisztátalannál. Az előzetes óvintézkedések tételesen meg az egész éven át, tanítsák a népet testi tisztaságra és ezzel a leghatósabb óvintézkedéseket fogantatosították. Erre gondoljanak mindazok, akiknek feladatuk a népet vezetni.

Ha ezt keresztül vitték, akkor megrendszabályozták a kolera behurcolását.

HIREK.

— Biztos, hogy kutyá baja sines a kölyköknek. Eli világot. No, de majd megtanítom emberségre! Elmegyek utána, el én, ha még oly messze is van az a Pesti!

A nagyszony szomorúan ingatta a fejét.
— Nem megy te oda, Barnabás.
— Szék Barnabást ez a tagadásbeverés még jobban feltűselt.

— Már hogyan mennék! — dohogta mérgesen. Ma indulok. Vagy holnap. De elmegyek. Meglátom én, hárt magát ugy az a kölyök. Hát mi már nem is élünk a számára? Egyszerűen meghaltunk? Mi? Felutasom!

— Ez a fenyegetés nem volt komoly. Hanem amikor már tártre kellett fordulni az idő s a fiu még mindig nem adott életjelet magáról, a Szék kuria öreg lakóit majd fölvetette a nyugtalanság.

Szék Barnabás egy napon saroglyába tette a rótkortok bundáját, megírta testamentumát s odaállott a nagyszony elé:

— Megyek Pestre!

A nagyszony halálhálvány lett erre a kijelentésre. Még az aranykeszes piros klárgyöngyör is, amely olyan fiatallá tette a fehérhajú nagyszonyt, elcsúszott a nyakán. De aztán erőt vett ma-

gán, nem akart gyöngyözni lenni, mint édes öreg hiteltársa és esőndőse mondta:

— Meuj!
— És amikor a kocsi, az állomáshoz vitte Szék Barnabást, kirobogott az öreg kuria k'kapuján, a nagyszony könyörgő hangon kiáltotta az ura után:

— De ne bántsd azt a fiut!

II.

A pesti nagy bérház harmadik emeleti folyosóján Szék Barnabás keseres felfűszkördással csavargatta jobbra-balra kemény nyakát, hogy meglessza azt az ajtószámat, ahol a fiára akadt Végre rákadni.

Egy kicsit elfogultan, bizonyos szorongással öttötte meg a kilincset, de az ajtó zárva volt, valaki belülről kinyitotta.

Szék Barnabás zavartan hátrált meg. Egy fiatal leány állott meg előtte.

— Engedelmet, tán rossz helyen járok. — dönyögte.

— Kit tetszik keresni?
— Szék Miklóst.
— Itt lakik.

— Uj főrend Belisesei és gelsei Gutmann Vilmos báró a király a főrendház örökös tagjává nevezte ki.

— Az új postapalota ügye. Az új postapalota építésének ügye ha bár lassan, de fokozatosan halad. Azonban az építésével kapcsolatban a Kazinczy és Zrínyi Miklós-utakat is rendezni akarják. Zrínyi Miklós-utca azon szakaszát, melyen a palota állani fog, ki akarják egyesíteni. Minthet illetékes forrásból értesülünk tárgyalások indultak azon ház telektulajdonosokkal, kiknek az északi soron vannak a telkeik, a megfelelő terület átengedése ügyében.

— Ismét fellépett a vidéken a száj- és kórómfájás. Somogy megyéhez tartozó, de hozzáuk kötelezők eszergői járásban ismét fellépett a ragadós és kórómfájás. Fellepett, Inke Somogy-Orisó és Izbérs községekben konstátálva lett. A földművelésügyi miniszter egy erőlyes rendeletet adott ki a védekezés ügyében. Óva figyelmezteti a gazdálkodókat, hogy ilyen területeiről ne vásároljan hasított körmt állatokat, amíg a járványos betegség el nem mullik.

Egy másik rendelet is érkezett városunkhoz

vármegyék alispánjától. Még a múlt hónapokban történt, hogy Zalaboszországon és a körülötte fekvő falvakban a veszélyesség nagyobb mértékben lépett fel és három embert és több szarvasmarhát megmártak a veszett kutyák. Az alispáni rendelet figyelmezteti a közönséget, hogy fordítsan nagyobb gondot a kutyáira. Ne adjon nekik rothadt életeleket. És ha a veszélyesség gyanúja felforrog, jelentse azonnal a városi főispánjának hivatalnoki.

A rendelet közli a veszélyesség legbiztosabb ismeretőleit is. Az eb nyugtalan, rendez helyét, melyet minduntalan felkeres, folyton változtatja, viselkedését a környezetével szemben megváltoztatja, utágya csökken, italokat nem vesz magához, a legelőben kapkod, mintha valami előtte lévő tárgyat akarna megharapni, sőt egyes tárgyakat össze-vissza harapál.

— Októberiféltisztiztetel. Október 1-én az alsótempomban ismét megkezdődnek a szokásos áhítatoságok. d. u. 6 órakor.

— Magyar művészek kiállítása. A Rozsnyó-utcai torpatérben már csak néhány napig látható a magyar művészek kiállítása. A gazdag kiállítás igazi műveltséget nyújt, amiért is ismételtlen bünyek fel a nagy közönség figyelmét a tárlatra.

— Az izraeliták nagy ünnepi istentiszteleteinek sorrendje: Roshanon mindket estején, i. évi október hó 1-én és 2-án d. u. 6 órakor márvir ima; október hó 2-án, esztörtökön, roshasono első napján sacheriz ima: reggel 7 órakor; ifusági istentisztelet d. e. fél 9 órakor, muszaf-ima d. e. 10 órakor, mincha ima d. u. fél 4 órakor; — október hó 3-án pénteken, roshasono második napján, sacheriz ima reggel 7 órakor, muszaf ima d. e. 10 órakor; péntek esti istentisztelet d. u. 6 órakor. Ezáltal felhívja az előjáróság a t. templomlátogató közönség b. figyelmét azon körülményre, hogy templomi belépti jeget nélkül a nagy ünnepnek alkalmaival senki sem fog, sem a nagy, sem a kistemplomba beocsátatni. Templomi ülések még mindig kaphatók, miért is ajánlatos, hogy templomi jegyét, a hitközségi irodában, mindenki most már haladéktalanul megváltja. Szegények, vagy férfiak mint nál, díjtalanul kaphnak templomi jegyeket, ha e célból a hitközségi irodában jelentkeznek.

— Rosszak a gyalogjárók. Már hosszú idek óta tapasztalhatjuk, hogy gyalogjáróink egy része „híhetetlenül” rossz karban van tartva. Újítások, javítások már régóta nem történtek. Ha a sötétség beálltával kell végigmenni az utcákon (és ki az a boldog, kit a kenyér utáni hajszja nem kényszerít arra, hogy esti óráit munkában töltse) valóságos veszélyes a rossz kövezeteken járni. De ember esztik-bottlik és majd a nyelvet harapja el a nagy kőköcsök között. Világjáró turisták, kik az Alpok stiklagerincein fáradság nélkül jártak, kidőlnek a mi rossz kövezeteinken. Városunk rendőrsége egy alkalommal erőlyes lépéseket tett, felhívta a házigazdákat, hogy a kövezetet javítsák ki. Abban az időben lehetett is új kövezeteket látni. De most, csak esztik-bottlik az ember a rossz kövezeten.

— Pályázati hirdetés. Nagykanizsa r. t. városban a Kazinczy-utca 10. és Zrínyi Miklós-utca 27. s árnok alatt fekvő és a Postakincstár tulajdonát képező földszintes épületek valamint ezek alapjainak

lebontására a bontásból kikerülő összes régi anyagok és tárgyak elszállítására és megvételére nézve ezen-nel nyilvános pályázat hirdettek.

A pályázati szándékokat a jelöltek megtekintése illetve az árlejtési hirdetmény és ajánlat átvétele végett forduljanak a helybeli 1. számú posta távirati hivatal főnökhöz.

— Új huszokoronás bankjegyek. Az Osztrák-magyar bank 1913. évi jan. hó 2-ről keltelt, 20 K-ra szóló bankjegyeinek kibocsátását bécsi és budapesti főintézmény, szintugy összes főintézményeinél, 1913. szept. 29-án fogja megkezdeni. A jelenleg forgalomban lévő 1907. jan. 2-áról keltetett 20 K-ra szóló bankjegyek az Osztrák-magyar bank fő- és főintézményeinél 1915. december 31-ig fizetés-kép vagy átváltás végett becsorgóztatandók, úgy hogy e bankjegyek bevonásának utolsó határideje 1915. december 31-én lejár.

— A huszokoronás. Nem Zala vármegyében intézkedtek a huszokoronás ellen, hanem legutóbb Makó városban, melynek polgármestere és rendőrkapitánya a Makón tirthetelenné vált huszokoronás enyhítésére egybehívta Makó huszárságát és felszólította őket, hogy az árakat mérsékeljék, különben a hatóság kénytelen lenne hatóság mérészárókat föllátni. Hosszabb tárgyalás után a mérészárók és hentesek belomeltek a huszárok csökkenésébe. A hatóság megállapította a huszárság, amelyek szerint előrendelt marhahús 1 K 65 f., másodrendű 1 K 20 f., borjúhús 1 K 80 f. és 1 K 40 fillérben állapított meg. A hatóság e szociális intézkedésen Makó városában nagy meglepetést keltett. Kanizsán is elkele.

— Gyümölcskereskedők figyelmébe. A soproni kereskedelmi és iparkamara értesülése szerint a kertlethez több helyen teli gyümölcsfajtákban rendkívül bő termés lévén, termelői és kereskedői a gyümölcsnek külföldön való értékesítésére keresnek módot. Az érdeklődők kívánságára a kamara készségesen közli oly nagyobb, megbízható német és svájci gyümölcskereskedők érzék címét, melyek az ártékesítés szempontjából figyelembe jöhetnek.

— Riport-téma. A „Keszthelyi hírlaphan” olvassuk: Néhány ifju óriás ul a kávéházban. — Fiúk — szól az egyik — nincs valami jó riport-témátok, amit érdemes volna feldolgozni? — Nekem van — szól a másik. — Egy hatalmas katonai botrányunk jöttem a nyomára. Egy korrupt élelmiszer — szállítás! Adataim vannak, hogy a hadseregtízezer pár virsilt vásárolt és mind a vízbe kellett dobni!

— Hogy — hogy?
Másképp hogyan fözthették volna meg őket?

— Kolerahír Nagykanizsán. Nagy riadalmat okozott városunkban egy haláleset. Osváld János 45 éves napszámos szombaton délelőtti erős kínok és a kolerát jellemző körülmények között meghalt. A beteg már pénteken este súlyos fájdalomokról panaszkodott. Szombat délután beocelta fel Dr. Goda Lipót hatóságos orvos, aki bár a kolerát jellemző váladékokat megtalálta, de a belek feketesége, mely a koleránál mindig fellépő vörös színűl éppen ellenkezők, gyanúságot állomoshoz küldték, honnan a távirati válasz még ma este, vagy holnap reggel várható.

— Késelés Kollarits Bedő György, ki már régóta jó barátságban volt Nagy Sándorral, született Németh Rozáliával, tegnap este a régi gimnázium környékén, különös módon adott kifejezést ezen vonzalmának. Nagy Sándornál alaposan megszurkált. Kollarits erősen iszákos természetű és ilyen állapotban már többször rendezett hasonló jeleneteket. Jelenleg is foglalkoztatja az egyik feljelentés a rendőrségünket.

— Horváth Kalmán a revolveres dráma egyik hőse, ma felgyógyulva a kórházat elhagyta.

— Az „URANUS” színházban Szarvas szálloda (volt Edison színház) szerdán és esztörtökön nagy Elite előadás tartatik, előrendő zenekiséret mellett. A 2. előadás a Gaumont világírú film-gyár legújabb és legremekőbb képeiből van összeállítva. Az igazgatóság nem kimél sem költséget, sem fáradságot, hogy a n. é. közönségnek minél kellemesebb és élvezetesebb estélyeket szeressen. Az „URANUS” színház szerdai és esztörtöki előadásait mindenkinak a legmelegebben ajánljuk. Egyuttal szíves tudomására hozzuk a n. é. közönségnek, hogy okt. 1-től kezdve mindennap fog tartatni előadás.

Irodalom.

A „Vasárnapi Újság” szeptember 28-iki száma képekben és szövegben egyaránt rendkívül dúsa tartalommal jelent meg. Az illusztrációk aktualitása, művésziessége s az olvasni való változatosága egyenlő érdeklődésre tarthatnak számot. A bontás alá került Nemzeti Színház utolsó napjáról hoz érdekes képekkel írt cikket Zubolytól, az Ernst-muzeum francia kiállítását sok képpel ismerteti Farkas Zoltán, Paulay Erzsébet, a Nemzeti Színház kiváló művésznőjéről Kovács Lydia ír. Szofoklész egyik drámájának előadásáról Moravosik Gyulától hoz közleményt, továbbá Lakatos Lászlótlól regényt, Szóllósi Zeigmundtól novellát, Erdős Renétől és Haraszthy Lajostól költeményeket, stb. Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. — A „Vasárnapi Újság” előfizetési ára negyed-évre 6 korona, a „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Újság” kiadói-vatálában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.) — Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félrele két korona 40 fillér.

Diszes levélpapírok és a legszebb képes lapok

dus választékban

Utányos árban kapható

Ifj. Wajdits Józsefnél.

Wotan Lámpa

A legjobb és a legtartósabb drótzárlás lámpa. Huzott drótzárlással 75% árammegtakarítással.

Kapható villanyüzemelési üzletekben, villanytelepekben és a MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK-Nél, Budapest, VI., Teréz-kérv 36. Gyár-utca 13.

MAVHAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK
INDOZÁSÁNAK

287203/1913. sz.
F. II.

A magyar királyi államvasutak téli menetrendje 1913—1914. évre.

A magyar királyi államvasutak vonalain és az Általuk kezelt magánvasutakon f. évi október hó 1-én a téli menetrend lép életbe, mely a jelenleg érvényben lévő nyári menetrenddel szemben a következő lényegesebb változatokat tartalmazza:

A budapest—nyugoti p. udvar—esztergomi és a buda—császárfürdő—óbudai vonalon.

A Pilisecsbáról Budapestre este 9 h 25-kor érkező vasár- és ünnepnapjait szeptember hó 30-án, a Budapestről Pilisecsbára d. u. 1 h 05-kor induló és a Pilisecsbáról Budapestre este 8 h 15-kor érkező vasár- és ünnepnapjait pedig november hó 10-án megszűnik.

A szombathely—pinkafői vonalon a Pinkafőről—Nagyzentmihályra jelenleg d. u. 4 h 41-kor induló vonat Pinkafőről már d. u. 2 h 39-kor fog indulni.

A budapest—nyugoti p. udvar—marcheggi vonalon az Érsekújvárról Budapestre éjjel 11 h 50-kor érkező vonat megszűnik; a Párkány—Nánáról Budapestre délelőtt 8 h 45-kor érkező vonat csak Nagymarostól közlekedik; a Budapestről este 7 h 55-kor induló vonat Párkány Nána helyett csak Vácig közlekedik; a Budapestről Nagymarosra d. e. 11 h 35-kor induló és a Nagymarosról Budapestre este 8 h 10-kor érkező vasár- és ünnepnapjait megszűnik; a Budapestről d. u. 3 h 55-kor és d. u. 5 h 20-kor induló vonatok Szob helyett csak Nagymarosig közlekednek; a Nagymarosról Budapestre éjjel 10 h 25-kor érkező vonat csak Vácotól marad forgalomban; a Nagymarosról reggel 6 h 35-kor Budapestre érkező és Budapestről éjjel 11 óra 35-kor Nagymarosra induló vonatok Vác és Nagymaros között megszüntetnénk; a Rákospalota—Újpestről Budapestre éjjel 3 h 51-kor érkező vonat elmarad, megszűnik végre a Pozsonyból Marcheggre este 8 h 50-kor induló vasár- és ünnepnapjait. A Budapestről Marchegg-felé d. u. 2 órakor induló gyorsvonat Párkány—Nána és Galánta állomásokon nem fog megállni, helyette e két állomásra d. u. 2 h 30-kor induló gyorsvonat áll meg.

A lipótvár—pósonyi vonalon egy új vonat helyeztetik forgalomba, indul Pozsonyból d. u. 4 h 25-kor, érkezik Lipótvárra este 6 h 02-kor.

A vác—lipótvári vonalon a Vácról—Ipoly-ságra d. e. 9 h 59-kor induló és az Ipolyágról Vácra este 9 h 13-kor érkező vasár- és ünnepnapjait megszűnik.

A párkány—nána—garambencei és garamkúvaci—aranyosmaróti vonalon a Léváról minden hétfőn reggel Aranyosmarótra induló heti vásári vonat megszűnik.

Az érsekújvár—németprónai vonalon a Nagybelieről Nyitra felé d. u. 3 h 43-kor induló tehervonatnál a személyszállítás Nagybelic és Nagytapolcsány között megszűnik.

A postyén—verbói vonalon a vasár- és ünnepnapjait idegyvonatpár megszűnik.

A hollák—trencséntéplíc—trencséntéplíc—fürdő vonalon a Trencséntéplíc-fürdőről éjjel 1 h 01-kor, reggel 4 h 42-kor, d. u. 5 h 29-kor és éjjel 10 h 18-kor induló, valamint az oda éjjel 3 h 15-kor, d. u. 2 h 05-kor, este 8 h 40-kor és éjjel 11 h 55-kor érkező motoros vonatok megszűnnek.

A nagyszombat—jókuti vonalon a Nagyszombatról reggel 5 h 55-kor érkező vonat Szenice helyett csak Jablónétól közlekedik.

A budapest—keleti p. udvar—hatvan—ruttkai vonalon a Budapest—Józsefvárosra Gödöllőről reggel 6 h 50-kor érkező és a Budapest—Józsefvárosról—Gödöllőre este 7-kor induló vonatok vasár- és ünnepnapokon nem fognak közlekedni. A vasár- és ünnepnapjait Budapest—Gödöllő között megszűnik.

A budapest keleti p. udvar—lavocnei és a miskolc—kassai vonalon a Budapestről Kassa felé d. e. 9 h 35-kor induló és a Budapestre Kassa felé este 6 h 25-kor érkező idegyvonatpár szeptember 30-án megszűnik, december 15-től február 28-ig azonban ismét forgalomba helyeztetik.

A máramrosszei—almáslatinai vonalon a Máramarosszeiről d. u. 3 h 40-kor induló és oda

délután 4 óra 39 p-kor visszaérkező idegyvonatpár megszűnik.

A budapest—keleti p. udvar—predeali vonalon a Nagyvárásról Kőbánya felső p. udvarra minden hétfőn reggel 6 h 32-kor érkező vonatforgalma kiterjesztetik Budapest keleti p. udvarra, a hova reggel 6 h 40-kor fog érkezi; a Budapestről—Nagykátára d. u. 3 h 25-kor induló és a Budapestre Nagykátáról este 8 h 10-kor érkező vasár- és ünnepnapjait vonatpár megszűnik; a Predeairől Budapest nyugoti p. udvarra reggel 7 h 35-kor érkező gyorsvonat Apahida Állomáson szeptember 16-tól kezdve feltételeseleg meg fog állni; a Budapest—nyugoti p. udvarról este 9 h 35-kor és az este 10 h 50-kor induló gyorsvonatoknál a megállás Kolozsá—Kolozsakán szeptember 15-től kezdve megszűnik; a Kolozsavárról a Budapest felé d. u. 1 h 13-kor induló gyorsvonat Szatna állomáson október 1-től kezdve nem all meg; Zichyváralagnál a vonatok a téli évd tartama alatt nem állanak meg. A Budapest nyug. o. udvar—Kolozsár között közlekedő, Budapest nyug. p. udvarról d. u. 2 h 25-kor induló, valamint az oda d. u. 1 h 50-kor érkező gyorsvonatpár III. oszt. utasokat nem fog szállítani, helyette a Budapest nyugoti p. udvar—Székelykocsárd—Marosvásárhely között közlekedő, Budapest nyug. p. udvarról este 10 h 50-kor induló, valamint az oda reggel 6 h 50-kor érkező gyorsvonatpár lesz III. oszt. utasok szállítására berendezve.

A székelykocsárd—besztercei vonalon az éjjeli vonatpár megszűnik.

A marosludas—besztercei vonalon a Marosludasról—Nagyvárad—Budatekőre jelenleg este 6 óra 18 perckor induló vonat már délután 4 óra 20 perckor fog indulni.

A nagyvárad—püspök (feliks) fürdői vonalon a fürdő évd vonatok megszűnnek.

A nagyszeben—caineni vonalon a nyári idegyvonatpár megszűnik.

A budapest nyug. p. udvar—orsvai vonalon a Budapestről—Ceglédre d. e. 11 h 55-kor induló és a Budapestre Ceglédre este 9 h 20-kor érkező vasár- és ünnepnapjait, valamint a Szegeдрől Kiskunfélegyháza este 8 h 10-kor induló és a Szegeдрől Kiskunfélegyházáról reggel 5 h 37-kor érkező naponta vonatok megszűnnek, Karánsebestől—Lugosig a Karánsebestől este 10 h 30-kor induló tehervonatnál a személyszállítás megszűnik.

A temesvár—józsefvárosi buszifürdői vonalon a Temesvár—Józsefvárosi Buszifürdőről este 9 h 12-kor érkező vonat helyett a Temesvár—Józsefvárosra este 7 h 10-kor érkező vonat fog közlekedni.

A szombolya—nagybeckerei vonalon a Torontál—szécsányra reggel 7 h 55-kor érkező vonat Nagybec-kerek helyett csak Nagybeckerekbégapart-ról fog közlekedni.

A kismtyr—kerekegyházi vonalon a Kismtyrre d. e. 11 h 31-kor érkező és az onnan d. e. 11 h 45-kor induló vonat megszűnik.

A cegléd—kupaí—kovácsmajori vonalon a Ceglédre Csemő felé éjjel 3 h 39-kor induló és a Ceglédre Csemő felé reggel 6 h 10-kor érkező vonat a november 1-től február 28-ig terjedő időtartamra megszűnik; a Ceglédre Kupaí-Kovácsmajor felé este 9 h 36-kor érkező vonat november 1-től április 30-ig az egész vonalon, a Ceglédre Kupaí Kovácsmajor felé este 6 h 40-kor induló vonat pedig Gyerjtől Kupaí Kovácsmajorig megszűnik; ellenben a Ceglédre (terjeről este 8 h 15-kor érkező vonat a fenti időtartamra ismét forgalomba helyeztetik.

Az eszék—zupanjei—szávaparti vonalon a Zupanje—szávaparttól Zupanje jelenleg este 6 h 20-kor induló vonat Zupanje szávaparttól már d. u. 3 órakor fog indulni.

A strizivojna—vipolje—sannaci vonalon a Strizivojna—Vrpoljéről jelenleg jelenleg d. e. 10 h 57-kor induló vonat már d. e. 9 h 30-kor fog indulni.

A baja—bedán zombori vonalon a Zomborról jelenleg d. e. 8 h 57-kor induló vonat Zomborról d. u. 12 h 35-kor fog indulni.

A nagyfény—csantavéri vonalon az éjjeli vonatpár megszűnik.

A sypja—doberling vonalon a vonatok menete gyorsították.

A budapest keleti p. udvar—fiumei vonalon a Fiuméről Budapestre d. e. 9 h 35-kor érkező gyorsvonat Fiumétől Adony-Pusztaszabolcsig október hó 1-től február 28-ig megszűnik.

A Budapestről Fiuméba este 7 h 40-kor induló

gyorsvonat október 1-től február 28-ig megszűnik, Budapest keleti p. udvar és Budapest—Kelenföld között azonban 1914. februárban minden hétfőn, csütörtökön és szombaton a wien—budapest—tiroli—rivierai expresszvonat hálókocsijával forgalomba helyeztetik. Skradtól—Fiuméig a vasár- és ünnepnapjait idegyvonatpár megszűnik.

A kőrös—belvár verőci vonalon a vonatok menete Kőrös és Helovár között gyorsították.

Az adony—pusztaszabolcs—lapolcai vonalon a nyári idegyvonatpár megszűnik.

A jutás—alsóőrsi vonalon az Alsóőrsre d. u. 3 h 09-kor érkező és az onnan este 7 h 27-kor induló vonat megszűnik.

A székesfehérvári—paksi vonalon a Bőrgondról Székesfehérvárra d. e. 10 h 11-kor induló vonat megszűnik.

A győr—jutás—újdombóvári vonalon a Hajmáskértől Győr minden szombaton és a Győrtől Hajmáskérig minden hétfőn közlekedő vonat megszűnik.

A celdömök—csáktornyai vonalon Zalacsztván—Kisfaludpuszta és Zalacsztván között a hajnali vonatpár, a zalacsztváni—kisludpuszta—zalacsztváni vonalon pedig a csatlakozó vonatpár megszűnik.

A tőrje—balatonszentgyörgyi vonalon Zalacsztván—Tőrje között — a Tőrjére este 7 h 24-kor érkező és az onnan este 6 h 33-kor induló vonat megszűnik.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

Aspirin

vásároltak eredeti

TABLETTÁKBAN

20 drb. K 1,20

Minden Tablettára az ASPIRIN szó van rábélyegve.

Farbenfabriken von. Friedr. Bayer & Co.,
Erlbeilert und Leverkusen b. M. Meibum & Rhein.

MILKA

KITÜNÖ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDÉ

Suchard

